

Euroopan unionin virallinen lehti

C 404

Suomenkielinen laitos

Tiedonantoja ja ilmoituksia

62. vuosikerta

29. marraskuuta 2019

Sisältö

I

LAUSUNNOT

Alueiden komitea

AK:n 135. täysistunto, 26.6.2019–27.6.2019

2019/C 404/01	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tonavan aluetta koskevan strategian kaltaiset makroaluestrategiat: puitteet valtiorajat ylittävien klustereiden edistämiseksi”	1
2019/C 404/02	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kohti tehokkaampaa ja demokraattisempaa päätöksentekoa EU:n veropolitiikan alalla”	6
2019/C 404/03	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikkalähtöinen lähestymistapa EU:n teollisuuspolitiikkaan”	9
2019/C 404/04	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kestävän kehityksen tavoitteet: perusta EU:n pitkän aikavälin strategialle Euroopan saattamiseksi kestäväälle pohjalle vuoteen 2030 mennessä”	16
2019/C 404/05	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen”	24
2019/C 404/06	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”STE(A)M-aineiden opetuksen vahvistaminen Euroopan unionissa”	30
2019/C 404/07	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kohti kattavaa hormonaalisia haitta-aineita koskevaa Euroopan unionin kehystä”	34
2019/C 404/08	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Rajat ylittävä ulottuvuus katastrofiriskien vähentämisessä”	39

FI

2019/C 404/09	Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Unionin uusi agenda meriteollisuuden kehityksen vauhdittamiseksi"	44
2019/C 404/10	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Monitasoinen hallinto ja monialainen yhteistyö energiaköyhyyden torjumisen välineinä"	53

III Valmistavat säädökset

Alueiden komitea

AK:n 135. täysistunto, 26.6.2019–27.6.2019

2019/C 404/11	Alueiden komitean lausunto aiheesta "Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta"	58
---------------	---	----

I

(Päätöslauselmat, suositukset ja lausunnot)

LAUSUNNOT

ALUEIDEN KOMITEA

AK:N 135. TÄYSISTUNTO, 26.6.2019–27.6.2019

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Tonavan aluetta koskevan strategian kaltaiset makroaluestrategiat: puitteet valtiorajat ylittävien klustereiden edistämiseksi”

(2019/C 404/01)

Esittelijä:	Dainis TURLAIS (LV, ALDE), Riian kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaali- komitealle ja alueiden komitealle EU:n makroaluestrategioiden täytäntöönpanosta COM(2019) 21 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. arvostaa sitä, että puheenjohtajavaltio Romania on pyytänyt Euroopan alueiden komitean lausuntoa Euroopan unionin (EU) kilpailukyvyistä ja teollisuuspolitiikasta, jonka tavoitteena on kehittää valtiorajat ylittäviä klustereita makroalueiden (esimerkiksi Tonavan alueen) taloudellisen lähentymisen edistämiseksi.
2. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission EU:n makroaluestrategioiden täytäntöönpanosta antamaan toiseen kertomukseen⁽¹⁾, jossa arvioidaan sitä, miten neljää makroaluestrategiaa on toteutettu talouskehityksen edistämiseksi, ja tarkastellaan näiden strategioiden kehitystä vuoden 2020 jälkeiseksi kaudeksi kaavailtuja EU:n talousarviosäännöksiä silmällä pitäen. Kunkin makroaluestrategian tilannetta arvioidaan yksityiskohtaisesti kertomukseen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa⁽²⁾.
3. on tyytyväinen siihen, että komission kertomuksessa kiinnitetään huomiota konkreettisiin saavutuksiin niin ympäristön ja ilmastonmuutoksen kuin tutkimuksen, innovoinnin, talouden kehityksen ja liitettävyyden alalla. Lisäksi komissio viittaa perustellusti makroaluestrategioita toteuttavien tahojen haasteisiin: hallinnollisten valmiuksien erilaisuuteen, talouskehityksen tasoon sekä monitasoisen hallinnon ja rahoituksen ongelmiin.
4. pitää tervetulleina EU:n makroaluestrategioiden täytäntöönpanosta 21. toukokuuta 2019 annettuja Euroopan unionin neuvoston päätelmiä⁽³⁾, joissa kehoitetaan osallistuvia maita vahvistamaan omistajuutta ja poliittista tukea kansallisella tasolla sekä edistämään samalla paikallisten ja alueellisten sidosryhmien osallisuutta ja korostetaan, että makroaluestrategioita on tärkeää käyttää edelleen strategisena kehyksenä EU:n politiikkojen, ohjelmien ja rahastojen johdonmukaisemman ja yhtenevämmän täytäntöönpanon edistämiseksi.
5. korostaa, että monitasoisessa hallinnossa olennaista ei ole vain makroalue- ja valtiotason koordinointi, vaan vielä merkittävämpää on kaupunkien ja alueiden edustajien suora osallistuminen.
6. painottaa jälleen, että makroaluestrategiat ovat esimerkki aidosta ja syvästä eurooppalaisesta visiosta⁽⁴⁾, ja on tyytyväinen siihen, että komission kertomuksessa todetaan makroaluestrategioiden tarjoavan kattavia mahdollisuuksia ja edistävän ainutlaatuisella ja innovatiivisella tavalla EU:n sisäistä ja naapurimaiden kanssa tehtävää yhteistyötä. Komitea muistuttaa, että EU tarvitsee rajatylittävää aluekehitysvisiota⁽⁵⁾.

⁽¹⁾ COM(2019) 21 final.

⁽²⁾ SWD(2019) 6 final.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9895-2019-INIT/fi/pdf>

⁽⁴⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Makroaluestrategioiden täytäntöönpano” (COR-2017-02554).

⁽⁵⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Alueellinen visio 2050, minkäläinen tulevaisuus?” (COR-2015-04285).

7. toteaa, että Lissabonin sopimuksessa vahvistettua taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitetta ei ole vielä saavutettu. EU voi saada todellista voimaa talouskasvusta ja sen myönteisestä vaikutuksesta kansalaisten hyvinvointiin. Jos hyödynnetään EU:n kaikkien hallintotasojen tarjoamat mahdollisuudet edistää talouskasvua, makroaluetilatratiat voivat myötävaikuttaa merkittäväällä tavalla siihen, että toistensa naapurissa sijaitsevien alueiden asukkaiden elintaso tasoittuu kohtuullisen ajan kuluessa, mikä edistää myös EU:n perussopimuksissa tavoitteeksi asetetun koheesion toteutumista. Kansalaisten hyvinvoinnin lisäämisen on oltava keskeisenä pyrkimyksenä kaikissa politiikka-asiakirjoissa.

8. kiinnittää jälleen huomiota siihen, että makroaluetratratioista on sukeutunut erinomaisia alhaalta ylöspäin suuntautuvia alueellisen koordinoinnin välineitä, joiden avulla makroaluetratratioita yhteistä potentiaalia voidaan hyödyntää entistä tehokkaammin ⁽⁶⁾. Ne tarjoavat mahdollisuuksia aitoon monitasoiseen hallintoon luomatta uusia byrokraattisia rakenteita ja kaventavat samalla kuntien ja alueiden edustajien suoran osallistumisen ansiosta kuilua EU- ja paikallistason päätöksenteon välillä.

9. on tyytyväinen komission klusteripolitiikan alalla tekemään työhön ja kehottaa kytkemään tämän politiikan paljon nykyistä tiiviimmin makroaluetratratioihin. Näin edistettäisiin talouskasvua ja koheesiotavoitteiden saavuttamista, sillä kyseisen politiikan tärkeimpänä perusteena on alueellisten kilpailukykyetujen vahvistaminen. Klustereista on jo saatu makroaluetratratioiden täytäntöönpanoon kouriintuntuva ja erittäin myönteinen panos. Esimerkiksi Tonavan alueen *DanuBioValNet*-hankkeessa ⁽⁷⁾ rakennetaan uusia biopohjaisten tuotteiden arvoketjuja. Makroaluetratratiat edistävät klusterien muodostumista mutta eivät missään tapauksessa rajoita niiden toimintaa makroaluetratratioiden kattamille maantieteellisille alueille.

10. viittaa makroaluetratratioiden täytäntöönpanosta antamaansa lausuntoon ⁽⁸⁾, jossa komitea ilmaisee tukensa kolmen myönnön periaatteelle makroaluetratratioiden toiminnan parantamiseksi: kyllä synergioiden parantamiselle rahoitusvälineiden kanssa, kyllä nykyisten rakenteiden paremmalle hyödyntämiselle makroaluetratratioissa ja kyllä nykyisten sääntöjen paremmalle täytäntöönpanolle. Komitea pitää valitettavana, ettei komissio ole ottanut tätä ehdotusta huomioon.

11. on Alppien aluetra koskevan Euroopan unionin strategian puheenjohtajavaltion Italian kanssa täysin samaa mieltä siitä, että EU:n makroaluetratratioiden sisällyttäminen koheesio-politiikan oikeudelliseen kehykseen vuosina 2021–2027 hyödyttäisi kaikkia osapuolia, sillä se vahvistaisi kyseisiä strategioita ja auttaisi parantamaan unionin alueellista yhteenkuuluvuutta.

12. suhtautuu avoimesti useiden jäsenvaltioiden ja alueiden yhdessä laatimaan ja tukemaan aloitteeseen uudesta makroaluetratratioista, jonka avulla on tarkoitus vastata yhteisiin haasteisiin maantieteellisesti määritellyllä alueella. Uuden makroaluetratratioin perustamista punnittaessa tulee ottaa huomioon, ettei se saa vaikeuttaa nykyisten makroaluetratratioiden toimintaa.

13. kannattaa aloitetta Karpaattien aluetra koskevan EU:n strategian perustamiseksi Karpaattien maiden, alueiden ja yhteisöjen pysyväksi yhteistyökehykseksi. Laatumalla Karpaattien aluetra koskeva strategia-asiakirja voidaan yhtäältä keskittää huomio kyseisen makroaluetra ongelmiin ja toisaalta luoda mahdollisuuksia Karpaattien alueen maiden erityisen kulttuurisen ja ympäristöön liittyvän potentiaalın hyödyntämiseksi. Tässä yhteydessä olisi painotettava, että strategian laadintaprosessiin tulee kutsua mukaan lukuisia paikallis- ja aluetason sekä valtio- ja EU-tason edustajia. Tämä on tullut esille muun muassa alueiden komitean alueidenvälisen ryhmän ”Karpaatit” toiminnassa.

14. tukee Atlantin merialuetratratioin nykyisin osallistuvien alueiden ja valtioiden ajatusta etenemisestä kohti Atlantin alueen kumppaneiden välillä jo vuosikymmenien ajan tehdyn yhteistyön pohjalta luotavaa makroaluetratratioita. Atlantin alueen makroaluetratratioita täydentäisi nykyistä meristrategiaa antamalla sille poliittisen ulottuvuuden ja monitasoisen hallinnon, jossa voisi olla mukana unionin ulkopuolisia maita ja alueita, ja laajentamalla sen soveltamisalaa alueellisiin kysymyksiin sekä edistämällä johdonmukaisuutta temaattisten painopistealujen ja olemassa olevien rahoitusvälineiden välillä. Makroaluetratratioin painopisteinä olisivat merialan kysymykset, kuten valtamerienergia, jota Atlantin alueen sidosryhmät pitävät ensisijaisena alana, sekä työllisyyden ja koulutuksen kaltaiset keskeiset kysymykset.

⁽⁶⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Makroaluetratratioiden täytäntöönpano” (COR-2017-02554).

⁽⁷⁾ <http://www.interreg-danube.eu/approved-projects/danubiovalnet>

⁽⁸⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Makroaluetratratioiden täytäntöönpano” (COR-2017-02554).

Rahoitus ja hallinto

15. korostaa, että makroaluestrategiat ja EU:n alakohtaiset politiikat, kuten Horisontti 2020, Erasmus+, Luova Eurooppa, yritysten kilpailukykyä ja pk-yrityksiä koskeva ohjelma (COSME), Life, Verkkojen Eurooppa -väline ja Euroopan strategisten investointien rahasto, tulee nivota entistä tiiviimmin yhteen, jotta saadaan aikaan synergiaa yhteisten kiireellisimpien ongelmien ratkaisemiseksi.

16. on ilahtunut komission pyrkimyksistä parantaa synergiaa Euroopan aluekehitysrahaston kanssa Euroopan alueellista yhteistyötä koskevan säädösehdotuksensa ⁽⁹⁾ avulla. Komitea toteaa kuitenkin, että kyseiset mukautukset koskevat vain pienen pientä osaa EU:n varoista.

17. yhtyy komission suositukseen koordinoita makroaluestrategioiden ensisijaisia tavoitteita ja EU:n eri rahastoja entistä paremmin sovitamalla ohjelmasuunnittelusta vastaavien kansallisten viranomaisten ja makroaluestrategioiden päätoteuttajien toimet yhteen ennen kumppanuussopimusten tekemistä. Makroaluestrategioiden täytäntöönpanoon osallistuvien maiden ja alueiden tulee sopia strategian painopisteistä yhdessä noudattaen alhaalta ylöspäin suuntautuvaa lähestymistapaa.

18. kehottaa komissiota varmistamaan koordinoinnin paitsi maiden välillä ja kunkin maan sisällä myös kolmannella eli EU:n tasolla. Makroaluestrategiat kattavat monia politiikanaloja, eikä niiden kehittäminen kytkeydy yksinomaan Euroopan alueellista yhteistyötä koskevaan politiikkaan. Sen vuoksi makroaluestrategioiden rahoitusta koskevat poliittiset strategiat eivät ole sidoksissa toisiinsa. Jotta hallinto olisi aidosti monitasoista, se olisi toteutettava myös komission suoran vastuun alaisuudessa siten, että varmistetaan komission eri pääosastojen integroitu työskentely kunkin makroaluestrategian parissa.

19. katsoo, että kansallisten viranomaisten verkosto, joka on hallinnoinut Euroopan aluekehitysrahastosta tulevia varoja Itämeren alueella vuodesta 2016 lähtien, on sellainen hyvä esimerkki alhaalta ylöspäin suuntautuvasta koordinoinnista, jonka hyödyntämistä muilla politiikanaloilla ja maantieteellisillä alueilla voitaisiin edistää.

20. on komission kanssa täysin samaa mieltä siitä, että makroaluestrategioiden menestyksekkäs toteuttaminen riippuu jäsenvaltioiden ja alueiden sitoutumisesta. Kyseisten strategioiden tarjoamia mahdollisuuksia ei pystytä hyödyntämään eikä strategioita voida toteuttaa tehokkaasti, ellei jäsenvaltioille ja alueille osoiteta riittäviä taloudellisia ja henkilöstöresursseja.

21. korostaa, että makroaluestrategiat auttavat koordinoimaan olemassa olevien elinten toimintaa ja asiantuntemusta ja tehostavat siten saatavilla olevien varojen käyttöä, mikä osoittaa niiden merkityksen monitasoisen hallinnon periaatteen edistämisen ja edelleen kehittämisen kannalta EU-hankkeita toteutettaessa.

Yhdistyneen kuningaskunnan ero Euroopan unionista

22. toistaa erityisesti Yhdistyneen kuningaskunnan EU-eroa silmällä pitäen sen näkemyksensä, että makroaluestrategiat voivat edistää yhdenmukaista kehitystä myös EU:n rajojen ulkopuolella. Komitea kehottaakin pohtimaan, miten näitä strategioita voitaisiin hyödyntää Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n tulevien suhteiden muodotilussa, ja kannustaa molempia osapuolia ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset tiiviisti mukaan asiasta käytyihin jatkokeskusteluihin.

23. muistuttaa todenneensa, että Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n alueita yhdistävät makroaluestrategiat olisivat tärkeä keino varmistaa tulevaisuudessa kestäväpohjainen yhteinen ohjelmasuunnittelu, koordinointi ja yhteistyö Yhdistyneen kuningaskunnan ja EU:n kuntien ja alueiden välillä. AK edellyttää, että kunnat ja alueet kutsutaan aktiivisesti mukaan tällaisen yhteistyön kehittämiseen.

Klusterit

24. huomauttaa, että maailmassa, jossa globaali kilpailu ei ole vain yritysten vaan myös alueiden välistä, klustereilla on osaamiskeskittymänä tärkeä rooli pyrittäessä lisäämään hyvinvointia alueilla, parantamaan niiden kilpailukykyä ja edistämään niiden talouden kehitystä, mikä osaltaan edesauttaa alueellista yhteenkuuluvuutta.

⁽⁹⁾ Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus Euroopan aluekehitysrahastosta ja ulkoisista rahoitusvälineistä tuettavaa Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitetta (Interreg) koskevista erityissäännöksistä, COM(2018) 374 final, 15 artiklan 3 kohta.

25. toteaa, että klusterit ovat tärkeitä innovoinnin vetureita, sillä ne houkuttelevat sijoittajia ja innovoijia ja kokoavat yhteen yrityksiä, paikallishallintotahoja sekä tutkimus- ja oppilaitoksia. Komitea korostaa, että on olennaisen tärkeää ottaa klusterit mukaan älykkään erikoistumisen strategioiden kehittämiseen erityisesti Euroopan komission edistämien temaattisten S3-foorumien puitteissa. Makroaluestrategioista voidaan saada luontaisia pontimia klusteripohjaiselle toimintatavalle. Lisäksi komitea korostaa, että on tärkeää tukea älykkään erikoistumisen strategioiden ja alueellisten ja valtakunnallisten politiikkojen tehokasta yhteensovittamista, jotta edistettäisiin tuloksekasta alueiden välistä yhteistyötä ja siten makroaluestrategioiden lisäarvoa asianomaisten alueiden sopusointuisten kehityksen kannalta lisäämällä klustereita ja parantamalla mahdollisuuksia hyödyntää rahoituslähteitä synergisesti. Komitea muistuttaa myös tarpeesta varmistaa, että saatavilla on kestäviä rahoitusmuotoja, joiden avulla voidaan tukea klusterialoitteita älykkään erikoistumisen strategioiden täytäntöönpanon yhteydessä osana alueiden välistä ja valtioiden rajat ylittävää yhteistyötä.

26. huomauttaa, että klustereiden välinen yhteistyö on lupaava väline alueiden innovointikyvyn vahvistamiseksi. Klusteriorganisaatioiden välistä rajatylittävää tai alueellista yhteistyötä pitäisi siksi pyrkiä tekemään ei vain Euroopan vaan maailman mittakaavassa, ja tavoitteena tulee olla maailmanlaajuinen klusteri. EU:n alueita, jäsenvaltioita ja tarpeen mukaan myös unionin ulkopuolisia maita yhdistävät makroaluestrategiat voivat muodostaa asianmukaisen kehyksen tällaiselle yhteistyölle.

27. viittaa tässäkin yhteydessä EU:n neuvoston 12. maaliskuuta 2018 antamiin päätelmiin, joissa kehoitetaan kehittämään edelleen unionin klusteripolitiikkaa, jotta alueelliset klusterit saadaan verkottumaan ja laajentumaan Euroopan laajuisiksi maailmanluokan klustereiksi älykkään erikoistumisen periaatteiden pohjalta, mikä edistäisi uusien arvoketjujen syntymistä eri puolille Eurooppaa. Interregin tulevassa talousarviossa tulee tätä varten varmistaa rahoitus älykkääseen erikoistumiseen liittyvälle yhteistyölle kaikkialla EU:ssa.

28. pitää tervetulleina EU:n makroaluestrategioiden täytäntöönpanosta 21. toukokuuta 2019 annettuja Euroopan unionin neuvoston päätelmiä⁽¹⁰⁾, joissa kehoitetaan hyödyntämään älykkään erikoistumisen strategioiden ja klusterien yhteyksiä, jotta makroaluestrategioihin sisältyvät ekosysteemit sekä teollisuus- ja innovointipolitiikat voitaisiin yhdistää paremmin.

29. perää komissiolta näin ollen toimia, joiden tavoitteena on kehittää edelleen klustereiden toimintaa ja niiden yhteistyötä ja vahvistaa erityisesti niiden alueellista ulottuvuutta. Lisäksi tulee pyrkiä lisäämään paikallisen ja alueellisen lähestymistavan avulla klusteripolitiikan johdonmukaisuutta ja synergisyyttä.

30. katsoo, että makroaluestrategiat voivat auttaa luomaan sellaisen toimintaympäristön, jossa klusterit voivat kukoistaa. Tämä avaa julkishallinnolle, erityisesti paikallis- ja alueviranomaisille, sekä korkeakouluille, tutkimuslaitoksille ja yrityksille mahdollisuuksia koordinoita toimintaansa. Rajatylittävät klusterit helpottavat luonnostaan eri kumppanien välistä yhteistyötä yli maantieteellisten rajojen.

31. kehottaa EU:ta tukemaan klusteripolitiikallaan nykyistä voimakkaammin rajatylittävää yhteistyötä esimerkiksi siten, että klustereita (ja niiden jäseniä) autetaan löytämään kansainvälisiä kumppaneita ja klustereiden yhteistyön pilotoimiseen ja kehittämiseen osoitetaan jonkin verran rahoitusta. Tätä konseptia on sovellettu onnistuneesti esimerkiksi Itämeren alueen *Innovation Express* -hankkeessa⁽¹¹⁾.

Tonavan aluetta koskeva makroaluestrategia

32. toteaa, että Tonavan alueella on havaittavissa suuria eroja innovatiivisuudessa: osa alueista kuuluu suorituskyvyltään EU:n parhaimmiston, kun taas toiset ovat jääneet jälkeen. Erot johtuvat perusolosuhteiden erilaisuudesta sekä tutkimuksen ja investointien hallinnointiin liittyvien toimintalinjojen laajasta kirjosta. Komitea kehottaa parantamaan julkisten politiikkatoimien koordinoitua tältä osin ja tekemään myös EU-tason ohjelmien puitteissa järkevämpiä ja kohdennettumia investointeja.

33. kiinnittää huomion siihen, että pienten ja keskisuurten yritysten (pk-sektorin) suhteellisen voimakas kasvu on yksi tärkeimmistä Tonavan makroalueen kilpailukyvyn osatekijöistä. Koska klusterit ovat yleensä pk-yritysvetoisia ja alueen innovointikyky korreloi vahvasti ja positiivisesti alueellisen kilpailukyvyn kanssa, kyseisen sektorin kasvu voi tarjota alueelle mahdollisuuden parantaa kilpailukykyään.

⁽¹⁰⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9895-2019-INIT/fi/pdf>

⁽¹¹⁾ <http://www.bsr-stars.eu/innovation-express/>

34. katsoo, että kilpailukyyn parantaminen makroalueiden tasolla edellyttää aktiivisempaa lähestymistapaa ja että klustereiden tulevan kehittämisen puitteita on edelleen parannettava, vaikka meneillään on jo useita lupaavia makroaluetason hankkeita ja aloitteita. Komitea kehottaa komissiota ja makroaluestrategioiden täytäntöönpanosta vastaavia tahoja paitsi tarkkailemaan ja arvioimaan tällaisten aloitteiden edistymistä ja tuloksia myös tekemään päätelmiä, vaihtamaan kokemuksia ja tarjoamaan uusia mekanismeja kasvun ja kilpailukyyn tukemiseksi makroalueiden tasolla.

35. kehottaa harkitsemaan mahdollisuutta kehittää Tonavan makroaluetta varten älykkään erikoistumisen strategia, jossa otetaan huomioon alueen erityiset vahvuudet ja tarpeet, kuten verrattain vahva kasvu pk-sektorilla.

36. kehottaa käynnistämään järjestelmällisen kokemusten, tietojen ja datan vaihdon muiden makroaluestrategioiden kanssa, jotta voidaan kehittää makroalueiden kilpailukykyä vihreän talouden, innovoinnin ja uusien työmahdollisuuksien luomisen pohjalta.

37. korostaa, että klusterit ovat myös olennainen osa korkeakoulujen, julkishallinnon ja yksityisen sektorin yhteistyöhön perustuvaa *triple helix*-mallia. Koska klustereilla on likeinen yhteys paikallisiin markkinoihin ja paikallisiin tarpeisiin, ne soveltuvat oivallisesti paikkakuntakohtaisten politiikkojen ja alhaalta ylöspäin suuntautuvan lähestymistavan toteuttamisvälineiksi.

Loppupäätelmät

38. korostaa, että kaikki aloitteet, joilla lujitetaan Euroopan unionin yhtenäisyyttä, yhteistyötä, yhdentymistä, turvallisuutta, sosiaalista tasa-arvoa ja tosiasiallista yhteenkuuluvuutta, ovat tukemisen arvoisia. Makroaluestrategiat voivat myötävaikuttaa merkittäväällä tavalla siihen, että toistensa naapurissa sijaitsevien alueiden asukkaiden elintaso tasoittuu kohtuullisen ajan kuluessa.

39. toteaa, että makroaluestrategiat ilmentävät syvällistä eurooppalaista visiota, tarjoavat suuria mahdollisuuksia ja edistävät innovatiivisella tavalla konkreettisen yhteistyön tekemistä siinä tarkoituksessa, että saavutettaisiin yhteiset tavoitteet, jotka ovat kansalaisille tärkeitä riippumatta siitä, missä maassa tai millä alueella he asuvat.

40. toteaa, että makroaluestrategiat tarjoavat mahdollisuuksia aitoon monitasoiseen hallintoon paikallishallinnosta aina Euroopan komissioon saakka luomatta uusia byrokraattisia rakenteita ja kaventavat samalla kuilua EU- ja paikallistason päätöksenteon välillä. Klusteripolitiikan ja makroaluestrategioiden yhteisvaikutus voi osaltaan jouduttaa Lissabonin sopimuksessa vahvistetun taloudellisen, sosiaalisen ja alueellisen yhteenkuuluvuuden tavoitteen saavuttamista.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kohti tehokkaampaa ja demokraattisempaa päätöksentekoa EU:n veropolitiikan alalla”

(2019/C 404/02)

Esittelijä:	Christophe ROUILLON (FR, PES), Coulainesin kunnanjohtaja
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle ja neuvostolle – Kohti tehokkaampaa ja demokraattisempaa päätöksentekoa EU:n veropolitiikan alalla, annettu 15. tammikuuta 2019 COM(2019) 8 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. on komission kanssa samaa mieltä siitä, että globalisaatio, digitalisaatio ja palvelutalouden kehitys vaikuttavat verotukseen erittäin voimakkaasti.
2. muistuttaa kehottaneensa jo aiemmin komissiota turvautumaan siirtymälausekkeeseen määräenemmistöpäätösten soveltamiseksi eritoten verotuksen alalla ⁽¹⁾. Komitea suhtautuukin myönteisesti Euroopan parlamentin 26. maaliskuuta 2019 antamaan päätöslauselmaan talousrikoksista, veropetoksista ja veronkierrosta (TAX3-erityisvaliokunnan mietintö), jossa komissiota kehoitetaan käyttämään tarvittaessa EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 116 artiklassa esitettyä menettelyä.
3. korostaa, että sisämarkkinat kuuluvat SEUT-sopimuksen 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti EU:n ja jäsenvaltioiden jaettuun toimivaltaan ja että SEUT-sopimuksen 113 artiklassa määrätään mekanismeista, joiden avulla jäsenvaltioiden välillä voidaan yhdenmukaistaa veropolitiikkaa käsittelevää lainsäädäntöä sisämarkkinoiden toiminnan varmistamiseksi ja kilpailun vääristymien välttämiseksi. Komitea katsoo, että tällä perusteella ehdotuksen määräenemmistöpäätöksen käyttöön ottamiseksi, jolla komission sitoumuksen mukaisesti ei puututtaisi jäsenvaltioiden valtuuksiin asettaa välittömän henkilö- ja yhtiöverotuksen verokantoja, olisi kuljettava käsi kädessä Euroopan parlamentin sekä kansallisten ja alueellisten parlamenttien entistä tiiviimmän osallistumisen kanssa, kun otetaan huomioon, että on alueita, joilla on lainsäädäntävaltaa veropolitiikan alalla.
4. toteaa, että komission ehdotuksen tarkoituksena ei ole antaa Euroopan unionille uusia toimivaltuuksia. Komissio ei myöskään ehdota puuttumista jäsenvaltioiden valtuuksiin määrättä välittömän henkilö- ja yhtiöverotuksen verokannat.
5. muistuttaa, että tiiviimpää yhteistyötä (SEUT-sopimuksen 326–334 artikla) voidaan soveltaa veroasioihin ja että sen ansiosta vähintään yhdeksän jäsenvaltiota voi keskenään sopia yhteisestä lainsäädännöstä, kuten finanssitransaktioveroa koskevan hankkeen tapauksessa on tehty. Tiiviimmän yhteistyön olisi kuitenkin oltava vasta viimeinen vaihtoehto sen jälkeen, kun toimielinten tavanomaisen toiminnan tarjoamat mahdollisuudet on käytetty loppuun, sillä tiiviimpi yhteistyö voi johtaa sisämarkkinoiden pirstaloitumiseen ja se perustuu pääosin hallitustenväliseen toimintaan.
6. on tyytyväinen siihen, että komissio on esittänyt kuluva toimikauden aikana 26 lainsäädäntöehdotusta talousrikollisuuden ja aggressiivisen verosuunnittelun ⁽²⁾ torjunnan tehostamiseksi sekä veronkannon ja verotuksen oikeudenmukaisuuden toteuttamiseksi tehokkaammin. Komitea panee merkille, että neuvosto on edistynyt hieman yhteisöverotusta koskevissa laajoissa uudistusaloitteissa, joita ei kuitenkaan kaikkia ole vielä saatu valmiiksi.
7. toteaa myös, että muutkin aloitteet veronkiertoon ja veronvälttelyyn liittyvien aloitteiden lisäksi, esimerkiksi jo vuonna 2011 esitetty ehdotus finanssitransaktioverosta ja ehdotus digitaalisten palvelujen verottamisesta, joita AK on kannattanut, ovat juuttuneet neuvostoon jäsenvaltioiden vähemmistön vuoksi.

⁽¹⁾ Ks. Euroopan komission vuoden 2019 työohjelmasta 6. helmikuuta 2019 annetun päätöslauselman (RESOL-VI/33) kohta 6.

⁽²⁾ Euroopan komission määritelmän mukaan aggressiivisessa verosuunnittelussa pyritään verovelvollisuuden pienentämiseen hyödyntämällä verojärjestelmän muotoseikkoja tai kahden tai useamman verojärjestelmän eroja.
https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/taxation_papers_71_atp_.pdf

Verotus ja demokratia Euroopassa

8. muistuttaa kiinteästä yhteydestä verotuksen ja demokratian välillä: liberaalien demokratioiden historia on tiiviisti kytköksissä siihen, että veronmaksajat ovat suostuneet verovarojen ja menojen demokraattiseen valvontaan, kuten osoittaa sanonta *"No taxation without representation"* (ei verotusta ilman edustusta).

9. korostaa, että hiljattain tehdyssä Eurobarometri-tutkimuksessa ⁽³⁾ kolme neljäsosaa vastaajista mainitsi verotukseen liittyvien väärinkäytösten torjunnan yhdeksi EU:n toiminnan painopisteeksi. Komitea katsookin, että komission valitsema ajankohta ehdotuksen julkaisemiselle on otollinen demokraattisen keskustelun alustamiseksi ennen Euroopan parlamentin vaaleja. Komitea katsoo myös, että Euroopan unioni pystyisi paremmin pysäyttämään EU-vastaisen populismin, jos eurooppalaista veropolitiikkaa hallinnoitaisiin avoimemmin ja demokraattisemmin (*"Take back control"*).

10. toteaa, että monikansallisten yritysten harjoittama veronkierto on edelleen ongelma EU:ssa, ja katsoo, että olisi tehostettava yksittäisiä tutkimuksia, sillä yhden yrityksen väärinkäytökset eivät määrittele kaikkien muiden toimintatapaa.

Veroasioissa vaadittavan yksimielisyyden hinta

11. korostaa, että samassa taloudellisessa kehityksessä on löydettävä tasapaino yhtäältä jäsenvaltioiden välisen ja toisinaan niiden sisäisen verokilpailun sääntelyn ja toisaalta sen välillä, että on vältettävä, että jonkin jäsenvaltion kansallinen verotuksellinen itsemääräämisoikeus loukkaa toisen jäsenvaltion verotuksellista itsemääräämisoikeutta esimerkiksi siitä syystä, ettei asianomaisten verokantojen välistä asianmukaista maksimaalista eroa ole määritelty tai että esiintyy aggressiivisia verojärjestelyjä. Yhden jäsenvaltion veropäätökset voivat nimittäin vaikuttaa merkittävällä tavalla toisten valtioiden tuloihin ja mahdollisuuksiin tehdä omia poliittisia valintoja. Kansallinen verotuksellinen itsemääräämisoikeus on lisäksi sitä rajoituneempi, mitä liikkuvampi veropohja on. Komitea katsookin, että olisi suotavaa ottaa käyttöön Euroopan tasolla jaetun verotuksellisen suvereniteetin käsite.

12. katsoo että samaa tahtia Euroopan yhdentymisen ja talouden perinpohjaisen ja nopean muuttumisen kanssa on syntynyt yhdentymiseen liittyvä epätasapainotilanne: pääoma ja palvelut liikkuvat vapaasti EU:ssa, mutta jäsenvaltiot päättävät verosäännöistään itsenäisesti. Tilanteessa, jossa sisämarkkinoiden kehitys rajoittui lähinnä vain tavarakauppaan, verotuksen rajatylittävät vaikutukset olivat nimittäin huomattavasti rajallisemmat kuin nykyisin, kun yritystoiminta tukeutuu laajasti aineettomiin hyödykkeisiin, dataan ja automatisaatioon, joiden lisäarvoa on vaikea määritellä.

13. toteaa, että yhteiset toimet Euroopan tasolla ja kansallisesti ovat välttämättömiä unionin ja jäsenvaltioiden budjettien suojaamiseksi veropetosten ja maksamatta jäävien verojen aiheuttamilta tulonmenetyksiltä. Komitea katsoo, että kokonaisuudessaan ja tehokkaasti kerätyt verotulot ovat välttämätön edellytys sille, että valtiot ja alueelliset yhteisöt sekä välillisesti Euroopan unioni pystyvät tarjoamaan muun muassa laadukkaita ja kustannustehokkaita julkisia palveluja eli erityisesti kohtuuhintaisia koulutus-, terveys- ja asumispalveluja, huolehtimaan turvallisuudesta ja rikollisuuden torjunnasta sekä rahoittamaan ilmastonmuutoksen torjuntaa, sukupuolten tasa-arvotyötä, julkista liikennettä ja perusinfrastruktuuria, joiden ansiosta voidaan edistyä kestäväen kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Tämä voisi johtaa Euroopan kansalaisten ja yritysten kokonaisverotaakan mahdolliseen alenemiseen.

14. katsoo, että yksimielisyys veroasioissa on haitannut myös muita Euroopan unionin pyrkimyksiä, erityisesti vuoteen 2030 ulottuvia ilmasto- ja energiapuitteita ja niihin liittyvän energiaverodirektiivin tarkistusta, jossa tarkoituksena oli sisällyttää hiilidioksidipäästöt polttoaineen verokantaan, kiertotaloutta ja omien varojen järjestelmän uudistusta.

15. huomauttaa, että hiljattain tehdyn tutkimuksen mukaan yritysten erilaiset veronvälttelystrategiat ovat aiheuttaneet EU:ssa arviolta 50–70 miljardin euron tulonmenetykset, jos otetaan huomioon vain voitonsiirtoihin perustuvat tulonmenetykset, joiden osuus on ainakin 17 prosenttia vuonna 2013 kannetusta yritysten tuloverosta, ja 160–190 miljardin euron tulonmenetykset, jos huomioon otetaan myös monikansallisten suuryritysten räätälöidyistä verojärjestelyistä aiheutuvat menetykset.

16. muistuttaa, että myös paikallis- ja alueyhteisöt kärsivät veronvälttelystä, sillä paikallis- ja aluevero kannetaan kansallisen veropohjan perusteella ja paikallis- ja alueyhteisöt saavat useimmissa jäsenvaltioissa osan kansallisen yhtiöveron tuloista.

⁽³⁾ <http://www.europarl.europa.eu/news/en/headlines/economy/20160707STO36204/tax-fraud-75-of-europeans-want-eu-to-do-more-to-fight-it>

17. korostaa, että EU:n alv-lainsäädäntö on peräisin vuodelta 1993, vaikka sen piti olla vain välivaihe. Yksimielisyysvaatimus on tehnyt mahdolliseksi kaikki merkittävät uudistukset, vaikka teknologia on sen jälkeen kehittynyt ja markkinat muuttuneet. Monissa tapauksissa jäsenvaltiot soveltavat edelleen erilaisia sääntöjä kansallisiin ja rajatylittäviin liiketoimiin. AK korostaa, että tämä on merkittävä este sisämarkkinoiden toteutumiselle ja aiheuttaa kalliita menettelyjä niille yhä monilukuisemmille eurooppalaisille yrityksille, jotka harjoittavat rajatylittävää toimintaa. Alv-sääntöjen yksinkertaistaminen ja uudenaikaistaminen EU:ssa vähentäisi rajatylittävien yritysten hallinnollista rasitusta ja tuottaisi yrityksille vuosittain 15 miljardin euron yhteenlasketut säästöt. Nykyinen tilanne rankaisee erityisesti pk-yrityksiä, joilla ei ole tarvittavia taloudellisia ja henkilöstöresursseja verotussääntöjen oikeudellisten kiemuroiden hallitsemiseen.

18. katsoo, että yksimielisyysvaatimuksen poistaminen veroasioissa mahdollistaisi sen, että Euroopan unioni ei puolustaisi vain pienintä yhteistä eurooppalaista nimittäjää vaan voisi olla kunnianhimoisempi kansainvälisessä verotusasioita käsittelevässä työskentelyssä, erityisesti OECD:n työssä digitaaliveron ja voitonsiirtojen alalla (BEPS).

Etenemissuunnitelma

19. kannattaa komission ehdottamaa vaiheittaista lähestymistapaa ja katsoo, että tätä etenemistapaa olisi tuettava EU-ohjausjakson puitteissa ja että sen avulla olisi voitava puuttua erityisesti aggressiivisiin verosuunnittelujärjestelmiin.

20. toivoo, että ensimmäisessä vaiheessa otetaan käyttöön määränemmistöpäätökset aloitteissa, jotka eivät vaikuta suoraan jäsenvaltioiden verotusoikeuteen, veropohjiin tai verokantoihin mutta ovat välttämättömiä jäsenvaltioiden välisen hallinnollisen yhteistyön ja keskinäisen avunannon parantamiseksi veropetosten ja veronkierron torjumiseksi. AK toivoo myös, että ensimmäiseen vaiheeseen sisällytetään lisäksi aloitteet, joiden ansiosta EU:n yritysten olisi helpompi noudattaa verovelvoitteita.

21. pohtii, miksi komissio ehdottaa EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 192 artiklan 2 kohdan mukaisen erityisen siirtymälausekkeen käyttämistä ympäristöalalla vasta toisessa vaiheessa, vaikka verotus on keskeinen osa kestäväen kehityksen tavoitteiden toteuttamista Euroopan unionissa. Komitea ehdottaakin, että Euroopan komissio esittäisi siirtymälausekkeen käyttöä ympäristöverotuksessa jo ensimmäisessä vaiheessa. Olisi kiireellisesti omaksuttava koordinoitu eurooppalainen lähestymistapa verotukseen ilmailualalla, johon ei tällä hetkellä sovelleta mitään eurooppalaista verojärjestelyä. Se voisi koskea esimerkiksi lentoliipuista perittävää arvonlisäveroa tai kerosiiniveroa.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ*

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Paikkalähtöinen lähestymistapa EU:n teollisuuspolitiikkaan”

(2019/C 404/03)

Esittelijä: Jeannette BALJEU (NL, ALDE)
Etelä-Hollandin lääninvaltuuston johtokunnan jäsen

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Johdanto

1. korostaa, että teollisuus, joka ymmärretään tavaroiden ja palvelujen tuottamiseksi, on sellaisen innovatiivisen, kestäväpohjaisen ja monipuolisen talouden kulmakivi, jonka avulla kyetään varmistamaan Euroopan kilpailukyky ja laadukkaat työpaikat Euroopan unionissa.
2. toteaa jälleen olevansa vakuuttunut siitä, että Euroopan komission ja jäsenvaltioiden on teollisuuspolitiikan alalla hyödynnettävä kaikki EU:n perussopimusten tarjoamat mahdollisuudet, jotka määrittellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 173 artiklassa. Erityisesti sen tulisi käyttää mahdollisuutta ”tehdä aiheellisia aloitteita [jäsenvaltioiden] yhteensovittamisen edistämiseksi [teollisuuspolitiikan alalla], erityisesti aloitteita, joilla on tarkoitus vahvistaa suuntaviivoja ja indikaattoreita, järjestää parhaiden käytäntöjen vaihtoa sekä valmistella tarvittavat tekijät säännöllistä seurantaa ja arviointia varten” yhteistyössä alueellisten sidosryhmien kanssa.
3. korostaa, että teollisuus on elintärkeä tekijä Euroopan alueiden ja kuntien sekä niiden kymmenien miljoonien työpaikkojen kannalta, jotka se tarjoaa. Sen toimintaympäristö on jo alan ominaisuutensa vuoksi maailmanlaajuinen, ja kauppa on merkittävä kasvun vauhdittaja ja tuo mukanaan sekä hyötyjä että haasteita.
4. katsoo, että on syytä painottaa pk-yritysten erityismerkitystä lisäarvon, innovoinnin ja työllisyyden kannalta. Juuri pienet ja keskiuuret yritykset antavat merkittävän panoksen teollisuuden kykyyn mukautua joustavasti uusiin haasteisiin esimerkiksi globalisaation ja digitalisaation yhteydessä. EU:n teollisuuspoliittisessa strategiassa on tarjottava käyttökelpoisia malleja siitä, miten on tarkoitus säilyttää ja luoda suotuisat olosuhteet nimenomaan kyseisiä yrityksiä varten.
5. katsoo, että teollisuuden haasteena ja mahdollisuutena on kehittyä ”tulevaisuuden tarpeisiin soveltuvaksi” sekä ylläpitää siitä hyvinvointiin ja työllisyyteen saatavaa ratkaisevaa panosta ja myös varmistaa kestävä kehitys ja hiilineutraalin kiertotalouden luominen.
6. korostaa, että Euroopan kilpailuedun lisäämiseksi on investoitava innovatiivisiin uusiin teknologioihin ja digitalisaatioon, hiilineutraaliin kiertotalouteen ja niihin liittyviin taitoihin Euroopan eri alueilla.
7. painottaa siksi, että Euroopan teollisuutta varten tarvitaan paikkalähtöisyyteen ankkuroitu strateginen visio, jotta voidaan reagoida nopeasti talouden ja teollisuuden muutoksiin ja säilyttää kilpailukykyinen asema maailmassa.
8. katsoo, että tarvitaan koordinoitua eurooppalaista lähestymistapaa, jotta voidaan varmistaa, että Euroopan teollisuus kykenee selviämään maailmanlaajuisessa kilpailussa, ja että tässä yhteydessä olisi myös parannettava sääntelykehysten ja -normien johdonmukaisuutta, karsittava liiallista ja turhaa sääntelyä ja hallintotaakkaa, helpotettava yleiseurooppalaista yhteistyötä ja kumppanuuksia, varmistettava kilpailukykyiset energiakustannukset ja tarjottava sopivia kaupan suojakeinoja sekä perinteisillä aloilla, kuten teräs- ja tekstiilialalla, kemianteollisuudessa, maataloudessa ja merenkulkuvalalla, että kehittyvillä aloilla. Esimerkkinä mainittakoon, että on kiireellisesti otettava käyttöön terästuotteille määrättävä tulli Euroopan terästeollisuuden suojelemiseksi.

9. katsoo, että teollisuuspolitiikan tehtävänä on luoda edellytykset, jotka antavat teollisuudelle mahdollisuuden parantaa kilpailukykyään horisontaalisia ja paikallälähtöisiä monialaisia lähestymistapoja sekä tarvittaessa aloittain kohdennettuja toimenpiteitä koko arvoketjussa yhdistäen.

10. suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon "Investoimme älykkääseen, innovatiiviseen ja kestäväan teollisuuteen – Uudistettu EU:n teollisuuspoliittinen strategia" ⁽¹⁾ ja siihen, että siinä painotetaan kumppanuutta jäsenvaltioiden, alueiden, kaupunkien ja yksityisen sektorin kanssa tärkeänä askeleena kohti sellaisen välineen luomista, jolla voidaan edistää teollisuuden kilpailukykyä ja innovointia Euroopassa. Komitea kannattaa niin ikään vuoden 2020 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevaa Euroopan komission ehdotusta, jossa painotetaan Euroopan laajuista alueellisten ekosysteemien välisen yhteistyön vahvistamista sekä älykkään erikoistumisen kansainvälisen ja teollisen ulottuvuuden voimistamista.

11. toteaa, että Euroopan teollisuutta olisi tuettava talouden ulkopuolisilla toimilla ja toimenpiteillä, esimerkiksi koulutuspolitiikan tai tutkimusta ja innovointia edistävän politiikan avulla.

12. pitää tervetulleena komission aloitetta käynnistää teollisuusasioita käsittelevä korkean tason pyöreän pöydän konferenssi "Teollisuus 2030", jossa alueiden komitealla on tarkkailijan asema ⁽²⁾.

13. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston kehotuksiin kehittää edelleen EU:n kokonaisvaltaista teollisuuspoliittista strategiaa, joka keskittyy vuoteen 2030 ja sen jälkeiseen aikaan ja johon sisältyy teollisuuden keskipitkän ja pitkän aikavälin strategisia tavoitteita ja indikaattoreita, joiden yhteyteen on määrä liittää myös toimintasuunnitelma konkreettisine toimenpiteineen.

14. korostaa tarvetta luoda monitasoinen hallinto, joka perustuu kumppanuuteen ja vuoropuheluun jäsenvaltioiden, alue- ja paikallisviranomaisten sekä sidosryhmien kanssa ⁽³⁾.

15. kehottaa sisällyttämään strategiaan toissijaisuusperiaatteen mukaisesti vahvan alueellisen ulottuvuuden. Komitea ilmaisee olevansa halukas tukemaan neuvostoa ja sen puheenjohtajavaltiota paikallälähtöisemmän teollisuuspoliittisen strategian kehittämisessä.

16. katsoo, että EU:n teollisuuspoliittisessa strategiassa olisi tarkasteltava yksityiskohtaisesti ja näytön perusteella uudelleen myös EU:n sääntöjä valtiontukien ja sulautumien valvonnasta, jotta varmistetaan tasapuoliset toimintaedellytykset kansainvälisellä tasolla maailmanlaajuisen kauppapolitiikan ja monenvälisen sopimuksen mukaisesti. Samalla strategiassa tulisi ottaa huomioon myös valtiontukien tai sulautumien investointi- ja innovointipotentiaali.

17. suhtautuu myönteisesti EU:n poliittisen strategian keskuksen asiakirjaan ⁽⁴⁾, jossa ehdotetaan Euroopan markkinoiden avoimuuden ja suojelun tasapainottamista uudelleen, jotta voidaan luoda entistä tasapuolisemmat toimintaedellytykset ja samalla vahvistaa teollista innovointia ja tuottavuutta kotona.

18. katsoo, että ilmastomuutoksen uhkiin vastaamista koskevien Pariisin sopimuksen tavoitteiden ⁽⁵⁾ saavuttaminen edellyttää teollisuudelta kauaskantoisten muutosten toteuttamista, minkä yhteydessä on varmistettava teollisuuden kilpailukykyyn säilyminen. Sekä teollisuuteen että yhteiskuntaan kohdistuvien muutosten laajuus vaatii kiireellisiä toimia, yhteistä visiota ja integroituja ratkaisuja kaikkien sidosryhmien keskuudessa ja kaikilla politiikan tasoilla, sillä vain monitasoisella lähestymistavalla voidaan varmistaa kaikkien asianomaisten toimijoiden sitoutuminen näin mittaviin talouspoliittisiin päätöksiin.

19. kannattaa oikeudenmukaisten sisämarkkinoiden politiikkaa, johon Euroopan komissio yhdistää näkemyksen EU:n teollisuuspolitiikasta ja jolla vastataan muuttuvan työelämän haasteisiin Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin puitteissa.

Viesti 1: Kilpailukykyinen eurooppalainen teollisuus edellyttää yhdistettyä tarkastelutapaa, jossa paikallälähtöiseen aluepolitiikkaan liittyy alueiden välinen yhteistyö

20. korostaa, että alueiden kilpailuedut ovat vahvasti sidoksissa paikalliseen teollisuuteen, maantieteellisiin voimavaroihin, alueellisiin teollisiin innovaatioekosysteemeihin, ammatillisiin ja korkea-asteen oppilaitoksiin sekä käytettävissä olevaan työvoimaan ja asiantuntemukseen.

⁽¹⁾ COM(2017) 479 final.

⁽²⁾ Komission 15. joulukuuta 2017 antama päätös C(2017) 8565 Commission decision setting up the High Level Industrial Roundtable "Industry 2030"

⁽³⁾ Kilpailukykyneuvoston 30. marraskuuta 2017 antamat päätelmät EU:n uudistetusta teollisuuspoliittisesta strategiasta (705/17).

⁽⁴⁾ *EU Industrial Policy after Siemens-Alstom: finding a new balance between openness and protection*, Euroopan komissio, maaliskuu 2019.

⁽⁵⁾ Yhdistyneet kansakunnat (2015).

21. korostaa eurooppalaisten primääri- ja uusioraaka-aineiden tutkimisen, talteenoton ja hyödyntämisen merkitystä teollisuuden paikallisen kehittämisen ja arvoketjujen kannalta alueilla. Kestävässä paikkalähtöisessä lähestymistavassa on näin ollen otettava huomioon tätä varten käytettävissä olevat alueelliset erityispiirteet ja kehityspotentiaali sekä voimavarojen yhdistämisestä saatavat mahdolliset synergiat.

22. katsoo, että paikkakohtaisen lähestymistavan olisi perustuttava yritys- ja innovaatioekosysteemien tarjoamiin mahdollisuuksiin edistää teollisuuden nykyaikaistamista ja kehittää alueellisia innovointi- ja integrointistrategioita alueellisella, paikallisella tai rajat ylittävällä tasolla.

23. toteaa, että tämä edellyttää hyvin toimivia yhteistyöverkostoja, kuten makroaluestrategioita, ja klustereita, joissa on mukana keskeiset kumppanit. Komitea korostaa myös, että näiden verkostojen ja klustereiden välinen alueellinen yhteistyö on ratkaisevan tärkeää synergioiden kehittämisen, kokemustenvaihdon, vertaisoppimisen ja kriittisen massan saavuttamisen kannalta, kun ajatellaan yhteisinvestointien tekemistä teollisuuden arvoketjuihin liittyvien innovaatioiden ottamiseksi käyttöön kaikkialla Euroopassa. Tällainen alueidenväliseen yhteistyöhön perustuva lähestymistapa vaatii onnistuakseen digitalisaation ja tietojen jakamisen hyödyntämistä.

24. korostaa, että alue- ja paikallisviranomaisilla ja muilla organisaatioilla on keskeinen rooli tarvittavan alueidenvälisen ja rajatylittävän yhteistyön aktiivisina toteuttajina.

25. korostaa, että kestäväällä pohjalla olevan alueidenvälisen yhteistyön olisi ulotuttava tilapäisiä aloitteita pidemmälle ja että se edellyttää pitkän aikavälin sitoumukseen perustuvia rakenteellisia yhteistyöpuitteita, joiden pohjana on älykkään erikoistumisen strategioiden yhteydessä tuleviin alueiden välisiin innovointi-investointeihin liittyen jo tehty työ.

26. toteaa, että alueellisia innovointitoimia, olemassa olevia valmiuksia (infrastruktuuri, asiantuntemus) ja kiertotalouden mahdollisuuksia koskevat tiedot ovat ratkaisevan tärkeitä. Nämä olemassa olevat tiedot ovat usein eri paikoissa ja hajanaisia, mikä rajoittaa niiden hyödyllisyyttä alueille. Komitea kehottaa Euroopan komissiota toteuttamaan perusteellisen tietojenkeräyksen, jossa otetaan huomioon paikalliset ja aluetason näkökulma EU:n teollisuusstrategiaan.

27. suosittelee, että Euroopan komissio lisää tukea alueidenväliseen ja rajatylittävään yhteistyöhön, kun sovelletaan uudistettua paikkalähtöistä lähestymistapaa sen esittämien vuoden 2020 jälkeistä koheesiopolitiikkaa koskevien ehdotusten mukaisesti. Näin tulee toimia myös nykyisissä aloitteissa, kuten Vanguard-aloitteessa tai aihekohtaisissa älykkään erikoistumisen kumppanuuksissa, joissa on mukana yhä enemmän alueita.

28. kehottaa vuoden 2020 jälkeistä ohjelmakautta ajatellen vahvistamaan alueidenvälisiin innovointi-investointeihin liittyvää EU:n tukea alueellisille ekosysteemeille ja klustereille älykkään erikoistumisen lähestymistapaa hyödyntäen sekä nykyisiä aloitteita – kuten teollisuuden nykyaikaistamista koskevaa älykkään erikoistumisen foorumia ja teollisuuden muutosprosessissa olevia alueita koskevaa pilottihanketta – laajentaen. Komitea pitää myös tärkeänä kehittää välineitä, joiden avulla voidaan toteuttaa yhteistyöhön pohjautuvia alueidenvälisiä teollisuusinvestointihankkeita tiiviissä yhteistyössä alueiden ja älykkään erikoistumisen kumppanuuksien kanssa.

29. painottaa, että temaattisten älykkään erikoistumisen alustoille on osoitettava asianmukainen rahoitus, sillä alueilla ei aina ole käytettävissään tarvittavia varoja voidakseen osallistua niihin asianmukaisesti.

30. kehottaa komissiota kehittämään edelleen välitysketjuja, joiden avulla pystytään yksilöimään ja edistämään aktiivisesti älykkään erikoistumisen strategioita tukevaa yhteistyötä, jotta voidaan tarjota puitteet jatkuvalla prosessilla, jossa alueet määrittävät ne ensisijaiset alat, joilla yhteistyö on ratkaisevan tärkeää Euroopan johtoaseman säilyttämiseksi.

31. suosittelee, että komissio edistää älykkään erikoistumisen strategioiden pohjalta teollista innovointia kaikilla alueilla tasoittamalla tietä erityisille tukiohjelmille, joiden puitteissa hyvin kehittyneet alueet voivat tehdä vähemmän kehittyneiden alueiden kanssa yhteistyötä konkreettisissa hankkeissa yhteisen edun nimissä. Niin ikään on tuettava kehittyneiden alueiden välisiä yhteistyöhankkeita ja vähemmän kehittyneiden alueiden välisiä yhteisen edun mukaisia hankkeita, jotka hyödyttävät kaikkia osapuolia.

Viesti 2: Koska suuret yhteiskunnalliset haasteet edellyttävät usein yhteistyötä Euroopan alueiden välillä, aluehallinnoilla on keskeinen rooli tehtävälähtöisten aloitteiden toteuttamisessa ja alakohtaisten politiikkojen täytäntöönpanossa

32. katsoo, että tehtävälähtöistä poliittista lähestymistapaa voidaan käyttää välineenä, kun vastataan suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin ja tuetaan monitasoista hallintoa. Älykkääseen erikoistumiseen pohjautuva toimintatapa voi auttaa tässä yhteydessä sovitamaan alueelliset ohjelmat ja investoinnit yhteen EU:n painopisteiden kanssa.

33. korostaa, että yhteiskunnallisiin haasteisiin vastaamiseksi tarvitaan lisäinvestointeja tutkimukseen ja innovointiin, jotta voidaan tukea teollisuuden huipputaustamista ja hyödyntää uusia mahdollisuuksia, ja että tässä toimintapotentiaalia edistävissä prosesseissa olisi tuettava kokeilua ja riskinottoa. Komitea kehottaa edistämään innovoinnin ja uusien teknologioiden levittämistä teollisuudessa.

34. korostaa, että alueilla on tärkeä rooli alueellisen innovaatioekosysteemin yhteen saattamisessa, kehittämisessä ja tukemisessa, käytettävissä olevien voimavarojen kartoituksen järjestämisessä ja eri sidosryhmien ottamisessa mukaan teollisuuden tavoitteiden asettamiseen todellisen kysynnän ja yhteistyön perusteella. Komitea kehottaakin huolehtimaan siitä, että alueet ovat tehtävälähtöisesti toimittaessa edustettuina hallintorakenteissa, kumppanuudet ja missiolautakunnat mukaan luettuina.

35. suositaa, että komissio asettaa selkeät keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteet tehtävälähtöisille politiikoille ja muuntaa ne rakenne- ja investointirahastojen, Horisontti Eurooppa -puiteohjelman ja Digitaalinen Eurooppa -ohjelman toimintapolitiikoiksi.

36. suositaa, että alue- ja paikallisviranomaiset pyrkivät aktiivisesti johtorooliin osassa näistä tehtävistä ja varmistamaan alueiden välisen toimintatavan luomisen. Tämä on sovitettava yhteen käytettävissä olevien eurooppalaisten välineiden kanssa, ja sitä on helpotettava niiden avulla. Komitea kehottaakin Euroopan komissiota huolehtimaan siitä, että alueelliset sidosryhmät pääsevät osallistumaan aktiivisesti uuden Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä toteutettavien missioiden hallintointiin.

37. kehottaa komissiota edistämään pilottihankkeita kokeilun mahdollistavissa alueklustereissa IPCEI⁽⁶⁾-menettelyn tapaan mutta pienimuotoisemmin, jotta edistetään alueidenvälisiä yhteistyötä.

Viesti 3: Alue- ja paikallisviranomaisten olisi varmistettava, että teollisuuden muutosprosessia tukevia taitoja on saatavilla, ja helpotettava alan oppilaitosten yhteistyötä eurooppalaisen strategian tuella

38. toteaa, että nopea teollinen muutos, energiasiirtymä, digitalisaatio ja kiertotalous edellyttävät uusien monialaisten taitojen kehittämistä.

39. pitää myönteisinä toimia eri välineiden koordinoimiseksi EU:n tasolla Euroopan uuden osaamisohjelman, digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman ja digitaalisia taitoja koskevan strategian tapaan.

40. korostaa, että on kiireellisesti ennakoitava, tuettava ja edistettävä nykyisen työvoiman taitojen jatkuvaa kehittämistä ja uudelleen koulutusta ja -pätevöittämistä erityisesti digitaalisten taitojen osalta.

41. toteaa, että Euroopan teollisuustyövoimassa on suuri määrä ammatillisen koulutuksen saanutta väkeä.

42. on yhtä mieltä siitä, että teollisen muutoksen tuomia etuja on levitettävä laajalle ja että mahdollisilla "häviäjillä" tulisi olla vaihtoehtoja ja heitä olisi autettava sopeutumaan. Komitea katsoo tältä osin, että toimintapoliittisissa aloitteissa tulee painottaa enemmän elinikäisen oppimisen mahdollisuuksien tarjoamista matalan taitotason omaaville työntekijöille, jotta varmistetaan, että heillä on tasapuoliset edellytykset hankkia teollisuuden vaatimia uusia teknisiä taitoja.

43. korostaa sen merkitystä, että kaikki eri teollisuudenalojen ammattiteissa toimivat kehittävät aktiivisesti osaamistaan, ja ehdottaa, että tätä varten kehitellään yhteistyössä työnantajien ja oppilaitosten kanssa Euroopan laajuiseen käyttöön tarkoitettuja tehokkaita ratkaisuja uuden tietämyksen jakamiseksi, osaamisen päivittämiseksi ja yksilöllisten valmiuksien parantamiseksi.

⁽⁶⁾ Euroopan yhteistä etua koskevat tärkeät hankkeet (*important projects of common European interest*).

44. katsoo siksi, että Euroopan laajuinen lähestymistapa osaamispolitiikkaan on ratkaisevan tärkeä Euroopan teollisuuden tulevan kilpailukykyyn kannalta ja että inhimilliseen pääomaan, yleissivistävään ja ammatillisen koulutuksen järjestelmiin, ammatillinen jatko-koulutus mukaan luettuna, ja myös itse teollisuuteen on investoitava paljon nykyistä enemmän.
45. katsoo, että yrittäjäkoulutukseen, liiketoimintataitojen edistämiseen, vertaisoppimiseen ja parhaiden käytäntöjen jakamiseen olisi ohjattava lisätukea, jotta alan toimijat voivat mukautua uusiin liiketoimintamalleihin ja tehdä tehokasta yhteistyötä kilpailukykyisissä eurooppalaisissa arvoketjuissa.
46. suosittelee, että Euroopan komissio vahvistaa aluerajat ylittäviä koulutusohjelmia, kuten Erasmus+-ohjelmaa, painottaen ammatillista koulutusta ja mahdollistaen lahjakkuuksien liikkumisen kaikkialla Euroopassa.
47. edellyttää, että toimivaltaiset viranomaiset tarjoavat joustavia resursseja uudelleen koulutusta varten nimenomaan alueellisella tasolla eikä alakohtaisesti, ja toistaa kehoituksensa, että ESR+-rahaston tulisi kuulua vuoden 2021 jälkeen koheesiopolitiikan yhteisiä säännöksiä koskevan asetuksen piiriin, jotta rahastoon voidaan soveltaa kaikkia kumppanuusperiaatteeseen liittyviä ja aluetason osallistamista ohjelmien kehittämiseen koskevia vaatimuksia.
48. suosittelee, että alue- ja paikallisviranomaiset tekevät yhteistyötä yhteisissä koulutus- ja tutkimusohjelmissa EU:n yhteisten osaisprioriteettien toteuttamiseksi ja alueiden rajat ylittävien oppimismahdollisuuksien tukemiseksi.

Viesti 4: Euroopan teollisuuden ja hallitusten on osoitettava johtajuutta edistämällä aktiivisesti kestävyysperiaatteita

49. katsoo, että EU on eturintamassa maailmanlaajuisissa siirtymässä kohti hiilineutraalia kiertotaloutta. Tämän vuoksi Euroopan teollisuuden on otettava johtoasema pyrittäessä hillitsemään ilmastonmuutosta, täyttämään Pariisin sopimuksen tavoitteet, suojelemaan luonnonvaroja, ehkäisemään ympäristön pilaantumista ja vastaamaan kuluttajien muuttuviin odotuksiin vihreän talouden alalla.
50. korostaa, että yritysten siirtyminen pohjaltaan kestävämpiin ja resurssitehokkaampiin liiketoimintamalleihin auttaa ympäristöä ja tuottaa samalla kilpailuetua, mikä johtaa innovointiin sekä uusien työpaikkojen ja yritystoiminnan mahdollisuuksien luomiseen.
51. korostaa, että on ratkaisevan tärkeää tiedottaa teollisuudelle ja kansalaisille uusien lähestymistapojen, kuten kiertotalouden, hiilineutraalin talouden ja jakamistalouden, eduista. Nämä uudet lähestymistavat edellyttävät muutosta sekä kuluttajien asenteissa (esim. kohti uudelleenkäyttöä ja kierrätystä) että teollisuudelta, jonka on mukauduttava asteittain uusiin kysyntämalleihin osana pitkän aikavälin strategista suunnitelmaa.
52. katsoo, että kestävään teollisuuteen siirtymisessä Euroopan on hyödynnettävä johtoasemaansa kaikilla aloilla ja vastattava lisääntyvään maailmanlaajuisen kilpailuun vihreän tuotannon, biotalouden ja puhtaan energian teknologioiden aloilla.
53. huomauttaa, että jonkin alueen siirtyminen hiilineutraaliin kiertotalouteen on pitkän aikavälin hanke, joka voi onnistua vain asteittaisella lähestymistavalla ja eräissä tapauksissa radikaalilla uudistumisella, jonka virstanpylväinä toimivat toteutettavissa olevat välitavoitteet, jotka eivät rasita liikaa väestöä ja teollisuusaloja, kuten autoteollisuutta. Erityistä huomiota tulisi kiinnittää sellaisten maaseutuyhteisöjen selvitysmiskyvyn vahvistamiseen, jotka ovat vaarassa jäädä jälkeen talouden siirtymäprosessissa.
54. korostaa, että ylitettävänä on merkittäviä esteitä, kuten oikeanlaisten markkinasignaalien ja kannustinten puuttuminen kiertotalouden tuotesuunnittelulle, yrityksille aiheutuvat korkeat siirtymäkustannukset, sääntelystä johtuvat esteet, kuluttajille suunnatun tiedottamisen riittämättömyys sekä uusioraaka-aineiden markkinoiden heikko toimivuus.
55. katsoo, että yleiseurooppalaisella ja alueiden välisellä yhteistyöllä on tärkeä rooli, kun alueita autetaan kehittämään strategista lähestymistapaa hiilineutraaliin kiertotalouden mahdollisuuksien hyödyntämiseksi.

56. kannattaa Euroopan komission vuonna 2015 julkaiseman kiertotaloutta koskevan toimintasuunnitelman (7) sekä asiaan liittyvien julkisia hankintoja koskevien direktiivien mukaista ajatusta strategisten julkisten hankintojen käyttämisestä innovoinnin tehostamiseen, mutta katsoo, että sääntöjen monimutkaisuus saa alue- ja paikallisviranomaiset usein välttämään riskejä.

57. suosittaa, että alue- ja paikallishallinnot omaksuvat monialaisen, alojen rajat ylittävän taloudellisen kehityksen näkökulman, jossa jäte- ja ympäristöhallinto sisällytetään olennaisena osana kiertotalouden lähestymistapaan.

58. kehottaa alueita ja kuntia hyödyntämään kaikki vuoden 2020 jälkeisen koheesiopolitiikan tarjoamat mahdollisuudet ottaakseen käyttöön innovatiivisia ratkaisuja, joilla edistetään ilmastoasioiden huomioimista ja siirtymistä kiertotalouteen.

59. kehottaa omaksumaan kokonaisvaltaisen ja koordinoitun monitasoisen hallinnon lähestymistavan, jotta voidaan varmistaa tarvittava johdonmukaisuus eri toimintapoliittisten välineiden ja eri tasojen toimien välillä. Siirtymisessä vähähiiliseen kiertotalouteen olisi otettava huomioon koko arvoketju ja valmistusteollisuus sekä suurissa että pienissä, keskisuurissa ja startup-yrityksissä.

60. kehottaa komissiota tukemaan edelleen yhteisten strategioiden kehittämistä tietyillä aloilla – esimerkiksi vedyn ja synteettisten polttoaineiden hyödyntämisessä – ja edistämään kestäväpohjaisempien teknologioiden pääsyä markkinoille.

Viesti 5: Alueelliset innovointiin suuntautuneet strategiset julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet ovat ratkaisevan tärkeitä, kun teollisuutta kannustetaan uuden teknologian hyödyntämiseen

61. toteaa, että innovointi on vaikeaa erityisesti startup- ja pk-yrityksille, koska uusien teknologioiden käyttöönottoon liittyy usein suuria investointeja ja siinä tarvitaan asiantuntemusta. Komitea korostaa, että Euroopassa on digitaalisessa siirtymässä edelleen jyrkkiä eroja eri alojen ja alueiden välillä.

62. katsoo, että teollisuuden, tutkimusorganisaatioiden ja aluehallintojen yhteistyö on tärkeää teollisuuden innovaatioiden hyödyntämisen kannalta.

63. arvostaa digitaali-innovointikeskittymiä (Digital Innovation Hubs, DIHs) sekä komission koeympäristöjä ja teknologiainfrastruktuureja esimerkkeinä strategisista, innovointiin suuntautuneista julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksista.

64. kannattaa älykkään erikoistumisen strategioiden painottamista vuoden 2020 jälkeen, sillä näin voidaan poistaa esteitä, jotka jarruttavat uusien ideoiden leviämistä yritysten käyttöön.

65. suhtautuu myönteisesti EU:n 281 digitaali-innovointikeskukseen, jotka ovat osa Digitaalinen Eurooppa -ohjelmaa ja joilla tehostetaan alueiden välistä yhteistyötä.

66. korostaa, että näiden julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien välille olisi luotava EU:n laajuista yhteistyötä koko EU:n tasolla, jotta voidaan varmistaa, että teollisuus voi helposti hyödyntää olemassa olevaa huipputeknologiaa ja -infrastruktuuria kaikkialla Euroopassa. On myös tehtävä tunnetuksi näitä resursseja ja asetettava saataville rahoitusvaroja, jotka mahdollistavat niiden hyödyntämisen.

67. katsoo, että edelleen tarvitaan koordinoitua kokonaisstrategiaa sekä strategiaa alueellisen operatiivisen yhteistyön tehostamiseksi.

68. korostaa, että digitaali-innovointikeskittymien vaikutuksen lisäämiseksi niiden ei pitäisi olla erillisiä laitoksia, jotka toimivat yksinään ja kilpailevat muiden kanssa, vaan solmukohtia verkostossa, jonka koordinoitiin eri sidosryhmät, kuten korkeakoulut, tutkimus- ja innovointikeskukset, voivat osallistua.

69. suosittaa, että aluehallinto otetaan mukaan eurooppalaisten digitaali-innovointikeskittymien valintaan ja toimintavalmiuteen saattamiseen Digitaalinen Eurooppa -ohjelman puitteissa.

(7) Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma [COM(2015) 614 final].

70. suosittaa, että paikallis- ja alueviranomaiset edistävät kestävä kehitystä ja innovaatioita hankintojen avulla, tukevat älykkäitä kaupunkeja ja muita hyödyllisiä hankkeita ja yhdistävät eri toimijoita teollisuudesta, tutkimuslaitoksista ja oppilaitoksista.

71. kehottaa ottamaan alueet mukaan julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuksien välisten kestäväpohjaisten yhteistyöpuitteiden luomiseen muilla aloilla kuin digitalisaatiossa (mukaan lukien muut kokeilu- ja testauslaitokset). Tähän tulisi sisältyä kattavan yleiskäsityksen muodostaminen alueilla toteutettavista toimista ja arvio niiden keskinäisestä täydentävyydestä.

72. korostaa, että on kehitettävä kattava strategia tiedon keräämiseksi, systematisoimiseksi ja levittämiseksi käytettävissä olevasta infrastruktuurista ja innovointikapasiteetista kaikkialla Euroopassa.

73. painottaa tekoälyn kasvavaa merkitystä Euroopan teollisuudessa ja Euroopan unionin johtavaa roolia tässä suhteessa, sillä sen osuus maailman tekoälyn tutkimuslaitoksista on 32 prosenttia. Komitea muistuttaa tässä yhteydessä omasta tekoälyä koskevasta kannastaan, jonka se tuo esiin 6. helmikuuta 2019 antamassaan lausunnossa, ja myös kannattaa Euroopan parlamentin suosituksia ⁽⁸⁾.

74. pitää tervetulleena Eurooppa-neuvoston komissiolle esittämää kehotusta laatia vuoden 2019 loppuun mennessä pitkän aikavälin visio, joka sisältää EU:n teollisuuden tulevaisuutta koskevia konkreettisia toimia.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ*

⁽⁸⁾ Euroopan parlamentin 12. helmikuuta 2019 antama päätöslauselma tekoälyä ja robotiikkaa koskevasta kokonaisvaltaisesta Euroopan unionin teollisuuspolitiikasta (2018/2088(INI)).

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kestävän kehityksen tavoitteet: perusta EU:n pitkän aikavälin strategialle Euroopan saattamiseksi kestäväälle pohjalle vuoteen 2030 mennessä”

(2019/C 404/04)

Esittelijä:	Arnoldas ABRAMAVIČIUS (LT, EPP) Zarasain piirikunnanvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto – Pohdinta-asiakirja – Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä, COM(2019) 22 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. suhtautuu myönteisesti EU:n pohdinta-asiakirjaan ”Kohti kestävä Eurooppaa vuoteen 2030 mennessä” ja kehottaa Euroopan komissiota ja Eurooppa-neuvostoa vahvistamaan kestävä kehityksen Agenda 2030 -toimintaohjelman ja siihen sisältyvien 17 kestävä kehityksen tavoitteen täytäntöönpanon ensisijaiseksi kysymykseksi poliittisella asialistallaan sekä tunnustamaan sen EU:n seuraavan, vuodet 2019–2024 kattavan strategisen ohjelman ja pidemmällekin ulottuvien suunnitelmien yleiseksi tavoitteeksi. Komitea myös luottaa siihen, että uusi Euroopan komissio luo toiminnalle edellytykset laatimalla EU:n laajuisen kestävä kehityksen strategian ja täytäntöönpanosuunnitelman, kuten 18. lokakuuta 2018 annetuissa Eurooppa-neuvoston päätelmissä jo kehoitettiin.

2. kannattaa sitä, että kestävä kehityksen tavoitteista tehdään kattava kehys poliittisille toimille, joiden avulla vastataan aikamme moninaisiin taloudellisiin, sosiaalisiin, ekologisiin, hallintoa koskeviin ja ulkoisiin haasteisiin, ja tähdentää, että kaikilla toimijoilla tulee olla yhteinen näkemys kestävästä kehityksestä ja sitä koskevista tavoitteista, jotta ne voidaan panna kaikilta osin täytäntöön ihmisten ja tulevien sukupolvien hyvinvoinnin edistämiseksi. Ensisijaisena pyrkimyksenä on vähentää köyhyyttä ja eriarvoisuutta siten, että ketään ei jätetä, maailmassa vallitsee rauha ja vaurautta luodaan ja jaetaan maapallon resurssien rajoissa.

3. korostaa, että kestävä kehityksen 17 tavoitetta ovat yleismaailmallisia ja jakamattomia ja että niiden täytäntöönpanoa tukevien politiikkatoimien johdonmukaisuus on keskeistä, jotta edistystä voidaan saavuttaa.

Pohdinnasta tekoihin

4. katsoo, että Euroopan komission esittämistä kolmesta skenaariosta, joilla pyritään edistämään keskustelua EU:n tulevista toimista Agenda 2030:n toteuttamiseksi, vain skenaario 1 koskee sekä EU:n sisäistä että ulkoista toimintaa ja kattaa kaikki politiikanalat.

5. on kestävä kehityksen tavoitteisiin liittyviä paikallis- ja aluetason toimia käsitelleen AK:n ja OECD:n kyselytutkimuksen tulosten ⁽¹⁾ valossa sitä mieltä, että näiden tavoitteiden monisyisyys huomioon ottaen tarvitaan kiireesti kokonaisvaltainen EU:n strategia, jolla koordinoidaan täytäntöönpanoa kaikkien hallintotasojen välillä ja johon sisältyy ajallisesti rajattuja tavoitteita ja vuoteen 2030 mennessä toteutettavaksi tarkoitettuja konkreettisia tuloksia sekä seuranta- ja arviointimekanismeja. Tämän perusteella skenaario 1 on suositeltavin.

6. korostaa, että kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon liittyvät alatavoitteet ja niitä koskevat poliittiset strategiat olisi laadittava siten, että yhdistellään alhaalta ylös ja ylhäältä alas suuntautuvaa toimintaa, että mukana ovat kaikki hallintotasot ja asiaankuuluvat sidosryhmät ja että asetetaan joukko maa- ja aluekohtaisia tavoitteita. Strategiasta, jonka tavoitteena on kestävä Eurooppa vuoteen 2030 mennessä, pitäisi tulla nykyisen Eurooppa 2020 -strategian seuraaja.

7. painottaa, että EU:n toimielinten ja jäsenvaltioiden olisi välittömästi nopeutettava kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen tähtääviä toimiaan ja otettava tavoitteet huomioon kaikissa politiikkatoimissaan skenaarion 2 mukaisesti.

⁽¹⁾ Kyselyyn saatiin yli 400 vastausta. Tulokset ja lisätietoja on saatavilla osoitteessa http://cor.europa.eu/fi/news/SDGs_survey

8. toteaa, että skenaariossa 3 esitettyjä ulkoisia toimia tarvitaan. Keskittyminen ulkoisiin toimiin kuitenkin paitsi nakertaisi EU:n kansainvälistä uskottavuutta myös merkitsisi sen sivuuttamista, että EU:lla ja sen jäsenvaltioilla on vielä pitkä matka päästä kaikkiin kestäväen kehityksen tavoitteisiin, ja estäisi saavuttamasta tavoitteissa edistystä EU:ssa.

9. korostaa, että kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa on asetettava rima nykyistä korkeammalle kaikilla hallintotasoilla: niin EU-, jäsenvaltio- kuin alue- ja paikallistasollakin.

Alueiden ja kuntien osallistuminen

10. korostaa kaikkien osallisuuden turvaamisen tavoitteen edellyttävän, että kaikilla hallintotasoilla varmistetaan koko toimintakirjon kattava integraatio ja että (alueelliset) toimintapolitiikat suunnitellaan toisiaan tukeviksi ja yhtenäisiksi. Komitea kehottaa perustamaan mekanismin, jonka avulla voidaan tarkastella edistymistä ja yksilöidä kestäväen kehityksen tavoitteiden paikallisen täytäntöönpanon keskeiset haasteet sekä varmistaa, että resurssit käytetään tehokkaasti.

11. huomauttaa, että 65 prosenttia kestäväen kehityksen 17 tavoitteen 169 alatavoitteesta edellyttää toteutuakseen sitä, että alueet ja kunnat sitoutuvat vahvasti kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoon ja seurantaan ⁽²⁾. Kunnat ja alueet siirtävät kestäväen kehityksen tavoitteet ruohonjuuritasolle, eivät pelkästään täytäntöönpanijan ominaisuudessa vaan kansalaisia, yrityksiä ja paikallisyhteisöjä lähimpinä poliittisen päätöksenteon tasoina. AK:n ja OECD:n kyselytutkimuksen tulokset vahvistavat entistäkin selvemmin kuntien ja alueiden aktiivisuuden, sillä 59 prosenttia vastaajista kertoi toteuttavansa kestäväen kehityksen tavoitteita. Monet Euroopan alueet ja kunnat ⁽³⁾ ovat edelläkävijöinä raivanneet tietä tässä kestäväen kehityksen tavoitteiden paikallistamisprosessissa ja osoittaneet, että alueet ja kunnat ovat olennaisen tärkeitä kestäväen kehityksen tavoitteiden tehokkaan ja nopean täytäntöönpanon kannalta.

12. korostaa lupaavien pioneerihankkeiden – esimerkkeinä OECD:n *Cities and Regions for the Sustainable Development Goals* ja YK:n 25 + 5 *SDG Cities Leadership Platform* – merkitystä autettaessa vapaachtoispohjalta toimivia alueita ja kuntia siirtämään kestäväen kehityksen tavoitteet paikallistasolle, jälkimmäisessä hankkeessa viisi vuotta ennen vuotta 2030.

13. painottaa kestäväen kehityksen tavoitteisiin sovellettavaa alueellista lähestymistapaa koskevan tutkimuksensa ⁽⁴⁾ perusteella sen merkitystä, että alueiden ja kuntien valmiuksia ja kykyä siirtää kestäväen kehityksen tavoitteet paikallistasolle kehitetään, nykyisten aloitteiden näkyvyyttä lisätään ja EU:n perustaman rakenneuudistusten tukipalvelun ⁽⁵⁾ käyttöä tehostetaan alueilla ja kunnissa sovit- taen tavoitteet yhteen kestäväen kehityksen tavoitteiden kanssa.

14. sitoutuu tukemaan kestäväen kehityksen tavoitteiden siirtämistä paikallis- ja aluetasolle ja välttämään päällekkäistä työtä edistämällä kumppanuuksia kansainvälisten ⁽⁶⁾ ja eurooppalaisten ⁽⁷⁾ järjestöjen kanssa.

15. korostaa Euroopan komission, alueiden komitean ja muiden eurooppalaisten organisaatioiden keskeistä roolia vertaisarvioinnin, vaihtotoiminnan, yhteistyön ja vastavuoroisen oppimisen edistämässä EU:n kaikkien alueiden ja kuntien välillä.

16. kehottaa tunnustamaan varauksetta alueiden roolin kestäväen kehityksen tavoitteiden paikallistajina EU:ssa. Paikallis- ja alueviranomaisilla on olennainen rooli arvonpohjan ja yhteiskunnallisten suhteiden rakentamisessa, mistä seuraa selvä tarve osallistaa ne koko EU:n kestäväen kehityksen hyväksi tehtävään työhön.

17. huomauttaa, että EU:n alue on hyvin moninainen kehitykseltään, väestörakenteeltaan, tuotantorakenteeltaan ja teollistuneisuudeltaan, mikä edellyttää joustavaa ja paikkakohtaista lähestymistapaa vähemmän kehittyneisiin, syrjäisiin ja saaristoalueisiin sekä energiamurrosta läpi käyviin alueisiin nähden.

18. kannattaa nrg4SD-verkoston ohjaaman Euroopan alueiden toimijayhteisön perustamista kestäväen kehityksen tavoitteita varten.

19. korostaa maailmassa ja EU:n jäsenvaltioiden sisällä ja välillä vallitsevia jyrkkiä taloudellisia, sosiaalisia ja alueellisia eroja. Kestäväen kehityksen tavoitteessa nro 11 käsitellään kaupungistumisen haastetta, ja EU:ssa on varmistettava tasapainoinen alueellinen kehitys, jotta huolehditaan siitä, ettei kukaan ihminen eikä mikään alue jää jälkeen muista.

⁽²⁾ UN Sustainable Development Solution Network (2016), *Getting Started with the SDGs in Cities – A Guide for Stakeholders*, <http://unsdsn.org/wp-content/uploads/2016/07/9.1.8.-Cities-SDG-Guide.pdf>

⁽³⁾ Esimerkiksi Baskimaa, Ahvenanmaa, Espoo, Gent ja Nordrhein-Westfalen.

⁽⁴⁾ Euroopan alueiden komitean teettämä tutkimus *A territorial approach for the implementation of the SDGs in the EU – The role of the European Committee of the Regions* (2019).

⁽⁵⁾ COR 2018/3764 – Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Uudistusten tukiohjelma ja Euroopan investointien vakautusjärjestely" kohta 12, esittelijä: Olga Zrihen (BE, PES).

⁽⁶⁾ Esimerkiksi sellaiset organisaatiot kuin OECD, paikallisviranomaisten kestäväen kehityksen järjestö ICLEI, YK:n kehitysohjelman UNDP:n ART-aloite ja YK:n Habitat-ohjelma sekä sellaiset järjestöt kuin alueviranomaisten nrg4SD-verkosto, kuntien kansainvälinen maailmanjärjestö UCLG tai paikallis- ja aluehallintotahojen Global Taskforce -verkosto.

⁽⁷⁾ Esimerkiksi Euroopan kuntien ja alueiden neuvosto CEMR, Eurocities-järjestö, Euroopan perifeeristen merellisten alueiden liitto CPMR, Euroopan kestäväen kehityksen verkosto ESDN ja kestäväen kehityksen toimikuntien EEAC-verkosto.

20. tähdentää, että pyrittäessä saavuttamaan kestävän kehityksen tavoitteet alatavoitteineen vuoteen 2030 mennessä on tärkeää saada aikaan todellista synergiaa ja yhdistää julkinen ja yksityinen paikallis-, alue-, valtio- ja EU-tason rahoitus sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyö strategiseen suunnitteluun ja investointeihin.

21. korostaa, että koheesiopoliittikka on EU:n alueille ja kunnille tärkein investointiväline, jonka avulla ne voivat toteuttaa kestävän kehityksen tavoitteet ja jolla varmistetaan niiden taloudellinen, sosiaalinen ja alueellinen kehitys. Komitea kehottaa siksi pitämään koheesiorahoituksen kaikkien alueiden saatavilla myös seuraavalla EU-ohjelmakaudella vuosina 2021–2027. Rahoituksen avulla tulee edistää kaikkien kansalaisten osallistumista oikeudellisesti sitovien kumppanuutta koskevien eurooppalaisten käytännönsääntöjen perusteella. EU:n koheesiopoliittikan tavoitteet olisi sovittava seuraavalla kaudella paremmin yhteen kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa, jotta voidaan varmistaa toimien parempi täytäntöönpano ja johdonmukaisuus.

22. toteaa, että kestävän kehityksen tavoitteisiin sisältyy kyllä kaupunkeja koskeva tavoite (nro 11) mutta ei nimenomaan aluetasoa koskevaa tavoitetta. Aluekehitykseen viitataan vain epäsuorasti kohdassa, joka liittyy maankäyttöön. Koheesiopoliittikan ja kestävän kehityksen tavoitteiden tiivis yhteensovittaminen tarkoittaaakin sitä, että EU:n koheesiopoliittikan uudessa rahoitussuunnittelussa otetaan huomioon kaikki alueisiin liittyvät kestävän kehityksen tavoitteet eikä pelkästään tavoitetta nro 11.

23. haluaa kiinnittää huomiota EU:n kaupunkiagendaan toimintamallina, jonka avulla voidaan edistää kaikkien hallintotasojen vuoropuhelua kaupunkialueiden kestävästä kehityksestä. Tämä prosessi voisi toimia esimerkkinä, kun suunnitellaan EU:n kauden 2019–2024 strategisen ohjelman hallintorakennetta, jotta EU voisi vastata entistä tehokkaammin kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseen liittyviin haasteisiin.

24. korostaa tulevaa koheesiopoliittikkaa koskevan AK:n ehdotuksen⁽⁸⁾ tarjoamia mahdollisuuksia. Komitea on esittänyt, että vuoden 2020 jälkeisellä koheesiopoliittikalla olisi autettava alueita ja kuntia siirtämään kestävän kehityksen tavoitteet paikallistasolle ja sovittamaan kestävän kaupunkikehityksen strategioiden täytäntöönpano paikallisiin olosuhteisiin.

25. tähdentää, että maataloutta, tutkimusta ja innovointia varten tarkoitettut EU:n rahoitusvälineet ja ESIR-rahasto sekä niiden synerginen käyttö yhdessä koheesiorahaston kanssa ovat tärkeitä, jotta kestävän kehityksen tavoitteet voidaan saavuttaa kaikilta osin.

Kaikkien sidosryhmien osallistaminen

26. korostaa, että yhteiskunnan ja talouden kaikkien tasojen tulee tuntee muutosvoimaiset kestävän kehityksen tavoitteet omakseen. Yksityisellä sektorilla ja kannattavalla käytännön liiketoiminnalla on suuri merkitys pyrittäessä toteuttamaan ja saavuttamaan kestävän kehityksen tavoitteet vuoteen 2030 mennessä.

27. muistuttaa, että kestävän kehityksen tavoitteiden keskiössä ovat ihmiset ja että kumppanuus, osallisuus ja voimaannuttaminen ovat kestävän kehityksen perusarvoja. Kaikenikäisten ihmisten, kansalaisyhteiskunnan koko kirjon, tiedeyhteisön, julkisten elinten ja yksityisen sektorin osallistuminen sidosryhmien vuoropuheluun on tarpeen, jotta voidaan kehitellä ja löytää yhdessä ratkaisuja kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamiseksi ja huolehtia samalla oikeanlaisesta tasapainosta väistämättömien kompromissien yhteydessä.

28. tähdentää, että ruohonjuuritasolta alkunsa saaneilla liikkeillä, suotuisilla edellytyksillä ja kunnissa ja alueilla vallitsevalla yrittäjähengellä on ratkaiseva merkitys kestävän kehityksen tavoitteiden ja niihin liittyvien alatavoitteiden saavuttamisessa ja älykkään, kestävän ja osallistavan kasvun aikaansaamisessa.

29. kannustaa monitahoisiin tiedotustoimiin, jotka käsittelevät kestävän kehityksen tuomia hyötyjä, jotta pystytään luomaan asianmukaisia sosiaalisia asenteita kaikissa ikäryhmissä ja pitkällä aikavälillä.

Kestävän kehityksen tavoitteiden hallinnointi EU:ssa

30. kehottaa uutta Euroopan komissiota ottamaan johtoroolin sellaisen monitasoisen, monisidosryhmäisen ja monialaisen hallintomallin kehittämisessä osana skenaariota 1, joka luo edellytykset valtavirtaistaa kestävän kehityksen tavoitteet kaikkine ulottuvuuksiinsa osaksi kaikkia EU:n politiikkoja ja varmistaa myös eri alojen politiikkatoimien johdonmukaisuus sekä kutsua kaikki hallintotasot ja sidosryhmät, myös kansalaiset, mukaan poliittisen päätöksenteon kaikkiin vaiheisiin.

31. korostaa asioihin perehtymisen ratkaisevaa merkitystä, sillä poliittinen johtajuus on äärimmäisen tärkeää. Komitea toteaa, että niin poliittisten päättäjien kuin hallinnosta vastaavien tahojen on saatava opastusta kestävän kehityksen tavoitteista ja sitouduttava niiden edistämiseen ja että EU:n kunkin toimielimen tulee ottaa kestävän kehityksen tavoitteet kattavasti huomioon omassa hallinnossaan.

⁽⁸⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto Euroopan aluekehitysrahaston ja koheesiorahaston tulevaisuudesta vuoden 2020 jälkeen.

32. suosittaa, että seuraava Euroopan komission puheenjohtaja nimeää kabinettiinsa erityistyöryhmän, joka työskentelee kaikkien komission jäsenten kanssa ja selvittää kaikkien toimintapolitiittisten ehdotusten vaikutukset kestäväen kehityksen tavoitteisiin. Työryhmän on tarkoitus kiinnittää huomio mahdollisiin ristiriitoihin ja kompromissitarpeisiin, ja se vastaa kestäväen kehityksen tavoitteiden valtavirtaistamisesta kaikilla EU:n politiikanaloilla. Näin voidaan varmistaa eri pääosastojen toimien vahva koordinointi.
33. kehottaa seuraavaa Euroopan komission puheenjohtajaa raportoimaan kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanosta vuosittain Euroopan parlamentille unionin tilaa koskevassa puheessaan sekä myös yleisten asioiden neuvostolle.
34. vetoaa neuvostoon, jotta se edistäisi kestäväen kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa sekä vastavuoroista oppimista jäsenvaltioiden tasolla järjestämällä yleisten asioiden neuvostossa keskustelun vapaaehtoisista kansallisista selvityksistä ennen niiden käsitteilyä YK:n korkean tason poliittisen foorumin kokouksissa.
35. kehottaa Euroopan parlamenttia huomioimaan lainsäätäjänä kestäväen kehityksen tavoitteet kaikissa asian kannalta merkityksellisissä poliittisissa asiakokonaisuuksissaan ja käsittelemään näiden tavoitteiden täytäntöönpanoa kaikissa valiokunnissaan. Parlamentin eri valiokuntien olisi nimettävä pysyviä esittelijöitä käsittelemään kestäväen kehityksen tavoitteita.
36. sitoutuu työskentelemään kestäväen kehityksen tavoitteiden parissa yhdennetysti ja johdonmukaisesti ja ottamaan ne huomioon kaikissa AK:n valiokunnissa ja lausunnoissa.
37. tarjoutuu tekemään komission ja muiden kumppanien kanssa yhteistyötä kestäväen kehityksen tavoitteiden paikallis- ja aluetason täytäntöönpanon seurannassa. Komitea suhtautuu myönteisesti Euroopan komission avoimen ja osallistavan hallinnon hengessä organisoiman, kestäväen kehityksen tavoitteisiin keskittyvän sidosryhmäfoorumin toimintaan ja puoltaa voimakkaasti sen jatkamista, jotta alueet, kunnat, kansalaisyhteiskunta, tiedeyhteisö ja elinkeinoelämä voivat käydä osallistavaa vuoropuhelua kestävästä kehityksestä ja ottaa vastuuta kestäväen kehityksen tavoitteista.
38. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio on sisällyttänyt foorumin suositukset pohdinta-asiakirjaan.
39. visioi, että foorumista voisi tulla pysyvä neuvoo-antava elin, jota EU:n päättävät tahot – Euroopan komissio, neuvosto ja Euroopan parlamentti – kuulevat laatiessaan kokonaisvaltaista strategiaa Euroopan saattamiseksi kestäväälle pohjalle vuoteen 2030 mennessä ja jolta uudet Euroopan komission jäsenet ja Euroopan parlamentin jäsenet saavat kestäväen kehityksen tavoitteisiin liittyvää tietoa.
40. kehottaa kutsumaan eurooppalaiset sekä jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason foorumit säännöllisesti mukaan EU:n sidosryhmäfoorumin työskentelyyn sen toiminnan ja edustavuuden vahvistamiseksi.
41. kehottaa kaikkia EU:n toimielimiä käymään toistensa kanssa säännöllistä vuoropuhelua kestäväen kehityksen tavoitteista, jotta voidaan varmistaa politiikan johdonmukaisuus kestäväen kehityksen tavoitteen nro 17 hengessä. Niin Euroopan komission, neuvoston ja Euroopan parlamentin kuin Euroopan alueiden komitean ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteankin tulee osallistua vuoropuheluun.

Kestäväen kehityksen tavoitteiden valtavirtaistaminen EU:n toimintapolitiikoissa

42. kannustaa Euroopan komissiota käyttämään paremman sääntelyn suuntaviivoja tukena lainsäädännön laatimiseksi siten, että kaikki kestäväen kehityksen tavoitteiden ulottuvuudet otetaan huomioon. Suuntaviivojen olisi osoitettava selvästi kaikki muuttujat, joihin on kiinnitettävä huomiota, kun halutaan omaksua kestävä lähestymistapa.
43. on sitä mieltä, että kestäväen kehityksen tavoitteiden eri ulottuvuuksien välillä joudutaan väistämättä tekemään kompromisseja, ja perää järjestelmällisiä vaikutusten ennakoarviointeja mahdollisten synergioiden ja ristiriitojen havaitsemiseksi sekä sen mahdollistamiseksi, että kompromisseja voidaan arvioida avoimesti ottaen huomioon välittömät ja pitkän aikavälin vaikutukset. Alueellisten vaikutusten arviointi sekä osallistavat keskustelut kansalaisten ja sidosryhmien kanssa paikallis- ja aluetasolla auttavat varmistamaan päätösten hyväksynnän ja takaamaan päätöksenteon asianmukaisuuden.
44. on mallina muille toimielimille ja organisaatioille ja sitoutuu järjestämään vuotuisia konferensseja, joissa esitellään paikallisia ja alueellisia kokemuksia ja hyviä käytäntöjä.

45. kehottaa kaikkia EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita mukauttamaan talouspolitiikan EU-ohjausjakson kestävä kehityksen tavoitteisiin ja niiden pohjalta laadittavaan EU:n strategiaan, jonka tavoitteena on kestävä Eurooppa vuoteen 2030 mennessä. Antamalla ohjeita useaksi vuodeksi kerrallaan olisi varmistettava, että ohjausjakson yhteydessä huolehditaan EU:n strategian toteuttamisesta ja että siitä tulee kestävä kehityksen tavoitteiden koordinointi- ja täytäntöönpanoväline, jolloin vuotuisesta kasvuselvityksestä tulee siis vuotuinen selvitys kestävästä kehityksestä.
46. kehottaa ottamaan käyttöön useampaa vuotta koskevan selvityksen kestävästä kehityksestä EU:ssa. Sen julkaisemisesta käynnistyisi monivuotinen sykli, jonka puitteissa jäsenvaltiot tarkastelevat uudelleen suosituksia ja raportoivat niistä. Selvityksessä pitäisi luoda katsaus EU:n strategian ja jäsenvaltioiden kestävä kehityksen toimintasuunnitelmien täytäntöönpanoon. Tämä muodostaisi perustan vapaaehtoisille kansallisille selvityksille, joita EU-maat voivat antaa YK:n puitteissa.
47. kehottaa huolehtimaan siitä, että kestävä kehityksen EU-ohjausjakson hallinnointiin osallistuvat komissiossa kaikki asiaan kuuluvat yksiköt ja että sen yhteydessä vältetään silloajattelun mukaisia aloitteita.
48. toistaa vaatimuksensa siitä, että talouspolitiikan EU-ohjausjaksoa tulee hallinnoida kumppanuuden ja monitasoisen hallinnon periaatteiden mukaisesti ja että EU:n alueet ja kunnat tulee kutsua käytäntöä noudattaen mukaan täysivaltaisina kumppaneina vuotuisen syklin alusta lähtien ⁽⁹⁾. ⁽¹⁰⁾,
49. kehottaa EU:n toimielimiä hyödyntämään unionin talousarviota kestävä kehityksen tavoitteiden valtavirtaistamiseksi kaikilla politiikanaloilla, erityisesti lopettamaan fossiilisten polttoaineiden tuet ja tehostamaan kestävyyskriteerien käyttöä julkisten hankintojen yhteydessä.
50. vahvistaa, että kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa on tarpeen seurata, ja kehottaa erittelemään tiedot ainakin NUTS2-tasolle ja tarvittaessa paikallistasolle saakka, jotta luodaan mahdollisuuksia parempaan päätöksentekoon silloin, kun koko maan keskiarvo johtaa harhaan.
51. toteaa jälleen kerran ⁽¹¹⁾, että BKT:n ohella on käytettävä sellaisia täydentäviä indikaattoreita, jotka eivät ole luonteeltaan puhtaasti taloudellisia vaan jotka ilmentävät kestävä kehityksen tavoitteiden muutosvoimaisuutta. Niitä olisi mitattava kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista koskevien eriteltyjen tietojen pohjalta ainakin NUTS2-tasolla.
52. toteaa, että edelläkävijäalueet ja -kunnat laativat omia indikaattoreitaan ja keräävät tietonsa yhteistyössä paikallisten, myös yksityisen sektorin, toimijoiden kanssa. Paikallisten indikaattorien kehittäminen tarjoaa hyvän tilaisuuden edistää osallisuutta ja sitoutumista asiaan. AK:n ja OECD:n kyselytutkimuksessa 40 prosenttia vastaajista kuitenkin kertoi, ettei käytä minkäänlaisia indikaattoreita. EU:n indikaattoreita ei ehkä ole mahdollista käyttää, koska NUTS2-tasolla ei ole saatavilla niiden paikallisen hyödyntämisen mahdollistavia tietoja.
53. ehdottaa, että EU:n Yhteinen tutkimuskeskus perustaisi kestävä kaupunkikehityksen data-alustan EU:n ohjekirjan kokoamiseksi kestävä kehityksen tavoitteita vapaaehtoisuudelta toteutettaville kaupungeille. Komitea panee lisäksi merkille *World Council on City Data* -organisaation tekemän työn – se on laatinut ISO-standardit älykkäitä ja selviytymiskykyisiä kaupunkeja koskeville indikaattoreille – sekä OECD:n työn sellaisen visualisointityökalun kehittämiseksi, jossa viralliset indikaattorit yhdistetään mallinnettuihin alue- ja paikallistason indikaattoreihin alueellisten erojen huomioon ottamiseksi.
54. kehottaa Eurostatia huomioimaan tämän työn ja mitatun edistyksen vuotuisessa seurantaraportissaan ja jättämään tilaa myös laadullisille tiedoille. AK on valmis tekemään ja edistämään yhteistyötä kyseisten kumppanien kanssa paikallis- ja alueatasolla tapahtuvan kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon seuraamiseksi.
55. toteaa jälleen kerran, että monet alueet ja kunnat ovat tarttuneet toimiin ja niistä on tulossa tämän siirtymän edelläkävijöitä muun muassa sellaisten onnistuneiden aloitteiden ansiosta kuin kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjat ja siihen liittyvä AK:n ilmastolähettilästoiminta. Tällaiset ruohonjuuritasolta alkunsa saaneet liikkeet voivat saada kestävä kehityksen tavoitteiden toteuttamisesta uutta pontta ja vahvan sykkyksen eteenpäin.

Kestävä kehityksen tavoitteiden ulkoinen ulottuvuus

56. vaatii, että EU ottaa kestävä kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanossa huomioon niiden ulkoisen ulottuvuuden, mukaan lukien unionin sisäisten politiikkojen ulkoiset vaikutukset esimerkiksi YMP:n tai kaupan osalta. Sisäinen ja ulkoinen ulottuvuus eivät ole erillisiä maailmoja, ja kestävä kehityksen tähtävien politiikkatoimien on olennaisen tärkeää olla johdonmukaisia.

⁽⁹⁾ COR 2016/5386 – Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”EU-ohjausjakson hallinnoinnin parantaminen: paikallis- ja alueviranomaisten osallistumista koskevat käytännönsäannot”.

⁽¹⁰⁾ COR 2018/5504 – Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja koheesiopolitiikka: rakenteellisten uudistusten yhteensovittaminen pitkän aikavälin investointien kanssa”.

⁽¹¹⁾ Euroopan alueiden komitean 11. helmikuuta 2016 antama lausunto aiheesta ”Aluekehityksen indikaattorit – BKT ja muut tunnusluvut”.

57. pyytää solmimaan EU-, jäsenvaltio-, alue- ja paikallistason välisen kumppanuuden kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon edistämiseksi kehitysyhteistyössä.

58. edellyttää, että globaalien toimitusketjujen roolin seuranta tehostetaan sen varmistamiseksi, että oikeusvaltioperiaatetta ja ihmisoikeuksia kunnioitetaan. Lisäksi tulee ottaa käyttöön kiertotalouden käytäntöjä ja välttää luonnonvarojen liiakäyttöä.

59. korostaa hajautetun yhteistyön ja esimerkiksi sellaisten AK:n aloitteiden keskeistä merkitystä kuin helmikuussa 2019 järjestetty Euroopan komission ja AK:n yhteinen kaupunkien ja alueiden kehitysyhteistyöfoorumi, jossa keskityttiin kestäväpohjaisiin kaupunkikumppanuuksiin, joka kokosi yhteen yli 500 osallistujaa yli 80 maasta ja jossa laadittiin konkreettisia toimintapoliittisia suosituksia kestävän kehityksen edistämiseksi alueellisten ja paikallisten kumppanuuksien avulla, tai nk. Nikosian aloite, jolla tuetaan Libyan kuntia. Nämä AK:n aloitteet osoittavat, että EU:n tukitoimissa ei pitäisi keskittyä vain suurten kaupunkien välisiin laajamittaisiin kumppanuushankkeisiin vaan EU-tukea olisi yhtä lailla voitava saada erikokoisiin hajautetun yhteistyön aloitteisiin, joissa on mukana erityyppisiä alueita.

60. pitää valitettavana, että uutta naapuruus-, kehitys- ja kansainvälisen yhteistyön välinettä (NDICI) koskevaan Euroopan komission ehdotukseen ei sisälly oman aihekohtaisen budjettikohdan perustamista paikallisviranomaisille annettavaa tukea varten.

61. kehottaa Euroopan komissiota tukemaan nuorten, naisten ja kotiseudultaan siirtymään joutuneen väestön taloudellista ja sosiaalista integroitumista kehitysmaissa. Hajautetussa yhteistyössä noudatettava kumppanuusperiaate voi auttaa muuttamaan käsitystä muuttoliikkeestä siten, että se nähdään uhan sijasta mahdollisuutena, etenkin kun otetaan huomioon alueiden ja kuntien keskeinen rooli maahanmuuttajien kotouttamisessa vastaanottaviin yhteiskuntiin.

EU:n toimintapolitiikat

62. yhtyy pohdinta-asiakirjassa esitettyyn analyysiin ja ehdotukseen jatkaa työtä ensisijaisesti neljän poliittisen asiakokonaisuuden ja neljän horisontaalisen tekijän parissa. Komitea esittää kuitenkin seuraavia lisähuomioita:

63. panee merkille ehdotuksen nostaa ilmastoitomiin valtavirtaistamistavoite 25 prosenttiin ja vaatii, että uudessa monivuotisessa rahoituskehityksessä olisi lisäksi osoitettava asiaankuuluvat taloudelliset resurssit kestävästä kehityksestä varten ja varmistettava, ettei mikään rahoituspäätös heikennä kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanoa.

64. korostaa, että on kiireellisesti hyväksyttävä strategiat ja määriteltävä toimet, joiden avulla päästään siirtymään resurssitehokkaan kiertotalouteen panemalla Pariisin sopimus enemmittä viivytyksittä täytäntöön.

65. korostaa, että AK tarkastelee YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden, ekologisen siirtymän ja Pariisin ilmastonmuutossopimuksen välisiä yhteyksiä lähemmässä lausunnossaan ⁽¹²⁾. Siinä esitetään EU:n kuntien ja alueiden strateginen näkemys siitä, miten siirtyä resurssitehokkaaseen, vähähiiliseen, ilmastoneutraaliin ja biologisesti monimuotoiseen talouteen saadaan toteutettua.

66. tähdentää kestävän kulutuksen ja tuotannon merkitsevän myös sitä, että uusiutumattomien luonnonvarojen absoluuttisia käyttömääriä on vähennettävä, jotta lähestyttäisiin resurssien riittävyyden eikä pelkästään resurssitehokkuuden tavoitetta.

67. korostaa biotalouden tarjoamia erityisen hyviä mahdollisuuksia edistää riippumattomuutta fossiilisista polttoaineista ja torjua ilmastonmuutosta hiilineutraaliuden avulla. Biopohjaisten tuotteiden mahdollisimman laaja käyttö mahdollisimman monilla aloilla auttaa myös turvaamaan ja luomaan työpaikkoja uusilla kestäväpohjaisilla markkinoilla, etenkin tähän mennessä heikosti teollistuneilla alueilla.

68. katsoo, että alueiden avulla voidaan saavuttaa tavoite nostaa tulevalle vuosikymmenellä innovatiivisten biopohjaisten teollisuudenalojen osuutta bruttokansantuotteesta merkittävästi.

69. kehottaa toteuttamaan jatkotoimia komission esittämän, kestävän kasvun rahoitusta koskevan toimintasuunnitelman pohjalta, sillä rahoituksen avulla on annettava vipuvoimaa sellaiselle muutokselle, joka tuo kestävyysshyötyjä eikä vain taloudellista tuottoa ⁽¹³⁾.

⁽¹²⁾ "Kestävä Eurooppa vuoteen 2030 mennessä: YK:n kestävän kehityksen tavoitteiden, ekologisen siirtymän ja Pariisin ilmastonmuutossopimuksen jatkotoimet" (ENVE-VI/039), esittelijä: Sirpa Hertell (FI, EPP).

⁽¹³⁾ Euroopan alueiden komitean 6. joulukuuta 2018 antama lausunto kestävän kasvun rahoituksesta (COR 2182/2018).

70. katsoo, että Euroopan elinkeinoelämän ja teollisuusalojen sitoutumisen kestäväan kehitykseen pitäisi olla olennainen osa vuoden 2030 ulottuvaa Euroopan teollisuusstrategiaa, sillä se auttaisi yrityksiä ja teollisuudenaloja omaksumaamaan nopeammin kestävä-pohjaisempia käytäntöjä. Tätä kestäväan kehityksen tavoitteisiin keskittyvän sidosryhmäfoorumien suosituksissa jo mainittua ehdotusta olisi käsiteltävä edelleen korkean tason pyöreän pöydän ryhmässä ”Teollisuus 2030”, ja samassa yhteydessä olisi keskusteltava biota-louden nivomisesta kestäväan kehityksen tavoitteisiin.

71. huomauttaa, että unionin kehityspolitiikan johdonmukaisuuden varmistamiseksi yhteisellä maatalouspolitiikalla on tuettava sellaisen kestävyysperiaatteiden mukaisen maatalouden kehittämistä kehitysmaissa, jonka ansiosta maaseudun väestö voi jäädä asuin-seuduilleen ja joka tarjoaa heille elintarviketurvan. Tästä syystä EU:n maatalous- ja elintarviketiennissä sovellettavat hinnat eivät saa alittaa Euroopan tuotantokustannuksia.

72. pitää valitettavana, että liikkuvuuden osalta pohdinta-asiakirjassa ei kiinnitetä huomiota julkisen liikenteen saatavuuden merkitykseen kestävien kaupunki- ja alue liikennejärjestelmien kehittämiseksi eikä paikallis- ja alueviranomaisten ratkaisevan tärkeään rooliin tässä yhteydessä.

73. esittää, että EU:n olisi kansainvälisellä tasolla annettava kestävyysohjelmallaan uutta pontta muun muassa IMO:n (merenkulku) ja ICAO:n (ilmailu) puitteissa toteutettaville aloitteille kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. EU:n olisi ennen kaikkea vaadittava maailmanlaajuisen kerosiiniveron käyttöönottoa ja, jos tällaisen veron kantamisesta ei päästä sopimukseen ICAO:n tasolla, se voisi harkita yksipuolisten toimien toteuttamista, esimerkiksi lentopolttoaineen verovapauden poistamista unionin sisäisillä lennoilla tai polttoainemaksun asettamista lentorahdille.

74. toteaa, että liikkuvuusalan eurooppalaisten toimijoiden on parannettava kilpailukykyään innovoinnin avulla. Paikallis- ja alueviranomaisten on toteutettava yhteistyössä yksityisen sektorin kanssa ja EU:n talousarviosta saatavalla tuella vaihtoehtoisten polttoai-neiden infrastruktuurin ja digitaalisen tieinfrastruktuurin rakentamissuunnitelma.

75. ottaa huomioon pohdinta-asiakirjassa esiin tuodun valtavan sosiaalisen eriarvoisuuden, esimerkiksi sen, että yli 22 prosenttia EU:n kansalaisista on vaarassa ajautua köyhyyteen, ja toistaa kehotuksensa panna Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilari kaikilta osin täytäntöön ja kiinnittää sosiaaliin kestävyystekijöihin yhtä lailla huomiota kuin ympäristökestävyys, jotta osoitetaan, että unioni pyrkii siihen, ettei ketään ihmistä eikä mitään aluetta jätetä oman onnensa nojaan. On olemassa näyttöä siitä, että sosiaalisesti haavoit-tuvat alueet ovat usein myös kaikkein altteimpia kestäväan kehityksen puutteesta aiheutuville kielteisille vaikutuksille.

76. kehottaa lisäämään Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin seurannan alueellisuutta. AK laatii parhaillaan alueellista sosiaali-indikaattoreiden tulostaulua, jota voitaisiin käyttää tähän tarkoitukseen.

77. toteaa, että erityistä huomiota olisi kiinnitettävä aktiivisena ja terveenä ikääntymisen edistämiseen Euroopassa ja lähestymistä-van muuttamiseen institutionaalista yhteisöpohjaiseksi.

78. toistaa kehotuksensa asuntotarjontaa koskevan eurooppalaisen toimintaohjelman toteuttamisesta ⁽¹⁴⁾. Se edistäisi EU:n kau-punkiagendaan kuuluvan, asumista käsittelevän kumppanuusrakenteen jatkotoimena merkittävästi paitsi kestäväan kehityksen tavoitteen nro 11 (kestävät kaupungit ja yhteisöt) myös tavoitteiden nro 1 (ei köyhyyttä), nro 7 (edullista energiaa) ja nro 10 (eriarvoisuuden vähentäminen) täytäntöönpanoa.

79. korostaa, että digitaalitekniologioiden kehityksen myötä väestörakenteen muutoksesta voidaan saada EU:n alueiden ja kuntien myötävaikutuksella Euroopalle kolminkertainen hyöty: ikääntyvän väestön elämänlaatu paranee, siirrytään kohti kestävämpiä terveydenhuolto- ja hoivajärjestelmiä ja luodaan senioritalouteen kestävää talouskasvua ja työpaikkoja.

80. korostaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on ratkaiseva rooli sukupuolijakauman tasapainottamisessa, mutta toteaa, että naiset ovat selvästi aliedustettuina kaikkialla EU:ssa, sillä heitä on vaaleilla valituista pormestareista vain 15 prosenttia, kunnanvaltuustojen jäsenistä 32 prosenttia ja alueparlamenttien tai -edustajistojen jäsenistä 33 prosenttia ⁽¹⁵⁾.

81. tukee nuorisotoiminnan puitteissa tapahtuvan epävirallisen ja arkioppimisen tunnistamista ja tunnetuksi tekemistä. Nuorisoi- ja urheilujärjestöt, jotka tarjoavat koulun ulkopuolisia aktiiviseen kansalaisuuteen koulivia epävirallisen ja arkioppimisen ohjelmia, ovat erityisen tärkeitä nuorten taitojen ja osaamisen kehittämiseksi.

⁽¹⁴⁾ Euroopan alueiden komitean 1. joulukuuta 2017 antama lausunto aiheesta ”Asuntotarjontaa koskevan eurooppalaisen toimintaohjelman kehittäminen” (COR 1529/2017).

⁽¹⁵⁾ Euroopan tasa-arvoinstituutti, *Gender statistics database*, 2017.

82. korostaa, että EU:ssa sovellettavat älykkään erikoistumisen menetelmät voivat olla olennainen osa politiikkatoimia, joiden tavoitteena on kestävä Eurooppa vuoteen 2030 mennessä. Yhteisen tutkimuskeskuksen älykkään erikoistumisen foorumi auttaa alueita hyödyntämään rakennerahastoja alueellisten innovaatiostrategioidensa integroimiseen kestävän kehityksen tavoitteiden kanssa muun muassa AK:n ja Yhteisen tutkimuskeskuksen järjestämien ”Tiede kohtaa alueet”-tapahtumien kautta. Älykkään erikoistumisen ja kestävän kehityksen tavoitteiden täytäntöönpanon keskinäisestä täydentävyydestä aluetasolla saadaan olennaista lisäarvoa kestäväpohjaiseen kasvuun.

83. korostaa, että päästökauppajärjestelmän olisi oltava yksi keskeisistä seuraavista vaiheista pohdinta-asiakirjan täytäntöönpanossa.

84. pitää valitettavana, että viimeisimmässä unionin tilaa koskevassa puheessa ei viitattu kauppaan liittyen millään tavalla ”kattavaan EU:n ja Afrikan väliseen mantereelta mantereelle ulottuvaan vapaakauppasopimukseen”. Kestävän kehityksen tavoitteiden sekä kaupan potentiaalisesti valtavan merkityksen niiden saavuttamisen kannalta pitäisi olla tällaisen sopimuksen johtotähtenä.

85. kaipaava yritysten hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiin uudistettua sosiaalista vuoropuhelua kestävän kehityksen tavoitteiden ja uusien liiketoimintamallien edistämiseksi, jotta voidaan vahvistaa talousdemokratiaa kestäväpohjaisen kasvun hyväksi.

86. korostaa yhteisötalouden myönteistä roolia työttömyyden torjunnassa ja osallistavan ja kestävän kasvun edistämisessä. Tämä on erityisen tärkeää alueilla, joille on ominaista poismuutto, väestön nopea ikääntyminen, dynaamisuuden puute taloudessa ja yrittäjyyden vähäisyys. Tällaisilla alueilla yhteisötalouden organisaatiot ovat yksi tapa edistää hyviä aikeita toteuttamalla yrittäjyyttä ja paikallisten resurssien mahdollisimman hyvää käyttöä.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen”

(2019/C 404/05)

Esittelijä:	Jácint HORVÁTH (HU, PES), Nagykanizsan kaupunginvaltuuston jäsen
Viiteasiakirja:	Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen COM(2018) 673 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

1. suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon ”Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen”, jossa esitetään toimintasuunnitelma uudistetun eurooppalaisen biotalousstrategian panemiseksi täytäntöön lähivuosina. Komitea katsoo, että se voi olla tärkeässä osassa tarjoamalla välineen vuoropuheluun Euroopan komission kanssa.
2. katsoo, että julkaistu toimintasuunnitelma on riittävän kunnianhimoinen ja että sen sisältämien toimien toteuttaminen on välttämätöntä eurooppalaisen biotalouden kehittämiseksi asianmukaiseen tahtiin.
3. katsoo lisäksi, että biotalouden kehittäminen tarjoaa erittäin merkittäviä kasvu- ja työllisyysmahdollisuuksia, ja muistuttaa, että nämä mahdollisuudet voidaan hyödyntää vain, jos alueelliset ja paikalliset tahot tekevät tiivistä yhteistyötä kentätasolla ja pyrkivät yhteisiin tavoitteisiin. Komitea myös korostaa kestäväpohjaisen biotalouden merkitystä kestävästä kehityksen tavoitteiden saavuttamisen kannalta.
4. on vakuuttunut tarpeesta sovittaa yhteen eurooppalaiset, kansalliset, alueelliset ja paikalliset biotalousalan aloitteet hyödyntämällä monitasoisen hallinnon myönteisiä vaikutuksia, jotta saadaan luotua optimaaliset edellytykset biotalouden kehittämiseksi Euroopassa. Paikallis- ja aluetasolla on merkittävä asema myös biotaloudessa korkeakoulujen, teollisuuden, julkishallinnon ja kansalaisyhteiskunnan välisen yhteistyön edistämisessä nk. Quadruple Helix mallin mukaisesti.
5. korostaa, että biotalouden kehittämiseen on erinomaiset mahdollisuudet vuosina 2021–2027. Paikallis- ja alueyhteisöillä on keskeinen rooli EU:n koheesiopolitiikan ja monien sellaisten alueellisten älykkään erikoistumisen strategioiden täytäntöönpanossa, joista voidaan myöntää rahoitusta biotaloutta tukeviin ohjelmiin ja hankkeisiin.
6. panee myös merkille, että komissio kaavailee lisäksi velvollisuutta laatia biotaloutta koskevat toimintasuunnitelmat vuodesta 2021 eteenpäin tähän parhaiten soveltuvalla alueellisella tasolla – mikä merkitsee paikallis- ja alueyhteisöjen roolin vahvistumista – ja hallinnoida ohjelmia mahdollisimman suoraan asianomaisten elinkeinoalojen ja kansalaisten kanssa toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti. Kestäväpohjaisen ja kiertoon perustuvan biotalouden luomiseksi toiminta on juurrutettava kiinteästi alue- ja paikallistasolle, sillä paikalliset asukkaat tuntevat hyvin alueidensa arvoketjut. Kun alueet investoivat peruspalveluihin ja -valmiuksiin, paikallinen ja alueellinen lähestymistapa on tae vahvasta yhteydestä alueellisiin erityispiirteisiin ja erikoisaloihin.
7. katsoo, että oikeudellista kehystä on tarpeen arvioida säännöllisesti uudelleen muun muassa investointitoiminnan oikeudellisten esteiden poistamiseksi, jotta visio biotalouden mahdollisimman voimakkaasta laajentumisesta voisi toteutua.
8. on vakuuttunut siitä, että kestävä eurooppalaisen biotalouden kehittäminen luo työpaikkoja erityisesti rannikko- ja maaseutualueille, kun alkutuottajat osallistuvat entistä enemmän paikalliseen biotalouteen. Biotalousalojen arvioiden mukaan aloille voitaisiin vuoteen 2030 mennessä luoda miljoona uutta työpaikkaa.
9. kehottaa kaikkia EU:n jäsenvaltioita laatimaan vuoteen 2021 mennessä kansallisen biotalousstrategian osana seuraavan monivuotisen rahoituskehysten 2021–2027 suunnittelua, jotta kehittämisohjelmien koordinointi helpottuisi.

10. kannustaa kaikkia Euroopan alueita yhtenä biotalousstrategioiden toteuttamiseen parhaiten soveltuvista alueellisista tasoista laatimaan viimeistään vuoden 2024 loppuun mennessä biotalouden toimintasuunnitelmia tai sisällyttämään yleiseen kehittämissstrategiaansa biotaloutta käsittelevän osion. Koska biotalouden ekologiset rajat ulottuvat hallinnollisia rajoja laajemmalle, tulisi komitean mielestä harkita myös alueidenvälisiä strategioita, jotta vahvistetaan rajatylittävää ja alueiden välistä yhteistyötä (ystävyyskaupunkitoiminta, verkostot) profiililtaan samanlaisten alueiden kesken. Samaan aikaan tulisi edistää biotalouskumppanuuksia makroalue- ja merialuestrategioissa.

11. toivoo, että ympäristöä säästävät julkiset hankinnat lisääntyvät jatkossa mahdollisimman voimakkaasti Euroopan unionissa, ja korostaa, että biotalouden kehittäminen on välttämätöntä tämän toteutumiseksi. Komitea tähdentää tässä yhteydessä, että julkiset hankinnat ovat tärkeä väline, jolla voidaan tukea biopohjaisten tuotteiden ja ratkaisujen kehittämistä. Jotta tämä olisi mahdollista, tarvitaan usein tukea EU:n taholta ekosunnitteluvaatimusten, normien, ilmastonsuojelulausumien, ympäristötuoteselosteiden ja kehitystoimia koskevien strategioiden muodossa.

12. panee huolestuneena merkille, että Yhteisen tutkimuskeskuksen tuoreen asiakirjan⁽¹⁾ mukaan vuosina 2015–2030 EU:n maatalousmaasta noin 11 prosenttia (yli 20 miljoonaa hehtaaria) on erittäin suuressa vaarassa joutua poistetuksi käytöstä syistä, jotka liittyvät maan biofyysiseen soveltuvuuteen, maatalouden rakenteeseen ja kannattavuuteen, väestöön ja alueellisiin erityispiirteisiin. Edellä esitetyn valossa komitea korostaa käytöstä poistetun maatalousmaan merkittävää potentiaalia erilaisten bioresurssien tuotannon lisäämiseksi edellyttäen, ettei tällainen monipuolinen käyttö vaaranna luonnonarvoltaan hyvin arvokasta maatalousmaata eikä vähennä biologista monimuotoisuutta eikä elinympäristön ennallistamis- ja villinnyttämismahdollisuuksia.

13. muistuttaa painottaneensa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksesta antamassaan aikaisemmassa lausunnossa⁽²⁾ ympäristöasioiden ja elintarviketuotannon yhteydessä, että luonnonmukaiseen maatalouteen käytettävä pinta-ala jäsenvaltiossa on kaksinkertaistettava vuodesta 2017 tai siihen on varattava vähintään 30 prosenttia jäsenvaltion käytössä olevasta maatalousmaasta.

14. yhtyy EU:n metsästrategian väliarvioinnissa esitettyihin päätelmiin, joiden mukaan metsästrategian uudelleentarkastelu olisi sovitettava yhteen biotalousstrategian uudistuksen kanssa. Metsäbiotalouden ja innovaatioiden kehittämisessä on varmistettava EU:n eri toimintapolitiikkojen johdonmukaisuus.

Biotalousalojen lujittaminen ja niiden toiminnan tehostaminen sekä investointien ja markkinoiden vapauttaminen

15. katsoo, että biotalousalan innovaatiot houkuttavat tällä hetkellä investointeja yrityksiin vain, jos niihin liittyy korkean lisäarvon tuotekehittelyä. Tukijärjestelmiä olisi hienosäädettävä, jotta voitaisiin kehittää sellaisiin biopohjaisiin tuotteisiin liittyvää teknologiaa, joiden kaupallinen arvo on alhainen mutta joilla on tarkoitus korvata fossiilisia tuotteita. Bioenergiavaroille tarvitaan selvempiä hintamekanismeja ilman, että kuitenkaan hallinnoidaan yksityiskohtaisesti sitä, miten resursseja tulee käyttää. Fossiilisten resurssien asianmukainen hinnoittelu on biotalouden kilpailukyyn olennainen edellytys.

16. katsoo, että biopohjaisia tuotteita koskevan tutkimuksen, kehityksen ja valmistuksen aloilla toimiville organisaatioille olisi merkittävä edistysaskel, jos otettaisiin käyttöön kestäväpohjaisella tavalla valmistettaviin tuotteisiin ja niistä aiheutuviin jätteisiin sovellettavien standardien yhdenmukaistettu sääntelyjärjestelmä ja taattaisiin järjestelmän vakaus jäsenvaltioiden tasolla.

17. kehottaa Euroopan komissiota tukemaan biopohjaisten tuotteiden tuotantoon ja myyntiin liittyviä prosesseja EU:n jäsenvaltiossa sekä teknologioiden monistamista kestävä biotalouden alalla. EU:n tulisi itse profiloitua alan johtajana kehittämällä biotalouteen liittyvää huipputeknologiaa, jotta voidaan edistää uusien työpaikkojen syntymistä ja varmistaa laadukkaiden biotuotteiden tarjonta eurooppalaisille.

18. painottaa, että sovellettavissa säännöissä on vältettävä aiheuttamasta raskasta hallinnollista taakkaa bioresurssien käyttäjille. Nykyisin tällaisia kestäväpohjaisuutta ja (myös liikekumppaneiden) taloutta koskevia raportointivelvoitteita sisältyy sekä valtiontukisääntöihin että uusiutuvia energialähteitä koskevaan direktiiviin (RED II). On myös tärkeää välttää mikrohallinnointia sen suhteen, miten bioenergiavaroja tulee käyttää, kunhan resurssit täyttävät vaatimukset ilmastovaikutusten vähentämisestä ja kestäväpohjaisuudesta. Etenkin biojalostamoissa erilaisia resurssivirtoja käytetään useisiin eri tarkoituksiin, myös biopoltoaineisiin.

⁽¹⁾ *Agricultural Land Abandonment in the EU within 2015–2030*, JRC Policy Insights (lokakuu 2018), luettavissa osoitteessa <https://ec.europa.eu/jrc/sites/jrcsh/files/jrc113718.pdf>

⁽²⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "YMP:n uudistus" (COR-2018-03637).

19. katsoo, että biotalouden kehittäminen erityisesti vähemmän kehittyneillä alueilla edellyttää konkreettisia hankkeita ja että sen kehittymistä voidaan seurata kärki-innovaatioiden toteuttamisen kautta. Komitea ehdottaa, että komissio tukee myönteisten synergia-vaikutusten vahvistumista aihekohtaisten ohjelmien ja tukijärjestelyjen avulla BIOEAST-hankkeen ja muiden vastaavien useamman kuin yhden jäsenvaltion toteuttamien aloitteiden edistämiseksi. On tärkeää, että teknologiansiirtotoimintojen ja alueiden biomassavarojen keskinäisen yhteyden kautta saadaan aikaan sellaisia todennettavissa olevia tuloksia myös koko yhteiskunnalle, jotka osoittavat kestäväen biotalouden olevan kiertotalouden ”vihreä” sykkivä sydän.

20. katsoo, että energiakäänteen nopeuttamiseksi ja uusiutuvan energian kilpailukyvyyn parantamiseksi markkinoilla fossiilisiin polttoaineisiin verrattuna ilman, että tätä pidetään luvattomana valtiontukena, tulisi harkita energiaverodirektiivin ja valtiontukisääntöjen mukauttamista.

21. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komissio aikoo ottaa lähivuosina käyttöön välineen, jolla tuetaan biotaloudessa ilmenevän alueiden välisen epätasapainon korjaamiseen tähtäviä toimintapolitiikkoja, mutta korostaa tarvetta varmistaa välineen toimiminen ainakin vuoden 2027 loppuun asti, jotta voidaan tehokkaasti kaventaa tälle alalle syntyneitä aiempia alueellisia eroja.

22. on tyytyväinen siihen, että bioteknologia on sisällytetty älykkään erikoistumisen strategioihin useissa EU:n jäsenvaltioissa. Älykkään erikoistumisen strategiat, joiden laatiminen oli ennakoedellytys EU:n tutkimus-, kehittämis- ja innovointirahoituksen saannille ohjelmakaudella 2014–2020, ovat samalla poliittisen toiminnan välineitä ja kiinnokohtia toimintapolitiikkojen toteuttamiselle, koska ne tarjoavat kattavan kuvan alueen erityispiirteistä, aloista ja teknologisista painopisteistä. Lisäksi komitea katsoo, että biotalouteen liittyvät alueelliset älykkään erikoistumisen strategiat ovat tehokkaampia, jos ne perustuvat koordinoituihin toimiin sekä naapuri-alueiden välillä että jäsenvaltioiden tasolla. Näin voidaan turvata ekologisesti kestävä kehitys pitkällä aikavälillä, suojella biologista monimuotoisuutta ja hyödyntää biotalouden mahdollisuudet.

23. katsoo, että bioteknologian tukea on lisättävä toisaalta tutkimus- ja innovointipainopisteiden ja toisaalta ensisijaisten investointikohteiden tasolla. Bioteknologian avulla pystytään alan osaamis pohjan ja välineistön avulla paitsi lieventämään ympäristöön kohdistuvia haittavaikutuksia myös edistämään bioteollisuuden kestäväpohjaista kehittämistä, sillä biomassan käsittelyvaiheiden välinen yhteys pohjautuu bioteknologiaan.

24. kannattaa toimintasuunnitelman toimea 1.5, jonka mukaan perustetaan 300 uutta kestävää biojalostamo (3). Komitea ehdottaa, että biotalouden alalla vähemmän kehittyneitä alueita autetaan uuden biojalostamon rakennusvaiheessa kuromaan etumatkaa kiinni hyödyntämällä yhteisen indikaattori- ja seurantarjestelmän tietoja ja noudattaen YMP:n ja yhdeksännen puiteohjelman sääntöjä ja tukijärjestelyjä. Teknologiannovaatioiden käyttöönotto yhdistettynä niihin liittyvän osaamisen siirtojärjestelmien kehittämiseen mahdollistaa ekosysteemien tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisen ympäristön kannalta järkevästi, ja tältä pohjalta voidaan luoda kestäväpohjaisia biomassarvoketjuja.

25. katsoo, että on välttämätöntä osallistaa paikalliset ja alueelliset sidosryhmät ja erityisesti pk-yritykset aktiivisesti arvoketjujen optimointiin, muuttamiseen ja integrointiin, jotta mukana on alkutuottajien lisäksi koko liiketoimintaketju. On olennaisen tärkeää tukea pk-yritysten ponnisteluja teknologiansa ja liiketoimintansa muuttamiseksi biotalouden suuntaan.

Paikallisten biotalouksien nopea toteuttaminen kaikkialla Euroopassa

26. kehottaa Euroopan komissiota panostamaan erityisesti tiedotukseen, joka on suunnattu kaupunkien ja maaseutualueiden hallinnon vastuutahoille, jotta nämä sisällyttäisivät biomassan tuotanto- ja jalostusmahdollisuudet pitkän aikavälin strategisen suunnittelun ja budjetoinnin prosesseihin.

27. korostaa, että naapurialueet voisivat neuvotella mahdollisuuksista kehittää luonnonmukaiseen kiertomaatalouteen soveltuvia teknologioita ja muita ratkaisuja keskinäisen yhteistyön puitteissa.

28. katsoo, että kaupungeista pitäisi tulla kiertobiotalouden tärkeitä keskuksia. Materiaalien kierto ja – myös orgaanisten – jätteen kierrätys (tai mahdollisuuksien mukaan uudelleenjalostus) kaupungeissa ovat erittäin tärkeitä asioita, ja niiden toteuttaminen edellyttää infrastruktuurin ja keräys-, käsittely- ja kierrätys- (tai uudelleenjalostus)järjestelmien lisäksi asukkaiden valvuttamista. Komitea kehottaa Euroopan komissiota varaamaan koordinoitusti resursseja tähän tarkoitukseen. Tämä kattaa myös teknologisten mukautusten ja osaamisensiirtojärjestelmien yhteisen ja toisiaan täydentävän kehittämisen.

(3) OECD, *Meeting Policy Challenges for a Sustainable Bioeconomy*, 2018, ISBN 9789264292345; BIO-TIC, *A roadmap to a thriving industrial biotechnology sector in Europe*, 2015.

29. katsoo erityisesti, ettei biotalousstrategiassa eikä toimintasuunnitelmassa itse asiassa puututa hallintokysymyksiin. Toimintasuunnitelmaan sisältyvien prosessien toteuttamiseksi asianomaisille toimijoille on osoitettava selkeät vastualueet kunnioittaen täysin monitasoisen hallinnon periaatetta, jotta varmistetaan strategian kunkin osa-alueen tehokas ja vaikuttava täytäntöönpano.

30. katsoo tarpeelliseksi yhdenmukaistaa lainsäädäntöä, sillä 28 jäsenvaltiossa sovelletaan tällä hetkellä erilaisia sääntöjä biomassavirtoihin, jotka ovat biotalouden keskeisten arvoketjujen pääasiallisia raaka-aineita, ja niiden käsittelystä aiheutuviin jätevirtoihin.

31. on sitä mieltä, että organisaatiot (kuten Euroopan kemianteollisuusalueiden verkosto ECRN), alustat (kuten biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymä BIC) ja yritysryppäät, jotka pystyvät hyödyntämään saatujen tulosten ja hankitun osaamisen potentiaalia mahdollisimman hyvin ja yhdistämään paikallisia ja alueellisia aloitteita, voivat tehokkaasti viedä eteenpäin biotalouden prosesseja. Olisi erityisen tärkeää sisällyttää ne tulevaisuudessa osaamisensiirtojärjestelmiin.

Biotalous ekologisten rajoitusten ymmärtäminen

32. ehdottaa, että biomassatuotannon potentiaalın arvioimisen perusteena käytetään ekologisia rajoituksia ja ekosysteemejä eikä hallinnollisia rajoituksia. Toimintasuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi olisi arvioitava tarkasti tuotetut biomassamäärät ja kirjattava ne yhteiseen järjestelmään. Tämä edellyttää koordinoitua yhteistyötä alueiden välillä, ja arviointia varten on kehitettävä ja määritettävä vakioituja mittaus- ja valvontamenetelmiä.

33. on tyytyväinen siihen, että komissio myöntää toimintasuunnitelman toimen 3.2 mukaisesti tukea kartta- ja tilastojärjestelmien kehittämiseen ekosysteemin tarkkailua varten. Komitea ehdottaa kuitenkin, että laaditaan ja toteutetaan yhtenäinen eurooppalainen indikaattorijärjestelmä biomassan tuotannon seuraamiseksi. On tärkeää, että luodaan yhteinen tietokehys jälkikäsitteilyteknologian käyttöönottoa varten ja sen toiminnan optimoimiseksi energiatehokkuuden, ympäristösuojelun ja biomassalogistiikan näkökulmasta.

34. ehdottaa, että perustetaan yhteinen indikaattorijärjestelmä, joka tarjoaa tietoa alueiden toiminnasta perusindikaattorien ja erityisindikaattorien avulla. Perusindikaattoreiksi komitea ehdottaa seuraavia tarkkailtavia muuttujia: 1) alueen BKT (prosenttiosuutena kansallisesta BKT:sta), 2) kansainvälinen t&k&i-toiminta, 3) fossiilisen energian säästö, 4) vähennykset päästöissä, erityisesti ammoniakkipäästöissä (NH₃) ja merkittävässä kasvihuonekaasuissa (CO₂, CH₄), 5) uusiutuvan energian tuotanto (tässä ehdotetaan, että mitauksen laajuus vakioidaan). Erityisindikaattorit, jotka kuvaavat alueen saavuttamia tuloksia biotalousstrategian toimintasuunnitelmaan nähden, olisivat seuraavat: 1) uusien työpaikkojen määrä (biotalouskehittämisen yhteydessä), 2) biotalouden osuus alueen tulostasossa, 3) panostukset biologisen monimuotoisuuden ylläpitämiseen ja kehittämiseen (myönnettyt varat), 4) ympäristön suojeleminen ja jätteiden määrän vähentäminen.

35. katsoo, että rajatylittävien tukijärjestelmien laajentaminen innovaatioprosesseihin ja yhteistyömahdollisuuksiin, joilla edistetään erityisesti biotalouden kehittämistä, auttaisi tehokkaasti koordinoimaan naapurialueiden strategioita rajatylittävästi. Yhteistyöjärjestelyt, joissa keskitytään samankaltaisiin ekologisiin, sosiaalisiin ja taloudellisiin ratkaisuihin, voivat ohjata koulutuksen erikoistumista paikallistasolla ja vaikuttaa myönteisesti myös alakohtaisiin työllisyysasteisiin.

36. kehottaa edistämään mekanismeja, joiden avulla voidaan tehdä kompromisseja biologisen monimuotoisuuden ja tuotannon välillä ja saada aikaan synergiavaikutuksia eri toimintapolitiikkojen välillä. Ilmastonmuutoksen nopeutuminen aiheuttaa myös muutoksia mikroaluetasolla.

37. pyytää, että laaditaan yleinen kehittämissuunnitelma, joka edistäisi ilmastopoliittisten toimenpiteiden koordinoitua unionin tasolla biologisen monimuotoisuuden köyhtymisen ja ympäristömuutosten torjumiseksi suojelemalla ja parantamalla luonnonvaroja ja maaperän hedelmällisyyttä.

38. suhtautuu myönteisesti kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisen biotalousstrategian luomiseen ja siihen liittyvään toimintasuunnitelmaan, jonka kulmakivenä on tuotantoalueiden suojeleminen liikahyödyntämiseltä samalla kun hyödynnetään biomassan potentiaalia. Komitea suhtautuu myönteisesti myös tuotannon perustan muodostavien luonnonvarojen suojelemiseen ja kehottaa komissiota takaamaan, että alueilla on nykyistä yhdenvertaisemmat mahdollisuudet saada valvuttamiseen tarkoitettua rahoitusta.

Biotalousalan rahoittaminen

39. on tyytyväinen siihen, että komission ehdottamassa vuosien 2021–2027 monivuotisessa rahoituskehyksessä aiotaan lisätä huomattavasti systemaattista tutkimuksen ja innovoinnin tukea biotalouteen kuuluvilla aloilla ja sektoreilla. Tarkoituksena on etenkin osoittaa 10 miljardia euroa⁽⁴⁾ eli noin 10 prosenttia ennakoitusta talousarviosta Horisontti Eurooppa -puiteohjelman klusteriin ”Elintarvikkeet ja luonnonvarat”⁽⁵⁾. Komitea on myös erityisen tyytyväinen siihen, että ohjelman kahdeksaan kumppanuuksialaan on sisällytetty ”Kestävät, osallistavat ja kiertotalouteen perustuvat biopohjaiset ratkaisut”.

40. korostaa kuitenkin, että biotalouden kehittämiseksi tarvitaan kokonaisvaltainen lähestymistapa, mikä merkitsee myös sitä, että rahoitusta täytyy saada samanaikaisesti ja koordinoitusti useista eri lähteistä. Komitea katsoo, että Euroopan komission on parannettava eri rahoitusvälineiden täydentävyyttä ja kehitettävä soveltuvia välineitä Euroopan aluekehitysrahaston, Euroopan sosiaalirahasto plussan, Euroopan meri- ja kalatalousrahaston ja yhteisen maatalouspolitiikan rahoitusvälineiden sekä t&k&i-toimintaan käytettävissä olevan rahoituksen ja InvestEU-ohjelman rahoitusvälineiden tarjoamien resurssien koordinoimiseksi, jotta jäsenvaltiot ja alueet voivat hyödyntää saatavilla olevia varoja kattavasti biotalouden tukemiseen.

41. korostaa, että InvestEU-ohjelma on otettava tärkeäksi tulevaksi biotalouden rahoituslähteeksi. Komitea pyytääkin, että biotalous säilytetään jatkossakin rahoituksen kohdealana ja yhtenä InvestEU:n rahoituskohteena.

42. muistuttaa, että kaavailtu pyrkimys käyttää 25 prosenttia EU:n talousarvioon kirjatusta menoista ilmaston suojelemissa tavoitteiden saavuttamisen ei vaikuta riittävän Pariisin sopimuksen mukaisten tavoitteiden toteuttamiseen. Komitea on jo todennut lausunnossaan ”Monivuotista rahoituskehystä koskeva paketti vuosiksi 2021–2027”⁽⁶⁾, että seuraavaa rahoituskehystä koskevassa ehdotuksessa olisi pyrittävä siihen, että rahoitussitoumukset, joilla edistetään hiilestä irtautumista energia-alalla, teollisuudessa ja liikennealalla sekä siirtymistä kiertotalouteen, ovat enemmän kuin 30 prosenttia. Nämä tavoitteet edistävät biotalouden kehittämistä asianmukaiseen tahtiin.

43. toistaa, että Euroopan komission ehdotuksessa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta todetaan, että EU:n syrjäisimmille alueille suunnatut erityistoimenpiteet, jotka koskevat pääsyä horisontaalisiin unionin ohjelmiin, ovat perusteltuja, kun otetaan huomioon näiden alueiden rakenteellinen, sosiaalinen ja taloudellinen tilanne. Komitea pitää valitettavana, ettei ehdotettuun tekstiin ole sisällytetty tätä toteamusta, jota ilman ohjelmassa tuskin otetaan huomioon näiden alueiden erityispiirteitä ja ainutlaatuisia vahvuuksia esimerkiksi biotalouden ja ilmastonmuutoksen alan tutkimuksen ja innovoinnin koeympäristöinä kunkin alueen älykkään erikoistumisen strategian mukaisesti.

Biotalousalan koulutus ja valvuttaminen

44. on huolestunut tilastoista, joiden mukaan biotalousalan tuottajien ja yrittäjien keski-ikä nousee joka vuosi. Jos ikääntyville toimijoille ei löydy jatkajia eikä osaamista siirretä ja tarvittavia uusia taitoja ja valmiuksia hankita, laadukkaiden elintarvikkeiden riittävä – ja kasvava – tuotanto on tulevaisuudessa uhattuna. Etusijalle on asetettava asianmukaisten osaaminsiirtojärjestelmien kehittäminen biotalouden eri aloilla ja alojen välisten yhteyksien innovatiivinen, sosiaalinen, taloudellinen ja ekologinen ulottuvuus.

45. katsoo, että ekosysteemiin mukautettuihin biopohjaisiin arvoketjuihin tarvittavaa työvoimaa on pitkällä aikavälillä tarjolla, jos pyritään perusopetuksesta lähtien vastaamaan biotalousalojen erikoistuneen työvoiman tarpeeseen sellaisten edistyskellisten ja johdonmukaisten koulutusmoduulien sekä ammattikoulutuksen ja elinikäisen oppimisen moduulien avulla, jotka jäsenvaltiot ovat laatineet avoimen koordinoitimenetelmän pohjalta. Komitea katsoo, että tällaisten moduulien kehittäminen on ehdottoman välttämätöntä, sillä tietämystä ympäristökulttuurista ja kestävästä kehityksestä on välitettävä kaikilla koulutustasoilla ja myös ammattikoulutuksessa ja elinikäisen oppimisen kautta. Tätä varten komitea kehottaa Euroopan komissiota auttamaan jäsenvaltioita yhdessä kartoittamaan ja määrittämään yhteisiä tavoitteita ja keinoja niiden saavuttamiseksi EU-tasolla.

⁽⁴⁾ COM(2018) 435, Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta ”Euroopan horisontti” ja sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevista säännöistä, 7.6.2018.

⁽⁵⁾ COM(2018) 321, Nykyaikainen talousarvio unionille, joka suojelee, puolustaa ja tarjoaa mahdollisuuksia – Monivuotinen rahoituskehys vuosiksi 2021–2027, 2.5.2018.

⁽⁶⁾ COR-2018-02389.

46. korostaa, että kysynnän luominen biopohjaisten tuotteiden markkinoille on välttämätöntä, jotta biotalous voi kehittyä. Komitea korostaa tarvetta toteuttaa valvuttamistoimia ja -kampanjoita mutta myös tukea kysyntää, mikä edellyttää yhteistyötä Euroopan komission, alueiden ja kuntien välillä.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

puheenjohtaja
Euroopan alueiden komitean
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”STE(A)M-aineiden opetuksen vahvistaminen Euroopan unionissa”

(2019/C 404/06)

Esittelijä: Csaba BORBOLY (RO, EPP), Harghitan lääninvaltuuston puheenjohtaja**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. on tyytyväinen siihen, että suuri osa Euroopan paikallis- ja alueyhteisöistä on ymmärtänyt, millaiset merkittävät mahdollisuudet ja vastuu niillä on määriteltäessä johdonmukaista ja yhdenmukaista lähestymistapaa STEM-aineiden (luonnontieteet, teknologia, insinööritieteet ja matematiikka) opetukseen sekä näihin kaikkialla maailmassa yhä yleisemmin eri koulutustasoilla opetettaviin aineisiin liittyvien taitojen ja osaamisen kehittämiseen nähden.
2. korostaa, että voimakkaasti innovointipainotteisten talouden alojen, jollaisia ovat muun muassa tieto- ja viestintätekniikka, robotiikka, automatisaatio, teknisten alojen tutkimus ja kehittäminen, logistiikka ja erilaiset insinöörialojen toiminnot, vahvan kasvun jatkuminen voi vaarantua, jos STEM-aineiden opetus toteutetaan ottamatta huomioon niiden tarpeita.
3. katsoo, että STEM-aineille on toki toimiviksi osoittautuneita opetustapoja, joita on käytetty vuosikymmeniä ja joiden tarvitsemat aineelliset edellytykset ovat jo olemassa, mutta se ei poista tarvetta toteuttaa uusia toimenpiteitä, sillä on tärkeää, että saatavilla on enemmän opettajia, jotka pystyvät ylittämään perinteiset oppiaineiden väliset rajat ja käyttämään mieluummin hankepohjaista monialaista opetustapaa, joka perustuu soveltavaan tutkimukseen ja tieteelliseen menetelmään. Huomioon on myös otettava, että monissa tapauksissa tähän alaan panostamisen tarvetta ei ole vielä tunnustettu eri jäsenvaltioiden kansallisessa koulutuspolitiikassa.
4. korostaa, että STEM-aineiden opetus ei rajoitu vain eri aineiden tai tieteenalojen tietämyksen välittämiseen rinnakkain tai toisistaan riippumatta, vaan yhtenä peruseriaatteena on opetuksen suunnittelu ja toteutus näiden tieteenalojen muodostamassa johdonmukaisessa kehityksessä – ei siis toisistaan erillisinä – ja noudattaen järjestelmää, joka käytännössä on luonteeltaan monialainen.
5. huomauttaa, että useiden tutkimusten mukaan STEM-alojen tarjoamien työpaikkojen määrä kasvaa tuntuvasti myös keskipitkällä aikavälillä ja että työttömyys on näillä aloilla alhaisinta lähes kaikissa jäsenvaltioissa.
6. varoittaa, että Maailman talousfoorumin mukaan ⁽¹⁾ humanististen tieteiden ja luonnontieteiden kahtiajako ei valmista uusia sukupolvia uusiin monitoimisiin rooleihin, joita varten työntekijät tarvitsevat niin teknisiä kuin sosiaalisia ja analyttisiä taitoja. Tämän vuoksi komitea kehottaa painottamaan voimakkaasti STEAM-aineita, joiden avulla oppilaat ja opiskelijat oppivat monita-
hoista ongelmanratkaisua, luovuutta, kriittistä ajattelua, ihmisten hallinnointia ja kognitiivista joustavuutta.
7. pitää tärkeänä sitä, että STEM-aloja koskevien kansainvälisten tulosten perusteella voidaan todeta, että niihin kannattaa sekä panostaa korkea-asteen opetuksessa mutta myös luoda niille perusta kaikilla koulutustasoilla alemmasta perusasteesta alkaen laajentamalla kaikille opetettavien perustaitojen kokonaisuutta niin, että siihen sisällytetään perustiedot STEM-aineista ja erityisesti tieteellisen tekninen lukutaito.

(1) Maailman talousfoorumi, *Global Challenge Insight Report*, tammikuu 2016.

8. katsoo, että toissijaisuusperiaatteen ja monitasoisen hallinnon periaatteen mukaisesti on aiheellista tarkastella, miten paikallis- ja aluetaso voivat avoimen koordinoitimenetelmän pohjalta auttaa paikkaamaan nykyisiä puutteita ja kohtaanto-ongelmia, joita ilmenee STEM-aloihin liittyvässä koulutuksessa, työvoimassa ja työpaikoissa, jotta saadaan koordinoinnin avulla luotua tasapuoliset toimintaedellytykset.

9. muistuttaa, että on toissijaisuusperiaatteen ja jäsenvaltioissa toteutetun hajautetun hallinnon mukaista tiedostaa täydessä laajuudessaan, että paikallis- ja alueyhteisöillä, jotka rahoittavat kouluja tai tukevat muilla tavoilla opetusverkostoa, on kiistatta paikkansa tässä prosessissa, sillä niillä on ratkaiseva rooli EU:n varojen käyttäjinä.

10. katsoo, että paikallis- ja aluetasolla toteutettavilla STEM-alojen aloitteilla, strategioilla, toimintasuunnitelmillä ja julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuusjärjestelyillä voi olla merkittävä rooli alueiden välisten kehityserojen kuromisessa umpeen. Monissa tapauksissa STEM-alojen työpaikoissa tarvittavan osaamisen parantaminen ei edellytä perinteistä kallista koulutusinfrastruktuuria, ja lisäksi on olemassa lukuisia mahdollisuuksia järjestää lyhyitä, joskus vain muutaman kuukauden pituisia erikoisalan koulutusjaksoja etenkin ammatillisessa koulutuksessa ja aikuiskoulutuksessa. Koska pätevän STEM-alojen työvoiman tarjonta on ratkaiseva kilpailukykytekijä alueille, paikallis- ja alueyhteisöjen toiminta tällä alalla voi olla erityisen hyödyllistä. STEM-aineiden ottaminen paikallis- ja aluetason koulutuksen painopisteeksi sekä yhteiset investoinnit ja aloitteet niiden kehittämiseksi voivat auttaa merkittävästi hillitsemään aivovuodon kielteisiä vaikutuksia tarjoamalla STEM-alojen työvoimalle soveltuvia uranäkymiä omalla paikkakunnalla.

11. katsoo, että paikallis- ja aluetasolla aktiivisten ja hyvin edustettujen ammattialajärjestöjen ottaminen mukaan koulutusten suunnitteluun ja varsinaiseen koulutustoimintaan tehostaa STEM-aloihin sovellettavaa lähestymistapaa ja mahdollistaa näin paikallisen ja alueellisen lisäarvon ja paikallisten ja alueellisten etujen toteuttamisen ja tuomisen paremmin esiin.

12. kehottaa – ottaen huomioon koheesiopolitiikan määrärahojen ohjelmasuunnittelun vuosiksi 2021–2027 ja EU-ohjausjakson maaraportit, joissa annetaan tämänsuuntaisia ohjeita – Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita antamaan asianmukaisen etusijan STEM-alojen hankkeiden tukemiselle paikallis- ja aluetasolla ja toteuttamaan toimenpiteitä, joilla varmistetaan tarvittavien investointien tekeminen jäsenvaltioiden tai EU:n varoista ja kohdennetumman lähestymistavan soveltaminen STEM-alojen osaamispuutteisiin koheesiopolitiikan suunnittelussa. Komitea kehottaa Euroopan komissiota myös – laadittaessa työllisyyspolitiikan suuntaviivoja sekä työvoiman ja osaamisen tarjonnan lisäämisen yhteydessä pyrittäessä korjaamaan koulutusjärjestelmien rakenteellisia puutteita – kannustamaan jäsenvaltioita tukemaan asianmukaisesti STEM-alojen hankkeita, sillä ne voivat auttaa ylläpitämään Euroopan taloudellista mallia, joka perustuu osaamiseen ja jonka tulisi voida kehittyä menestyksekkäästi, kun samalla huolehditaan sen osallistavuudesta ja yhdenvertaisten mahdollisuuksien toteutumisesta.

13. katsoo, että Euroopan komission tulee nyt eurooppalaiseen koulutusalueeseen liittyvien kannatettavien ja kunnianhimoisten hankkeiden rinnalla varmistaa, että kaikki STEM-aineisiin liittyvät painopisteet otetaan huomioon asiaankuuluvissa komission suoraan hallinnoimissa EU-ohjelmissa. Lisäksi komitea suosittaa, että komissio edistää STEM-aloihin liittyvien parhaiden käytänteiden esittelyä ja vaihtoa erityisen EU-portaalien kautta.

14. kehottaa Euroopan komissiota ja jäsenvaltioita toteuttamaan koordinoituja toimia, joilla varmistetaan

- sukupuolia tasapuolisesti kohteleva lähestymistapa STEM-aineiden opetuksessa, neuvonnassa ja opetusohjelmien kehittämisessä
- naisia ja digitalisaatiota koskevan tulostaulun, joka on naisten osallistumista digitaalitalouteen seuraava Euroopan komission vuotuinen tulostaulu, laajentaminen siten, että sen yhteydessä seurataan myös STEM-aloihin liittyvän osaamisen hankkimista naisten keskuudessa ja naisten palkkaamista STEM-työpaikkoihin
- etnisten vähemmistöjen ja kielivähemmistöjen kielellisten oikeuksien turvaaminen myös innovatiivisessa koulutustoiminnassa, jotta niille suunnattu oppimateriaali ja opetusohjelmat eivät jää kehityksestä jälkeen
- suora ja tehokas toiminta koulutusjärjestelmiin osallistuvien nuorten ja työelämän ja koulutuksen ulkopuolella olevien nuorten tavoittamiseksi ja houkuttelemiseksi STEM-alojen koulutukseen ja työpaikkoihin sekä tähän liittyvien hyvien käytänteiden vaihto.

Komitea kehottaa myös toteuttamaan konkreettisia toimia, joilla haastetaan sukupuolistereotyyppioita sekä edistetään naisten STEM-taitoja ja koulutusta ja naisten osuutta STEM-työpaikoissa ja STEM-alojen yrittäjien keskuudessa.

15. on huolissaan siitä, että STEM-aloilla on havaittu viime vuosikymmeninä kolme merkittävää puutetta:
- i. Euroopasta puuttuu STEM-aineisiin erikoistuneita opettajia kaikilta koulutustasoilta.
 - ii. Monissa tapauksissa opiskelijoiden kiinnostus STEM-aineisiin on laskussa.
 - iii. Koulutusjärjestelmän tuottamat tulokset eivät aina vastaa työmarkkinoiden tarpeita.
16. katsoo kuitenkin, että näitä ei tulisi pitää ongelmana vaan haasteena, johon on vastattava konkreettisin toimin. Niiden ratkaiseminen tehokkaasti edellyttää välttämättä asianmukaista suunnittelua, paikallisten ja alueellisten kumppanuusrakenteiden perustamista ja yhteistyötä työnantajien kanssa. Lisäksi se, että vain yhdeksässä jäsenvaltiossa on nykyisin kansallinen STEM-strategia, kertoo kaikkien jäsenvaltioiden kiireellisestä tarpeesta puuttua asiaan ja käsitellä sitä parhaalla mahdollisella tavalla paikallisten ja alueellisten strategioiden avulla.
17. korostaa, että naisten osuus näissä koulutuksissa ja ammateissa on edelleen alhainen. Tämä tarkoittaa toisaalta sitä, että miesten ja naisten tasa-arvon toteutumiseen on vielä pitkä matka, mutta toisaalta myös, että tällä alalla ja näissä ammateissa on kasvupotentiaalia. Roolimalleilla saattaa olla tärkeä merkitys nuorille tytöille kannustettaessa heitä harkitsemaan STEAM-alaa. On tarpeen ottaa käyttöön eri-ikäisille suunnattuja erilaisia toimia, kuten uraohjausohjelmia sekä erityisiä opinto- ja harjoitteluapurahoja. Tutkimukset osoittavat, että sukupuolten välisen kuilun umpeen kurominen STEM-alalla kasvattaisi EU:n bkt:tä henkeä kohti 2,2–3 prosenttia ja loisi EU:hun 850 000–1 200 000 työpaikkaa vuoteen 2050 mennessä, kun taas naisten yhtäläinen osallistuminen nopeasti kasvavaan mutta vielä hyvin eriytyneeseen tieto- ja viestintäteknikan alaan kasvattaisi EU:n bkt:tä vuosittain noin 9 miljardilla eurolla ⁽²⁾.
18. toteaa, että tällä hetkellä 35:ssä Euroopan maassa vähemmän kuin yksi viidestä tietotekniikan loppututkinnon suorittaneista on nainen ⁽³⁾. Komitea korostaa, että puuttuminen sukupuoleen liittyviin eroihin STEM-taidoissa on entistäkin tärkeämpää, koska työpaikkoja syntyy yhä enemmän STEM-aloilla, ja tieto- ja viestintäteknikan alalla puolestaan syntyy vuosittain noin 120 000 uutta työpaikkaa. Euroopan komission mukaan Eurooppaan saattaa vuoteen 2020 mennessä syntyä lähes 900 000:n tieto- ja viestintäteknikan alan ammattilaisen vaje ⁽⁴⁾. Komitea korostaa tässä yhteydessä, että entistä useampien tyttöjen ja naisten kannustaminen valitsemaan STEM-ala edellyttää vanhempien, oppilaitosten, kaikkien hallintotasojen ja teollisuuden välistä kumppanuutta. Keskeisellä sijalla ovat myös tuki ja mentorointi sekä naispuolisten roolimallien edistäminen.
19. näkee STEM-aineiden yleistymisessä myös merkittäviä mahdollisuuksia alueellisille ja avoimille yliopistoille, sillä STEM-aineiden koulutuskurssit ja yliopisto-opinnot voidaan kansainvälistää, jolloin niistä tulee erityisen houkuttelevia kunnianhimoisille yliopistoille. Lisäksi on otettava huomioon, että STEM-alojen uudet suuntaukset eli ryhmätyöskentelyn kehittäminen, ammattialojen välisen synergian lisääminen, harjoittelujärjestelmien ja harjoittelutukien yleistyminen, hankeperusteisen opetuksen vahvistaminen sekä muita heikommassa asemassa olevien, vammaisten ja vähemmistöryhmiin kuuluvien opiskelijoiden osallistuminen opetukseen ja koulutukseen voivat asettaa sellaiset alueet sekä niiden yliopistot ja ammatilliset koulut edelläkävijän asemaan, joissa STEM-aineiden tarjoamiin mahdollisuuksiin tartutaan varhain ja ennen muita.
20. korostaa, että kun STEM-opetusmoduulit järjestetään paikallis- ja aluetasolla, koulutustarjontaan voidaan sisällyttää paikallisia osaamisaloja, mikä merkitsee paikallis- ja alueyhteisöjen mahdollisuuksien ja osaamisalojen laajentamista myös tällä alalla.
21. kehottaa kiinnittämään huomiota siihen, että myös taiteisiin, luovuuteen ja suunnitteluun keskittyvän osion lisääminen STEM-aineisiin mahdollistaisi paikallisten ja alueellisten ratkaisujen ja perinteiden hyödyntämisen ja että STEM-alojen laajentaminen tällä tavoin tuo samalla STEAM-aloille opetukseen ja koulutukseen liittyviä todellisia innovointimahdollisuuksia, joita onnistuneesti hyödyntämällä Euroopan alueet voisivat näyttää mallia koko maailmalle. Tämä antaisi lisävauhtia niiden kasvaville innovointivalmiuksille, sillä taidealojen sisällyttäminen voi lisätä huomattavasti luovuutta tällä alalla. Komitea muistuttaa, että OECD:n tuoreen tutkimuksen ⁽⁵⁾ mukaan taidekasvatus on yhä tärkeämpää innovaatiovetoisissa yhteiskunnissa ja että yhä useammat korkeakoulut kehittelevät parhaillaan uudenlaisia tieteidenvälisiä opinto-ohjelmia.

⁽²⁾ Euroopan tasa-arvoinstituutti (EIGE), 2017: *Economic Benefits of Gender Equality in the EU*.

⁽³⁾ OECD Gender Data Portal, *Where are tomorrow's female scientists* (<https://www.oecd.org/gender/data/wherearetomorrowsfemalescientists.htm>).

⁽⁴⁾ *Digital skills, jobs and the need to get more Europeans online* (https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2014-2019/ansip/blog/digital-skills-jobs-and-need-get-more-europeans-online_en).

⁽⁵⁾ *Art for Art's Sake? The impact of Arts education* (https://read.oecd-ilibrary.org/education/art-for-art-s-sake_9789264180789-en#page1).

22. katsoo, että STEM- ja STEAM-aloihin liittyvät valvuttamis- ja vakuuttamistoimet kannattaisi ulottaa myös vanhempiin ja että toisaalta on välttämätöntä löytää soveltuvia menetelmiä, joilla herätetään tarkoituksenmukaisella ja houkuttelevalla tavalla lasten kiinnostus STEM-osa-alueisiin varhaisessa vaiheessa, jo esikouluohjelmissa.

23. kehottaa Euroopan komissiota ryhtymään tarvittaviin toimenpiteisiin Bolognan prosessin jatkamisen ja uudistamisen yhteydessä ja osana prosessia, joka johtaa tutkintojen automaattiseen tunnustamiseen, ja pyytää komissiota huolehtimaan siitä, että kysymystä STEM-alojen ja taideaineiden tutkintojen ja koulutusten vastavuoroisesta ja nopeasta tunnustamisesta käsitellään ensisijaisesti ja asianmukaisesti.

24. kehottaa jäsenvaltioita ja Euroopan komissiota kehittämään käytettävissä olevien välineiden avulla paikallisten ja alueellisten viranomaisten kanssa yhteisymmärryksessä ja ottaen mukaan myös alueelliset ja avoimet yliopistot eri opetustasoille STEM- ja STEAM-aineiden opinto-ohjelmia. Näin STEM-aineiden opetusta voitaisiin tarjota helpommin ja joustavammin jopa paikallisen opetusohjelman muodossa. Komitea kehottaa Euroopan komissiota esittämään yhdenmetyt STEM-taitojen kehysten, jotta parannetaan vertailtavuutta ja saavutetun koulutustason standardeja EU:ssa.

25. pyytää Euroopan komissiota ja Eurostatia tarkentamaan tietojen keruumenetelmää niiden merkityksellisyyden perusteella niin, että voidaan selvästi erottaa toisistaan järjestelmät, joissa STEM-aineita opetetaan erillisinä aineina, ja järjestelmät, joissa STEM-aineita lähestytään kokonaisvaltaisesti, ja täsmentää kokonaistilanteen alueellinen ulottuvuus. Tämä helpottaisi myös paikallisten ja alueellisten STEM-strategioiden laatimista.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ*

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Kohti kattavaa hormonaalisia haitta-aineita koskevaa Euroopan unionin kehystä”

(2019/C 404/07)

Esittelijä:	Uno SILBERG (EA, EE), Kosen kunnanvaltuuston puheenjohtaja
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaaliskomitealle ja alueiden komitealle – Kohti kattavaa hormonaalisia haitta-aineita koskevaa Euroopan unionin kehystä COM(2018) 734 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Yleistä

- pitää oleellisena, että komissio on käynnistänyt voimassa olevan hormonaalisia haitta-aineita koskevan Euroopan unionin lainsäädäntökehyksen perusteellisen tarkistamisen, sekä kannattaa käsitystä, että on tarpeen päivittää hormonaalisia haitta-aineita koskevaa EU:n lähestymistapaa niin, että se on ajanmukainen ja että siinä suhtaudutaan jatkossakin näihin aineisiin johdonmukaisesti eri aloilla uuden tiedon, saavutettujen tulosten ja saatujen kokemusten perusteella.
- on huolissaan siitä, että tieteellinen näyttö, joka yhdistää altistumisen hormonaalisille haitta-aineille ihmisten sairauksiin tai luontoon kohdistuvaan negatiiviseen vaikutukseen, on vuoden 1999 jälkeen vahvistunut.
- pitää tähän asti suurelle yleisölle suunnattuja tietoja hormonaalisista haitta-aineista huolestuttavan pinnallisina, sillä monille kansalaisille käsitteet ”hormonaalinen vaikutus” ja ”hormonaaliset haitta-aineet” ovat tuntemattomia.
- kannattaa komission aloitteita, joiden perimmäisenä tavoitteena on taata EU:n kansalaisten ja ympäristön korkeatasoinen suojele ja samalla toteuttaa uusia vaatimuksia vastaavat sisämarkkinat, jotka täyttävät kuluttajien tarpeet.
- kiinnittää huomiota ristiriitoihin, joita voi syntyä kansalaisten ja ympäristön korkeatasoisen suojelun ja voittoa tavoittelevan yritystoiminnan välillä. Tämän vuoksi on alusta pitäen punnittava toimenpiteiden vaikutuksia ja riskejä taloudelle.
- suositaa, ettei komissio enää siirrä hormonaalisia haitta-aineita koskevan uuden strategian laatimista ja hyväksymistä.
- vaatii, että uuteen strategiaan liitetään yksityiskohtainen aikataulu, jotta otetaan käyttöön asianmukaiset hormonaalisia haitta-aineita koskevat kriteerit kaikessa asiaan liittyvässä EU:n lainsäädännössä ja jotta edistytään näille haitta-aineille altistumisen vähentämisessä erityisesti haavoittuvimpien ryhmien osalta.
- kehottaa komissiota puuttumaan mahdollisimman pikaisesti EU:n lainsäädännössä esiintyviin eroavuuksiin ja yhdenmukaistamaan siinä hormonaalisten haitta-aineiden kohtelu. Lähtökohdana on tässä yhteydessä oltava oletus, ettei altistumiselle voida riittävällä varmuudella asettaa turvallista raja-arvoa.
- kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota asettamaan kansalaisten terveyden ensisijaiseen asemaan, ottamaan huomioon myös kuluttajien ja teollisuuden intressit ja lisäämään merkittävästi hormonaalisia haitta-aineita, turvallisia korvaavia aineita ja muita innovatiivisia ratkaisuja koskevan riippumattoman, julkisen tutkimuksen rahoittamista.

10. katsoo, että Euroopalla on johtoasema kansainvälisessä yhteistyössä hormonaalisten haitta-aineiden tutkimiseksi, seulo-miseksi ja tunnistamiseksi. Komitea kannattaa tiedonkeruun ja -jaon parantamista sekä ajatusta hormonaalisten haitta-aineiden kansainvälisestä luokittelusta.

Hormonaalisten haitta-aineiden tutkimus

11. on vakuuttunut siitä, että viranomaisten tulisi kaikilla hallintotasolla osallistua hormonaalisia haitta-aineita koskevan riippu-mattoman tutkimuksen rahoittamiseen, jotta voidaan täyttää tiedoissa olevat aukot ja kerätä erittäin tarpeellista näyttöä.

12. korostaa, että on jaettava tietoa siitä, miten ja missä mitassa ihmiset ja muut elävät organismit altistuvat hormonaalisille haitta-aineille, miten kyseiset aineet leviävät ja missä määrin ne vaikuttavat ihmisten terveyteen ja luontoon.

13. suhtautuu erittäin myönteisesti tässä tarkasteltavassa tiedonannossa esitettyyn ehdotukseen rahoittaa Horisontti Eurooppa -ohjelman kautta tutkimustoimia, joiden kohteena ovat cocktail-vaikutus, vaarojen ja riskien arviointi, huolta aiheuttavien aineiden poistaminen tuotannosta ja käytön päättymisen jälkeisistä vaiheista, ekoinnovointi ja ympäristön pilaantumisen korjaaminen sekä kemikaalien, tuotteiden ja jätteiden vuorovaikutus.

14. kehottaa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaista (EFSA) ja Euroopan kemikaalivirastoa (ECHA) tekemään yhteistyötä ja koordinoimaan työtään tiiviimmin, jotta käytettävissä olevia resursseja voidaan käyttää tehokkaammin kattavien arviointien tekemiseksi.

15. kiinnittää huomiota Pohjoismaiden ministerineuvoston tilaamaan raporttiin ⁽¹⁾, jossa arvioidaan, että niiden vaikutusten arvioidut (diskonttaamattomat) kustannukset, jotka hormonaalisilla haitta-aineilla on miesten lisääntymisterveyteen, ovat 28 jäsenvaltion EU:ssa vuosittain 1 267 miljoonaa euroa.

16. korostaa toisen tutkimuksen ⁽²⁾ tuloksia, joiden mukaan hormonaalisilla haitta-aineilla on yhteyksiä älykkyyden laskuun ja siihen liittyvään älylliseen jälkeijääneisyyteen, autismiin, tarkkaavaisuuden ja ylivilkkauden häiriöön, endometrioosiin, sileälihaskasvaimiin, lasten ja aikuisten lihavuuteen, aikuisiän diabetekseen, kryptorkismiin, miesten hedelmättömyyteen ja testosteronin vähäisyyteen liittyvään kuolleisuuteen. Tutkimuksessa vuosittaisten kustannusten arvioidaan nousevan Euroopassa 163 miljardiin euroon (mikä vastaa 1,28 prosenttia EU:n BKT:stä).

17. on huolissaan YK:n eri virastojen, mm. WHO:n, toteuttaman yhteisen kansainvälisen kemikaaliturvallisuusohjelman puitteissa vuonna 2002 käytetystä määritelmästä, jonka mukaan hormonaalinen haitta-aine on "eksogeeninen aine tai ainesos, joka muuttaa hormonijärjestelmän toimintaa ja aiheuttaa näin haitallisia terveysvaikutuksia terveessä organismissa, sen jälkeläisissä tai (ala)populaatioissa", sillä se on nykytietämyksen mukaan liian rajattu eikä ota riittävästi huomioon luontoon kohdistuvia vaikutuksia.

18. ehdottaa, että hormonaalisten haitta-aineiden määritelmäksi harkitaan uusimpiin tietoihin tukeutuen seuraavaa muotoilua: "Hormonaaliset haitta-aineet ovat eksogeenisiä kemiallisia aineita tai kemiallisten aineiden seoksia, jotka muuttavat hormonien ja hormonijärjestelmän toimintaa ja vaikuttavat tämän vuoksi kielteisesti fysiologisten ja kehitysprosessien säätelyyn, myös ihmisten ja eläinten tai niiden jälkeläisten terveyteen".

19. korostaa, että vastedes hormonaalisten haitta-aineiden ja sairauksien väliset kytkökset eivät yksin riitä vaan asiaa tulisi käsitellä ennen kaikkea ihmisten terveyden, luonnon ja ympäristön näkökulmasta sekä ennaltaehkäisevässä mielessä koko yhteiskunnan kannalta sekä sosiaaliset että ympäristöön liittyvät näkökohdat huomioon ottaen.

20. painottaa, että vaikka ollaan yksimielisiä siitä, että riskialttein aika hormonaalisille haitta-aineille altistumiselle on tärkeiden kehitysvaiheiden aikana, kuten sikiön kehityksen aikana ja murrosiässä, on kuitenkin oltava huolissaan siitä, että altistuminen hormonaalisille haitta-aineille näissä vaiheissa voi aiheuttaa pysyviä vaikutuksia ja lisätä sairastumisalttiutta myöhemmin.

21. suosittaa sairauksien syntymisen syitä koskevien tietojen syventämistä ja niiden levittämistä; tämä koskee esimerkiksi autististen lasten määrän kasvua tai kivessyöpään sairastumisen lisääntymistä.

⁽¹⁾ <https://www.norden.org/en/publication/cost-inaction>

⁽²⁾ <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/27003928>

22. korostaa myös, ettei nykytiede tarjoa riittävää perustaa sellaisen raja-arvon asettamiseksi, jonka alapuolella haittavaikutuksia ei esiinny, ja hormonaalisia haitta-aineita tulisi siksi käsitellä kynnysarvottomina aineina. Näin ollen kaikenlainen altistuminen tällaisille aineille saattaa muodostaa riskin erityisesti kriittisten (raskausajan, synnytyksen jälkeisten ja puberteetin) kehitysvaiheiden aikana, ja sekavaikutukset on erityisesti otettava huomioon.
23. on huolissaan siitä, että toistaiseksi tutkimuksissa on keskitytty vain muutamaisiin hormonijärjestelmään kohdistuviin vaikutustapoihin. Viime vuosina on kuitenkin osoitettu, että myös hormonijärjestelmän muut osat voivat olla herkkiä hormonaalisille haitta-aineille ja että hormonaaliset haitta-aineet voivat tuottaa yhdessä lisävaikutuksia (ns. sekavaikutus tai cocktail-vaikutus), jolloin altistuminen hormonaalisten haitta-aineiden yhdistelmälle voi tuottaa haitallisia vaikutuksia jo sellaisilla pitoisuuksilla, joilla yksittäisillä haitta-aineilla ei ole havaittu olevan vaikutusta.
24. pitää tarpeellisenä muun muassa Horisontti 2020 -ohjelmasta rahoitettavia jatkotutkimuksia, joiden avulla voitaisiin selvittää hormonaalisille haitta-aineille altistumisen vaikutus sairauksien etiopatogeneesiin ja kehittymiseen sekä luontoon.
25. pitää testimenetelmien kehittämiseen, täydentämiseen ja validointiin sekä ennustemallien kehittämiseen liittyviä tutkimuksia oleellisina.
26. kannattaa pyrkimyksiä parantaa edelleen hormonaalisten haitta-aineiden tunnistamista koskevien testiohjeiden saatavuutta ja korjaamaan OECD:n puitteissa EU:n ja kansainvälisellä tasolla havaittuja testausmenetelmien puutteita.
27. kehottaa komissiota tukemaan todennäköisiä hormonaalisia haitta-aineita koskevaa kohdennettua tutkimusta ja painottamaan siinä alhaisten pitoisuuksien sekä ainesosien haitallisia vaikutuksia. Tämän tuen tulisi kohdistua myös uusien testaus- ja analyysimenetelmien kehittämiseen.
28. kehottaa komissiota kehittämään *in vitro*- ja *in silico* -menetelmiä, jotta vähennetään mahdollisimman paljon eläinkokeiden määrää hormonaalisten haitta-aineiden seulonnassa.
29. on tyytyväinen tähän mennessä rahoitettuun ja suunnitteilla olevaan tutkimustyöhön ja odottaa, että hormonaalisten haitta-aineiden tutkimukseen osoitetaan tulevaisuudessa vielä huomattavasti enemmän määrärahoja.

Tähänastinen hormonaalisia haitta-aineita koskeva EU:n politiikka ja sääntely

30. suhtautuu myönteisesti useisiin komission aloitteisiin ja ehdotuksiin, jotka tarjoavat lisävälineitä hormonaalisten haitta-aineiden käsittelyyn. Näitä ovat mm. riskinarvioinnin avoimuutta ja kestävyttä koskeva asetusehdotus, EU:n muovistrategia, juomavesidirektiivi, ”kuluttajat vahvempaan asemaan” -aloite, tuotelainsäädäntöpaketti sekä työterveys- ja työturvallisuuslainsäädännön nykyisen oikeudellisen kehyksen päivitys.
31. muistuttaa kuitenkin, että 20. marraskuuta 2013 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksessä N:o 1386/2013/EU⁽³⁾ vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta ”Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa” komissio sitoutui toteuttamaan vuoteen 2015 mennessä horisontaalisia toimia, joilla tähdätään mahdollisimman vähäiseen altistumiseen hormonaalisille haitta-aineille, sekä kokonaisvaltaisen EU-strategian vuoteen 2018 mennessä. Tähän liittyen AK pahoittelee, että tässä tarkasteltava asiakirja ei täytä vuonna 2013 annettua lupautta.
32. muistuttaa, että parempaa sääntelyä koskevien periaatteiden ei pitäisi viivästyttää toimenpiteitä, joilla pyritään torjumaan tai vähentämään mahdollisesti vakavia tai peruuttamattomia seurauksia ihmisen terveydelle ja/tai ympäristölle, kuten unionin perussopimukseen sisältyvässä ennalta varautumisen periaatteessa määrätään.
33. muistuttaa, että Euroopan unioni on sitoutunut haitallisia aineita koskeviin toimiin kansainvälisellä tasolla, ja viittaa WHO:n Euroopan aluetoimiston antamiin Parman ja Ostravan julistuksiin.
34. arvostaa Ranskan, Ruotsin, Tanskan ja Belgian päätöstä lisätä kansalaistensa suojelua toteuttamalla kattavia kansallisia toimia hormonaalisten haitta-aineiden käytön rajoittamiseksi. Komitea kehottaa komissiota ottamaan mallia näistä edelläkävijämaista ja varmistamaan mahdollisimman korkean suojelutason kaikille eurooppalaisille.

(3) EUVL L 354, 28.12.2013, s. 171.

35. toteaa, että kaikessa lainsäädännössä on painotettava nykyistä enemmän toiminnan alkupään tapahtumia, toisin sanoen muun muassa kemikaalien ja lääkkeiden valmistajille on asetettava nykyistä tiukempia vaatimuksia. Keskittyminen jatkopuhdistustoimenpiteisiin juomavesilaitoksissa ja jätevedenpuhdistamoissa ei ole kustannustehokasta.
36. on huolissaan siitä, että – toisin kuin esimerkiksi tupakkaa – hormonaalisia haitta-aineita ei ole mahdollista välttää täysin, sillä niitä on kaikkialla ja ne vaikuttavat EU:n kansalaisten terveyteen heidän tietämättään ja ilman heidän suostumustaan.
37. kehottaa painokkaasti komissiota ja jäsenvaltioita antamaan eurooppalaisille – asianmukaisessa muodossa ja ymmärrettävällä kielellä – luotettavia tietoja hormonaalisten haitta-aineiden vaaroista ja vaikutuksista sekä mahdollisista keinoista niille altistumisen vähentämiseksi.
38. kehottaa kieltämään ftalaatit ja bisfenolit kaikissa elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuviissa materiaaleissa.
39. huomauttaa, että bisfenoli A (BPA) korvataan usein bisfenoli S:llä (BPS), bisfenoli F:llä (BPF) ja bisfenoli HPF:llä (BHPF), joita on tutkittu vähemmän, mutta joilla vaikuttaa olevan samankaltaisia hormonaalisia haittavaikutuksia. Komitea katsoo siksi, että lainsäädäntövallan käyttäjien tulisi ainekohtaisen lähestymistavan soveltamisen sijaan säännellä samankaltaisten kemikaalien ryhmiä. Ellei luotettavaa päinvastaista tietoa ole saatavilla, kemikaaleilla, joilla on samankaltainen rakenne, tulisi olettaa olevan yhtä toksikologiset ominaisuudet kuin ryhmän tunnetulla kaikkein toksikologisimmalla aineella.
40. korostaa, että ennalta varautumisen periaatteen soveltaminen ja tiukka noudattaminen on myös (kemian)teollisuuden oman edun mukaista, edistää osaltaan tutkimusinvestointeja, innovatiivisten ja ympäristöystävällisten tuotteiden sekä turvallisempien ja kestävien vaihtoehtojen kehittämistä ja vaikuttaa näin myönteisesti sisämarkkinoiden ja kokonaistalouden kehittämiseen.
41. ehdottaa ihmisten terveyteen välittömästi vaikuttavia hormonaalisia haitta-aineita koskevan EU:n lainsäädäntöpuitteiden ja suojelumääräysten uudenaikaistamista, jotta esimerkiksi kosmetiikkatuotteita koskevissa säännöksissä ja ohjeissa otetaan huomioon myös raskaana olevien naisten suojeleminen.
42. ehdottaa erityisen suurten riskien ja vaarojen kohteena olevien alueiden selvittämistä; näitä ovat esimerkiksi viljely- ja laidunalueet, joiden lannoituksessa käytetään puhdistamolietettä, kaatopaikkojen ja jäteeenpolttolaitosten ympäristö tai laajemmassa mielessä sellaiset alueet kuin esimerkiksi Itämeri, Välimeri ja Tonavan alue.

Hormonaalisia haitta-aineita koskevan EU:n politiikan edistäminen ja suunniteltujen toimenpiteiden vaikutukset paikallis- ja aluetasolla

43. pitää tervetulleena, että komissio aikoo käynnistää toimivuustarkastuksen, jossa arvioidaan, saavuttaako hormonaalisia haitta-aineita koskeva EU:n lainsäädäntö ihmisten terveyden ja ympäristön suojelemista koskevan kokonaistavoitteen minimoimalla altistumisen näille aineille.
44. pitää tervetulleena uusimpaan tieteelliseen näyttöön pohjautuvan, hormonaalisia haitta-aineita koskevan tietämyksen syventämistä sekä perustan muodostamista poliittiselle päätöksenteolle.
45. pitää välttämättömänä tiedottaa kansalaisille parhaimmalla mahdollisella tavalla hormonaalisista haitta-aineista, niiden leviämisestä sekä niihin liittyvistä vaaroista.
46. pitää tärkeänä, että komissio ottaa käyttöön kaikki keinot myrkyllisten kemikaalien, myös hormonaalisten haitta-aineiden, tunnistamiseksi tuotteissa ja kehittää ja toteuttaa asianmukaiset informatiiviset tuotemerkinnät.
47. katsoo, että vaikka paikallis- ja alueviranomaisilla ei yleensä ole toimivaltaa laatia hormonaalisia haitta-aineita koskevia säännöksiä, niillä on kuitenkin velvoite huolehtia asukkaidensa hyvinvoinnista (useimmissa jäsenvaltioissa aluetaso vastaa terveydenhuoltojärjestelmistä).
48. pitää siksi oleellisena ja samalla eettisesti ja taloudellisesti merkityksellisenä, että paikallis- ja aluetaso esittää kantansa hormonaalisista haitta-aineista, sillä tiedossa on, että ne vaikuttavat nykyisten ja tulevien sukupolvien terveyteen.
49. toteaa selkeästi, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat valmiit suojelemaan tulevia sukupolvia vaikutusvaltaisen teollisuuden ja joidenkin EU:n kauppakumppaneiden suunnalta tulevasta kasvavasta paineesta huolimatta.

50. toteaa, että koska hormonaalisia haitta-aineita koskevaa asianmukaista ja kattavaa kansallista ja unionin lainsäädäntöä ei ole, on tuotava esiin paikallis- ja alueviranomaisten hyväksymät aloitteet, kuten "hormonaalisista haitta-aineista vapaat kaupungit ja alueet", "vaarattomat kaupungit", "torjunta-aineista vapaat kaupungit", joilla pyritään vähentämään asukkaiden ja erityisesti haavoittuvimpien ryhmien, lasten ja raskaana olevien naisten, altistumista hormonitoimintaa häiritseville kemikaaleille.

51. pitää erittäin tärkeänä, että hormonaalisia haitta-aineita koskevaa EU:n politiikkaa kehitetään edelleen ja että suunniteltujen toimenpiteiden vaikutus paikallis- ja aluetasolla analysoidaan.

52. muistuttaa siitä, että terveydenhoitoalalla tarvitaan nykyisin tiettyjä ftalaaatteja, jotta lääkinnälliset laitteet kyetään tekemään riittävän pehmeiksi. On tärkeää vauhdittaa ominaisuuksiltaan vastaavanlaisten uusien tuotteiden kehittämistä ennen kuin ftalaaattipitoisuutta vähennetään. Näiden aineiden käytön jatkuessa on myös tärkeää huolehtia tuotteiden käytön jälkeisestä asianmukaisesta käsittelystä tehokkaiden keräys- ja hävittämisjärjestelmien avulla.

53. on vakuuttunut siitä, että asettamalla ihmisten terveysindikaattorit teollisuuden ja sisämarkkinoiden intressien edelle luodaan uusia haasteita terveyttä ja ympäristöä suojelevien kestävien teknologioiden kehittämiselle ja käyttöönotolle. Näin voidaan oletettavasti parantaa yritysten kilpailukykyä kannustamalla niitä innovoimaan ja investoimaan älykkäämpiin ratkaisuihin pitkällä aikavälillä, mutta tämän on perustuttava luotettavaan tieteelliseen tietoon ja sosioekonomisten seurausten analyysiin.

Bryssel 26. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Rajat ylittävä ulottuvuus katastrofiriskien vähentämisessä”

(2019/C 404/08)

Esittelijä: Roberto CIAMBETTI (ECR, IT), Veneton aluevaltuuston jäsen ja puheenjohtaja**POLIITTISET SUOSITUKSET**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. korostaa, että katastrofivahinkojen lisääntyminen ja yleistyminen vaikuttavat ihmisten elämään sekä talouteen. Luonnonkatastrofit tappavat joka vuosi noin 90 000 ihmistä ja koskettavat lähes 160:tä miljoonaa ihmistä eri puolilla maailmaa. Sääoloista ja ilmastosta johtuvat luonnonkatastrofit aiheuttivat vuosina 1980–2016 noin 83 % EU:n jäsenvaltioissa tapahtuneista rahallisista menetyksistä.
2. korostaa, että katastrofit eivät piittaa rajoista, minkä johdosta niiden ehkäisy, niistä selviäminen ja palautuminen sekä tehokas katastrofinhallinta edellyttävät rajat ylittävää yhteistyötä. Tuloksekkaasta rajat ylittävästä yhteistyöstä hyötyisivät merkittävästi ne 37,5 % EU:n väestöstä, jotka asuvat rajaseuduilla.
3. korostaa, että myös mahdollinen laaja rajat ylittävä sähkökatkos, nk. *blackout*, saattaa aiheuttaa vakavia hätätilanteita. Tätä varten tulee toteuttaa viipymättä konkreettisia katastrofiriskien vähentämiseen liittyviä toimenpiteitä ja vahvistaa rajat ylittäviä yhteyksiä.
4. muistuttaa, että kyky vähentää merkittävästi katastrofiriskejä ja katastrofien jälkiseurauksia on sisällytettävä osaksi EU:n kaikkia investointipoliittisia strategioita, jotta yhteisöjä voidaan auttaa julkisin varoin parantamaan kykyään selvitä ja palautua katastrofituhoista ilman kansalaisten hengen vaarantamista. Komitea pitää valitettavana, että Euroopan rakenne- ja investointirahastoissa kaiken kaikkiaan ja erityisesti koheesiorahastossa ei ole asetettu katastrofiriskien arviointia edellytykseksi infrastruktuurihankkeiden toteuttamiselle EU:n rahoituksella.
5. toteaa, että vaikka EU:lla on tällä hetkellä kaksi välinettä (pelastuspalvelumekanismi ja EU:n solidaarisuusrahasto), joiden kautta sen on tarkoitus edistää katastrofinhallintatoimien koordinoitua sekä kykyä selviytyä ja palautua luonnonkatastrofeista, katastrofiriskien vähentämistä koskevan Sendain kehyksen 2015–2030 (SFDRR) tavoitteiden saavuttamiseksi tiiviissä yhteistyössä YK:n alaisen katastrofiriskien vähentämisen tukitoimiston kanssa tarvitaan entistä vankempaa monitasoisen hallintoon perustuvaa lähestymistapaa. Lisäksi katastrofiriskien vähentämiseen investoimisen periaate on ankkuroitava vahvasti osaksi Euroopan tulevaisuutta, talouspolitiikan EU-ohjausjakso ja unionin rahastot mukaan luettuina.

Yleistä

6. muistuttaa peränneensä aiemmissa lausunnoissaan huomion kiinnittämistä kahden tai useamman EU:n jäsenvaltion alueisiin kohdistuviin rajat ylittäviin uhkiin ja katastrofeihin ja kehottaneensa tehostamaan naapurialueiden välistä yhteistyötä sen takaamiseksi, että ennaltaehkäisevistä toimista sovitaan yhdessä ja että katastrofinhallintatoimia koordinoidaan (¹).
7. toteaa, että tarvitaan suunnittelua, jossa otetaan proaktiivisesti huomioon eri alueiden, myös syrjäisimpien alueiden, tarpeet, jotka liittyvät riskeihin, haavoittuvuuteen ja altistumiseen.
8. toteaa, että Euroopassa on hyvin monenlaisia kansallisen tai asianmukaisten valtiota alempien hallintotasojen riskinhallintarakenteita ja -menetelmiä. Tulevat riskien arvioinnit voisi siksi olla hyödyllistä tehdä systemaattisemmin, kun ajatellaan riskien rajat ylittävää ulottuvuutta.

(¹) Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Hyogon toimintaohjelman jatkaminen vuoden 2015 jälkeen: riskien hallinta selviytymiskyvyn saavuttamiseksi” (EUVL C 271, 19.8.2014, s. 61).

9. kannattaa kansallisten, alueellisten ja paikallisten riskinhallintastrategioiden ja -suunnitelmien laatimista ja kannustaa siihen ja pitää lisäksi tarpeellisenä kehittää rajaseutualueiden yhteisiä rajat ylittäviä strategioita ja koordinoita niitä tehokkaasti. Komitea on myös kehottanut osoittamaan riittävästi varoja ohjelmiin, joilla tuetaan katastrofiriskien vähentämiseen ja kriisinhallintaan liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä ⁽²⁾.

10. katsoo, että riskien ennaltaehkäisy- ja hallintasuunnitelmien olisi muun muassa sisällettävä laajoja aluerajat ylittäviä riskiskenaarioita, joiden pohjalta ennakoituja tapahtumia voidaan valvoa ja seurata. Silloin niistä voi olla enemmän hyötyä riskien alueellisen ymmärtämisen ja arvioinnin kannalta. Riskienehkäisy- ja -hallintasuunnitelmien laatimiseksi tarvitaan välttämättä haavoittuvuus- ja riskialtius selvityksiä sekä vaaran ja ympäristön kuvauksia, joiden pohjalta riskit voidaan kartoittaa. Tällaisten suunnitelmien tulee olla julkisesti saatavilla yli rajojen ja niistä olisi tiedotettava asianmukaisesti rajan molemmin puolin katastrofien ennaltaehkäisyä, tuhojen hillitsemistä ja katastrofinhallintatoimien valmistelua varten.

11. korostaa tarvetta tehostaa riskienhallinnassa sovellettavaa hallintotapaa edistämällä rajat ylittävää yhteistyötä.

12. korostaa sen merkitystä, että katastrofiriskien vähentämisen rajat ylittävä ulottuvuus ymmärretään Euroopassa entistä paremmin. Tällaista ymmärrystä tarvitaan ja siitä on hyötyä pyrittäessä vähentämään katastrofiriskejä vielä tehokkaammin ja pitkällä aikavälillä.

13. toistaa kannattavansa ⁽³⁾ Euroopan komission ehdotusta asetukseksi eurooppalaisesta rajanylisestä mekanismista ⁽⁴⁾, jonka avulla on tarkoitus poistaa mm. katastrofiriskien vähentämiseen liittyvän rajat ylittävän yhteistyön esteitä. Rajat ylittävän yhteistyön parantamiseksi ja katastrofien ehkäisemiseksi voidaan käynnistää uusia valmistelevia hankkeita kaikkein haavoittuvimpia alueita, kuten syrjäisimpiä alueita, saaria ja rannikkoalueita, varten.

14. korostaa, että jos katastrofin hoito vaatii useamman kuin yhden maan panosta, osallistuvat valtiot toteuttavat toimia ja antavat apua unionin pelastuspalvelumekanismiin kautta. Siltä varalta, että rajat ylittävät uhat ja katastrofit kohdistuvat kahden tai useamman jäsenvaltion alueisiin, tarvitaan kuitenkin tehokkaampaa naapurialueiden välistä yhteistyötä, jolla varmistetaan, että ennaltaehkäisevistä toimista sovitaan yhdessä ja että katastrofinhallintatoimia koordinoidaan.

15. toteaa, että erityisten koordinointi- ja viestintästrategioiden lisäksi myös rajanaapurin kielen osaamisella on suuri merkitys asianmukaisen katastrofivalmiuden kehittämisessä ja mahdollisimman tehokkaan kriisiviestinnän varmistamisessa.

16. toteaa tässä yhteydessä, että useimmilla mailla on naapurimaiden kanssa kahdenvälisiä (ei välttämättä vain kahta maata koskevia) sopimuksia, jotka kattavat myös rajat ylittävän katastrofiyhteistyön. Ennaltaehkäisyyn ja riskien hillitsemiseen sekä katastrofinhallintastrategioiden laadintaan olisi kuitenkin kiinnitettävä enemmän huomiota.

17. on tyytyväinen siihen, että Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat päässeet alustavaan sopimukseen EU:n nykyisen pelastuspalvelumekanismiin vahvistamisesta ja EU:n reagoinnista katastrofeihin eli rescEU:sta, jossa muun muassa kiinnitetään nykyistä enemmän huomiota rajat ylittäviin riskeihin.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli ja rajat ylittävät hankkeet

18. kehottaa ottamaan paikallis- ja alueviranomaiset entistä tiiviimmin mukaan katastrofiriskeihin liittyviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin, jotta varmistetaan hankkeiden jatkuvuus ja mahdollisuus toteuttaa vastaavia hankkeita muilla alueilla, joilla on samankaltaisia riskitilanteita.

19. kehottaa jäsenvaltioita kutsumaan myös paikallis- ja alueviranomaiset mukaan suunniteltujen investointien valintaan kaikissa asiaankuuluviissa ohjelmissa sekä keskusteluihin mahdollisista muutoksista.

⁽²⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Toimintasuunnitelma katastrofiriskien vähentämistä koskevasta Sendain kehuksesta 2015–2030" (EUVL C 272, 17.8.2017, s. 32).

⁽³⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta "Rajanylinen mekanismi" (hyväksytty 5. joulukuuta 2018, ei vielä julkaistu virallisessa lehdessä).

⁽⁴⁾ Ehdotus – Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset rajanylisisissä tilanteissa esiintyvien oikeudellisten ja hallinnollisten esteiden poistamismekanismista, COM(2018) 373 final.

20. kehottaa toteuttamaan nykyistä aktiivisemmin rajat ylittäviä hankkeita katastrofiriskien vähentämiseksi, jotta tähän tarkoitukseen varattuja rakennerahastovaroja hyödynnettäisiin laajemmin.
21. toivoo, että EU suuntaa paikallis- ja aluetasolle entistä vahvempia kannustimia riskien vähentämiseen tähtäävän rajat ylittävän yhteistyön edistämiseksi varsinkin ennaltaehkäisy-, koulutus- ja perehdytystoimien osalta.
22. korostaa paikallisten toimijoiden keskeistä roolia katastrofiriskien vähentämisessä ja selviytymis- ja palautumiskyvyn parantamisessa sekä paikallistasolla tapahtuvan katastrofiriskien vähentämisen edistämiseksi jo käynnistettyjä aloitteita, joista esimerkkinä voidaan mainita YK:n alaisen katastrofiriskin vähentämisen tukitoimiston *Making Cities Resilient* -kampanja.
23. pitää erityisen tärkeänä, että unionin pelastuspalvelumekanismiin ja EU:n solidaarisuusrahaston puitteissa investoidaan – myös taloudellisesti – riskien vähentämiseen tähtäävään suunnitteluun etenkin ilmastonmuutosta ja siitä johtuvia ääri-ilmiöitä ajatellen.

Rajatylittävä yhteistyö

Suunnittelu

24. pitää tarpeellisenä luoda rajat ylittävä jatkuvuus suunnittelun järjestelmä, jossa otetaan huomioon useampia maita koskevat riskiskenaariot siten, että riskit ja niiden jakautuminen selvitetään ja arvioidaan yhdessä. Tätä tarvitaan rajat ylittävien alueiden kehittämiseksi ja laajan alueen suojelemiseksi sekä ennakoitujen tapahtumien valvomiseksi ja seuraamiseksi.
25. kehottaa perustamaan tieteellisiä komiteoita, jotta voidaan kehittää riskiskenaarioiden määrittelyä ja luoda tietämys- ja osaamisverkostoja. Tällaisia komiteoita voitaisiin perustaa samankaltaisten riskitekijöiden perusteella erikoisaloittain käsittelemään tiettyjä yhtenäisiä kokonaisuuksia (esimerkiksi Välimeren metsäpalot, Keski-Euroopan vähitellen syntyvät tai hyökylvat), ja niillä tulisi olla mahdollisuus nopeisiin toimiin ja vuoropuheluun paikallisviranomaisten kanssa rahoitusvarojen, henkilöresurssien ja kaluston käyttöön saamiseksi.
26. huomauttaa, että eräiden paikallis- ja aluehallintotahojen rahoituksen supistuessa on entistäkin tärkeämpää, että pelastustoimea koskevien päätösten tekijöillä on käytettävissä parempia arvioita yhteisöjen, yksilöiden ja väestönsuojeluhankkeiden tilanteesta. Komitea katsoo, että sosiaaliset näkökohdat huomioiva INDRIX-katastrofivalmiusindeksi, joka on kehitetty EU:n osarahoittaman rajat ylittävän INDRIX-hankkeen puitteissa, soveltuu hyvin yhteisön selviytymiskyvyn arviointiin tilastotietojen ja nimenomaan tätä tarkoitusta varten koottujen tietojen perusteella. Hanke on mahdollistanut eri yhteisöjen riskinkokemuksen arvioimisen tiettyjen sosiaalisten indikaattorien (koulutustaso, terveydentila, työttömyysaste, palvelutarjonta jne.) perusteella sekä erityisesti sen yksilöimisen, mitkä yhteisöt ovat riskialteimpia ja haavoittuvimpia. Komitea kehottaa toimivaltaisia tahoja harkitsemaan pakollisten vakuutusten kehittämistä luonnonkatastrofien varalta. Ne olisi yhtenäistettävä EU:n tasolla, ja vakuutusmaksujen tulisi riippua riskitasosta. Tämä valveuttaisi ihmisiä ja saisi heidät ymmärtämään paremmin ennaltaehkäisyn merkityksen, vähentäisi moraalikatkoa ja takaisi oikeudenmukaiset ja yhdenmukaiset korvaukset kaikille EU:n kansalaisille.
27. toteaa, että rajaseuduille tulee luoda kulloistakin rajat ylittävää aluetta koskeva tietokanta, jossa yksilöidään vapaaehtoisuustyöntekijöiden käyttämät tarvikkeet, välineet ja laitteet, heidän erikoisalansa sekä välineiden sijainti ja se, miten kalustologistiikka hoidetaan.
28. toteaa, että kyseinen tietokanta olisi perustettava ja sitä olisi hallinnoitava paitsi siinä tarkoituksessa, että parannetaan katastrofivalmiutta, myös siksi, että voidaan edistää katastrofialueiden sosioekonomista ja kulttuurista toipumista yhteisestä rajat ylittävästä näkökulmasta.
29. katsoo, että olisi tarkasteltava ja pyrittävä toistamaan jo toteutuneita myönteisiä esimerkkejä rajat ylittävästä yhteistyöstä. Tällaisia ovat muun muassa
- Saksan ja Tanskan pelastustoimen alan yhteisharjoitukset, kuten DANGEX 07, DANGERFloodEx 2010 ja katastrofinhallintatoimet ilman rajoja
 - tulvasuojelu ja vahinkojen ehkäiseminen eri maissa Sava-joen valuma-alueella (Brod Posavinan maakunta Kroatiaassa ja Mačvan piirikunta Serbiassa)

- RiKoSt-riskiviestintästrategia (Itävallan Kärnten ja Italian Etelä-Tiroli, hanke jatkuu lokakuuhun 2020 saakka)
- kuntien väliset U-SCORE-II-vertaisarvioinnit (pilottihankkeita Portugalissa, Italiassa ja Yhdistyneessä kuningaskunnassa)
- Ylä-Reinin liikkuva sisävesialueiden koulutuskeskus (*Mobile Übungsanlage Binnengewässer, MÜB*) ja Ylä-Reinin saksalais-ranskalais-veitsiläisen yhteistyöelimen (*Oberrheinkonferenz*) kongressi aiheesta ”Blackout – laaja rajatylittävä sähkökatkos” (2016).

Koulutus

30. korostaa, että on tärkeää kannustaa nuoria osallistumaan koulutukseen, ja kehottaa jäsenvaltioita ja paikallis- ja alueviranomaisia edistämään erityiskurssien järjestämistä korkeakouluissa sekä riskien lieventämistä koskevia hankkeita. Komitea painottaa myös nuorten mahdollisuutta osallistua katastrofiriskien ehkäisyä koskevaan solidaarisuustoimintaan Euroopan solidaarisuusjoukkojen kautta ⁽⁷⁾. Tällainen toiminta voi olla muodoltaan vapaaehtoistoimintaa, oppisopimuksia, harjoitteluja tai työpaikkoja.
31. toteaa, että paikallishallinnon työntekijöille tulee tarjota erityiskoulutusta (myös *Making Cities Resilient* -kampanjaan liittyen), jotta he tiedostaisivat paremmin suoran vastuun, joka heillä on kansalaisia kohtaan ja myös alueen suojelusta ja kehittämisestä, ja jotta he saisivat lisää välineitä tämän vastuun kantamiseksi.
32. kehottaa kiinnittämään enemmän huomiota vapaaehtoistoimijoiden ja teknisen henkilöstön koulutukseen. Heidän erikoistumistaan tulee edistää kehittämällä eri maissa esiintyviin ja varsinkin rajat ylittäviin riskeihin perehdyttäviä koulutuskursseja ja luomalla kannustamia osallistua niihin. Näin voidaan parantaa alueen tuntemusta ja varmistaa, että seuranta-, valvonta- ja katastrofinhallintatoimet toteutetaan yhdessä ja koordinoitusti.
33. tähdentää, että paikallisviranomaisten tai vapaaehtoistoimijoiden tulee toteuttaa tiedotuskampanjoita olemassa olevista riskeistä sekä siitä, miten niiltä voi suojautua. Lisäksi tarvitaan keskinäiseen oppimiseen kannustavia paikallis- ja aluetason aloitteita, joissa hyödynnetään kuntien ja alueiden välisiä vertaisarviointeja.
34. korostaa, että rajat ylittävän koulutuksen tulee vastata riskien ennaltaehkäisy- ja hallintasuunnitelmissa määritellyjä riskiske-naarioita. Näille koulutuskursseille olisi kutsuttava kaikki kulloistenkkin riskien kanssa suoraan tekemisissä olevat tekniset asiantuntijat ja vapaaehtoisjärjestöt rajan molemmilta puolilta, mahdollisesti yhdessä.
35. korostaa tarvetta lisätä verkko-opiskelun mahdollistavia alustoja, joista yksi esimerkki on unionin pelastuspalvelumekanismiin liittyvä koulutusohjelma, ja parantaa pelastuspalvelua käsittelevien avointen verkkokurssien saatavuutta.
36. on sitä mieltä, että EU:n solidaarisuusrahasto tarjoaa alueille tehostettuja tiedotuskampanjoita osana jo hyvin toimivia tukitoimenpiteitä, jotka on suunnattu EU:n jäsenvaltioille ja ehdokasmaille. EU:n solidaarisuusrahasto on keskeinen väline asianomaisten alueiden tukemiseksi silloin, kun luonnon tai sään aiheuttamien katastrofituhojen korjaamiseksi tarvitaan poikkeuksellisia toimia, koska luonnonkatastrofit eivät pysähdy rajoille.

Katastrofien hallinta

37. korostaa tarvetta kannustaa kehittämään yhteinen ja standardoitu rajat ylittävä hälytysjärjestelmä muun muassa siksi, että voidaan varmistaa reaaliaikainen tiedottaminen kaikista häiriötilanteista ja katastrofeista, joilla voi olla vaikutuksia toisen valtion alueisiin.
38. toteaa, että on luotava rajat ylittäviä järjestelyjä, joiden avulla voidaan yhdenmukaistaa ja nopeuttaa pelastusjärjestelmien käynnistämistä ja vapaaehtoistoimijoiden mobilisointia yksilöimällä oikeudelliset esteet ja kannustamalla yhteistyöhön sekä optimamalla kalusto- ja henkilöstölogistiikka. Komitea kehottaa tekemään sopimuksia myös vesistöjä koskevissa asioissa, jotta voidaan parantaa tietämystä patojen organisatorisesta ja operatiivisesta hallinnoinnista ja näin mahdollistaa oikea-aikaiset toimet tulva- ja muiden veteen liittyvien riskien vähentämiseksi alempana sijaitsevilla toisen jäsenvaltion alueilla.
39. suosittaa, että eri aluetasojen pelastustoiminnan koordinoitikeskuksille määritellään lyhennetyn käytettävien termien yhdenmukaistamiseksi ja yhtenäistämiseksi.

⁽⁷⁾ Euroopan alueiden lausunto 2018/03892 aiheesta ”Euroopan solidaarisuusjoukot ja EU:n uusi nuorisostrategia” (esittelijä: Matteo Bianchi).

40. kehottaa ottamaan käyttöön yhdenmukaiset menettelyt ennaltaehkäisevää tiedotusta varten ja soveltamaan hätätilanteissa yhdessä sovittuja toimintatapoja.

41. kehottaa hyödyntämään tietoteknisiä sovelluksia, joiden avulla asukkaita voidaan varoittaa reaaliaikaisesti.

42. kannustaa jäsenvaltioita tunnustamaan ja varmentamaan katastrofinhallintakoordinaattorien (*disaster risk managers*) pätevyyden. Kyseisten ammattitoimijoiden tulee kyetä auttamaan paikallisia ja alueellisia hallintoviranomaisia erityisesti hätätilanteissa ja myös toimien suunnittelussa, ja heillä tulee olla laajaa ja monialaista taitotietoa ja osaamista.

Toissijaisuusperiaate

43. on samaa mieltä siitä, että Euroopan unionilla on toimivalta toteuttaa toimia jäsenvaltioiden toimien tukemiseksi, yhteensovittamiseksi tai täydentämiseksi pelastuspalvelualalla.

Parhaat käytännöt

44. painottaa, että katastrofiriskien vähentämiseen liittyvän rajat ylittävän yhteistyön parhaista käytännöistä on useita esimerkkejä, joita voitaisiin ottaa käyttöön ja kehittää optimaalisella tavalla. Tällaisia käytäntöjä ovat muun muassa

- yhteisharjoitukset, joilla voidaan varmistaa yhteinen lähestymistapa, toisen ymmärtäminen ja yhtäläinen valmiustaso katastrofin sattuessa
- yhdenmukaistettujen tietojen levittäminen, parhaiden käytänteiden vaihto ja opin ottaminen naapurialueiden aloitteista, menetelmistä, välineistä jne.
- riskialttiilla rajat ylittävillä alueilla asuville ihmisille suunnatut yhteiset tiedotus- ja valistuskampanjat, joihin osallistuu eri sidosryhmiä (esim. katastrofiriskien vähentämistä käsittelevät teemapäivät eri kaupungeissa ja kunnissa).

45. antaa vahvan tukensa Euroopan raja-alueiden liiton (AEBR) b-solutions-hankkeelle, jonka tavoitteena on kartoittaa katastrofien ennaltaehkäisyyn ja tuhojen vähentämiseen liittyvää rajat ylittävää yhteistyötä häiritseviä oikeudellisia ja hallinnollisia esteitä. Komitea toteaa, että AEBR yksilöi vuonna 2018 julkaisemansa ensimmäisen ehdotuspyynnön yhteydessä kymmenen tapausta, joiden pohjalta käynnistettiin pilottihankkeet. On kuitenkin useita tapauksia, joissa ei ole vielä päästy ratkaisuun (ambulanssit, palomiehet ja helikopterit voivat liikkua tietyillä raja-alueilla mutta toisilla taas eivät; ruumiiden siirtoon liittyy hallinnollisia muodollisuuksia; palveluntarjonta on rajat ylittävillä alueilla epäsymmetristä; vakuutusongelmat; tutkintojen tunnustaminen jne.). Komitea kannustaa kaikkia alueita, joilla on samankaltaisia esteitä, osallistumaan tuleviin ehdotuspyyntöihin.

46. korostaa, että katastrofien koettelemien alueiden on yhdessä ehdotettava ratkaisuja maiden hallituksille. Esimerkiksi käy Pohjois-Portugalin ja Espanjan Galician alueen välinen yhteistyö: kun on kyse asioista, jotka voidaan ratkaista ”Iberian niemimaan huippukokouksissa”, ne esittävät ensisijaiset huolensa maiden hallituksille. Toinen esimerkki on syrjäisimpien alueiden tiivis yhteistyö Kanariansaarten, Azorien ja Madeiran välillä Interreg MAC -ohjelmassa, johon osallistuu myös lähialueiden kolmansi maita, kuten Kap Verde, Mauritania ja Senegal.

Bryssel 27. kesäkuuta 2019.

Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ

Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Unionin uusi agenda meriteollisuuden kehityksen vauhdittamiseksi”

(2019/C 404/09)

Esittelijä: Christophe CLERGEAU (FR, PES), Pays-de-la-Loiren aluevaltuuston jäsen**POLIITTISET SUOSITUKSET**I) *Keskeiset poliittiset suositukset Euroopan meriteollisuuden kehityksen vauhdittamiseksi***Haasteiden tiedostaminen ja uuden, määrätietoisemmän teollisuuspolitiikan soveltaminen**

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

1. kehottaa tiedostamaan Euroopan meriteollisuuden kehitysmahdollisuudet mutta myös siihen kohdistuvat uhat. Meriteollisuuden on ryhdyttävä toimiin unioni-, jäsenvaltio- ja aluetason viranomaisten tuella käänteeseen toteuttamiseksi ympäristö- ja energia-asioissa, digitaaliselle aikakaudelle siirtymiseksi ja teollisen vallankumouksen toteuttamiseksi sekä alan ammattien houkuttelevuuden palauttamiseksi. Nämä haasteet on ratkaistava samalla kun alaa uhkaavat uudet aasialaiset kilpailijat korkean lisäarvon laivanrakennuksessa, jossa Eurooppa on johtavassa asemassa. Kilpailu on epäreilua, sillä kilpailijat, jotka yrittävät saada haltuunsa eurooppalaista teknologiaa, harjoittavat toimintaa, jolle on ominaista sosiaalinen ja ekologinen polkumyynti ja joka rahoitetaan suurelta osin julkisin tuin kansainvälisen kaupan sääntöjen vastaisesti. Tämä on ongelma, johon eurooppalaisten viranomaisten on puututtava tasapuolisten kilpailuolosuhteiden luomiseksi. On huomattava, että tämä epäreilu kilpailu kohdistuu nykyisin myös kalastusalaan.
2. korostaa meriteollisuuden eri alojen monimuotoisuutta ja siten mahdollisuuksia lisätä synergiaa toimialojen välillä ja vahvistaa alueellisia vaikutuksia. Toimialoja ovat siviili- ja sotilaskäyttöön tarkoitettujen laivojen rakennus, korjaaminen ja romutus (risteilyalukset, huvialukset, kalastusaluukset, palvelualukset, matkustaja-alukset, sotalaivastot jne.), uusiutuva merienergia, öljyn- ja kaasun tuotanto, satama-, rannikko- ja offshore-infrastruktuuri, kalastus, vesiviljely, äyriäisten pyynti ja sininen biotalous.
3. kehottaa jatkamaan sitoutumista kalastuksen, äyriäisten pyynnin ja vesiviljelytoiminnan kehittämiseen ekologisen, sosiaalisen ja taloudellisen tasapainon ja kestävyuden pohjalta ja korostaa tarvetta edistää sukupolvenvaihdoksia, joissa koulutus ja olosuhteiden kohentaminen aluksilla ovat kaksi keskeistä osatekijää.
4. katsoo, että meriteollisuudelle tulee avaruus- ja ilmailuteollisuuden tapaan laatia kunnianhimoinen teollisuusstrategia ja konkreettinen täytäntöönpanokehys, jossa otetaan huomioon alan erityispiirteet: suverenisuushaaste, vahva pääomavaltaisuus, lyhyiden sarjojen tuotanto, pitkä elinkaari ja korkea riskitaso, suuret tutkimus-, innovointi- ja koulutustarpeet.
5. kiinnittää huomiota tarpeeseen tukea offshore-tuulivoiman kehittämistä syvällä merellä keinona vähentää rannikkoalueiden matalien vesien käyttöä sinisen talouden muiden toimintojen hyväksi.
6. muistuttaa, että meriteollisuus on toiseksi suurin työllistäjä sinisen talouden alalla. Euroopalla on maailmanlaajuisessa kasvutalanteessa johtoasema monilla meriteollisuuden toimialoilla, ja meriteollisuus tarjoaa runsaasti pysyviä korkean osaamistason teollisuustyöpaikkoja.
7. kehottaa ottamaan huomioon satamien tärkeän merkityksen, sillä ne ovat strategisia infrastruktuureja, jotka eivät ole vain kaupan ja liikenteen solmukohtia vaan yhä useammin myös teollisuustoiminta- ja innovointialueita, joiden yhteyttä läheisiin kaupunkeihin voitaisiin kehittää edelleen. Sen vuoksi on tärkeää suunnitella asianmukaisia tukitoimia kaikkia sellaisia maissa toimivia yrityksiä varten⁽¹⁾, jotka jo harjoittavat siniseen talouteen liittyvää toimintaa tai saattaisivat kehittää sellaista toimiviksi osoittautuneiden, monipuolistamiseen kannustavien tukitoimien avulla.
8. muistuttaa kalastuksen ja merialan toimintojen sosioekonomisesta merkityksestä turvallisten ja laadukkaiden elintarvikkeiden toimittamisessa sekä niiden kulttuurisesta ja kulttuuriperintöön liittyvästä ulottuvuudesta, joka on matkailun piristämisen kannalta olennaisen tärkeä seikka. Komitea vaatii huolehtimaan näiden perinteisten toimintojen ja uusien, vielä kehitteillä olevien alojen synergiasta ja täydentävyydestä työllisyyden ja kestäväen kehityksen hyväksi.

⁽¹⁾ NAT-V-044 – ”Innovointi siniseen talouteen: hyödynnetään meremme ja valtameremme potentiaalia työllisyyden ja kasvun edistämiseksi”, esittelijä Adam Banaszak.

9. pitää meriteollisuutta yhtenä keskeisenä tekijänä Euroopalle asetettujen kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa. Meriteollisuuden tuotteet, palvelut ja innovaatiot tukevat ratkaisevalla tavalla siirtymän onnistumiseen tarvittavia välttämättömiä toimintoja. Näitä ovat erityisesti

- valtameritutkimus, merten ja merenpohjan tuntemuksen kehittäminen
- tehostetut toimet ilmaston häiriintymisen torjumiseksi muun muassa merenkulun alalla
- uusiutuvan merienergian ja merituulivoiman kehittäminen sekä sähköyhteenliitännät Euroopan unionin maiden välillä uusiutuvan energian osuuden lisäämiseksi sähköyhdistelmässä ja yhdentämiseksi Euroopan tasolla
- läsnäolo merellä, tarkkailu ja turvallisuus; merellä toteuttavat toimet muun muassa muoviroskan torjumiseksi
- merten elollisten luonnonvarojen tuntemus ja hyödyntäminen, kalastuksen, vesiviljelyn ja sinisen kiertotalouden kestävä kehittäminen.

10. yhtyy ETSK:n vuonna 2018 esittämän LeaderSHIP 2020 -aloitteen arvioinnin⁽²⁾ johtopäätöksiin, joissa korostetaan täytäntöönpanossa ilmenneitä rajoituksia ja täsmällisten ja määrällisten tavoitteiden puuttumista.

11. kehottaa ottamaan käyttöön perinpohjaisesti tarkistetun uuden LeaderSHIP 2030 -toimintamallin ja ehdottaa uutta eurooppalaista sinisen talouden politiikkaa, johon sisältyy kolme osatekijää: kauppa- ja kilpailupolitiikka, jolla suojataan Euroopan etuja ja rakennetaan eurooppalaisia menestyjiä, kaikkien EU:n toimintapolitiikkojen hyödyntäminen ja mukauttaminen meriteollisuuden tarpeisiin ja erityispiirteisiin sekä kuuden toimintatavoitteen asettaminen paikallisten, kansallisten ja eurooppalaisten toimijoiden vuosina 2020–2027 toteuttaman toiminnan pohjaksi:

- merenkulun hiilettömyys ja puhtaiden alusten rakentaminen: päästöttömyys, jätteettömyys merellä, meluttomuus
- roskien ja erityisesti muoviroskan poistaminen meristä
- meriteollisuus 4.0: monialainen lähestymistapa tulostuksen ja laadukkaiden työpaikkojen varmistamiseksi kaikilla meriteollisuuden aloilla
- Euroopan maailmanlaajuinen johtoasema uusiutuvan merienergiateknologian kaikilla osa-alueilla
- eurooppalainen strategia, jolla luodaan uusi sininen biotalous: kalastuksen ja vesiviljelyn uusi tuleminen ja merten elollisten luonnonvarojen hyödyntäminen
- eurooppalainen valtamerien tutkimushanke, jonka tavoitteena on parantaa kaikkien maapallon merien meriympäristön tuntemusta.

Näihin kuuteen tavoitteeseen liittyy erityisiä teollisuushaasteita, ja ne on otettava huomioon myös avoimessa pohdinnassa, jonka aiheena on Horisontti Eurooppa -puiteohjelman rooli merialalla.

12. kannustaa ottamaan käyttöön meriteollisuusstrategioita Euroopan syrjäisimmillä alueilla ja saarilla tavoitteena vauhdittaa kehitystä kolmella tärkeimmällä osa-alueella: satamat, hiiletön energiaomavaraisuus alhaisemmin kustannuksin sekä sininen biotalous, johon kuuluvat kalastus ja vesiviljely.

13. muistuttaa, että meriteollisuusalojen tulevaisuuden kannalta on tärkeää ottaa merialan kysymykset Euroopan unionin tulevien toimintapolitiikkojen ja aluepolitiikan rahastojen täytäntöönpanon ytimeen.

Eurooppalainen meriteknologia: eurooppalaisten verkostojen perustaminen alueellisten innovointiekosysteemien yhdistämiseksi, alueiden aktiivinen toiminta teollisuuden arvoketjujen jäsentämiseksi

14. katsoo, että meriteollisuudelle on ominaista ennen kaikkia alueellinen sidos merialueisiin, jotka ovat rakentaneet alueellisia huippuinnovointiekosysteemejä meriteollisuuden toimialoille. Jotta kansallinen ja eurooppalainen politiikka voisi olla ripeäliikkeistä ja tehokasta, sen tulee perustua ennen muuta näihin alueellisiin innovointiekosysteemeihin ja niihin liittyviin älykkään erikoistumisen strategioihin.

⁽²⁾ <https://www.eesc.europa.eu/en/our-work/opinions-information-reports/opinions/leadership-2020-maritime-technology>

15. ehdottaa eurooppalaisen meriteknologiaohjelman (European Sea Tech) perustamista alueellisten innovointiekosysteemien yhdistämiseksi muodostamalla useita yhteistyöverkostoja, joiden avulla

- vilkastetaan alasektorien toimintaa ja jäsenetään eurooppalaisia arvoketjuja
- hahmotetaan paremmin teollisuuden muutoksiin ja erityisesti ekologiseen, energia-alan ja digitaaliseen murrokseen liittyvät haasteet ja tuetaan niihin vastaamisessa
- kehitetään uusia palveluja, tuotteita ja taloudellisia malleja, jotka ovat yhdennetympiä ja joilla pystytään paremmin vastaamaan maailmanlaajuiseen kilpailuun.

Komissio julkaisisi kiinnostuksenilmaisupyynnön aihekohtaisten verkostojen muodostamiseksi. Kukin alueellinen (tai alueidenvälinen) ekosysteemi voisi hakea jäseneksi useaan verkostoon alueen älykkään erikoistumisen strategioiden perusteella. Ekosysteemit, joissa yhdistyvät useat toimialat ja useat verkostot, olisivat eurooppalaisen meriteknologiarakenteen keskusekosysteemejä.

Jokaisesta verkostosta pyrittäisiin tekemään mahdollisimman osallistava ottamalla mukaan Euroopan eri alueiden kaikki osaamisalat. Verkostoissa käsiteltäisiin systemaattisesti kestävää kehitystä, t&k-toimintaa, teollisuuden tulostulosta, rahoitusta ja osaamisaloja.

Verkostot toimisivat keskitettyä eurooppalaista foorumia paremmin jalustana, josta käsin voitaisiin kehittää alueiden välistä yhteistyötä ja jonka pohjalle voitaisiin luoda jäseneltyjä toimintaohjelmia, jotka olisivat merkityksellisiä unionin eri toimintapolitiikojen kannalta.

Eurooppalaisen meriteknologiaohjelman tehtävänä olisi myös vilkastuttaa teknologian, kokemusten ja osaamisen siirtoa eri verkostojen ja meriteollisuusalojen välillä.

16. korostaa eurooppalaisen meriteknologiaoiminnan tärkeyttä keinona edistää monialaista lähestymistapaa meriteollisuudessa ja vauhdittaa siirtymää kohti vihreää ja digitaalista meriteollisuutta. Tässä käytetään apuna kaikkia meriteollisuuden teknologioita ratkaisuja ja kaikkien näiden alojen osaamista ja saatetaan ne muiden alojen käyttöön.

17. vahvistaa tukevana merten osaamis- ja innovaatioyhteisöhanketta, mutta toteaa, että hanke, jossa keskitytään merten luonnonvarojen kestävään hoitoon, voi parhaimmillaankin olla vain yksi eurooppalaisen meriteknologiaohjelman alaisista verkostoista.

18. toivoo, että eurooppalaisen meriteknologiaohjelman innovointiekosysteemiverkostojen toteuttamia hankkeita voitaisiin tukea eurooppalaisin kumppanuuksin ja rahoittaa osaksi Horisontti Eurooppa -puiteohjelmasta ja muilla käytettävissä olevilla varoilla. Hankkeisiin on voitava sisällyttää kokeellisten tuotantolinjojen, prototyyppien ja demonstraatiohankkeiden rahoitusta.

19. toistaa myös kehotuksensa laatia Horisontti Eurooppa -puiteohjelmaan merialan etenemissuunnitelma, mainita erikseen meriteollisuuden tieteelliset ja teknologiset haasteet pilarin 2 yhteydessä ja asettaa tavoitteeksi, että 10 prosenttia Horisontti Eurooppa -puiteohjelman varoista käytetään siniseen talouteen ja meriteollisuuteen merkittävästi vaikuttavien hankkeiden rahoittamiseen.

II) *Konkreettisia ehdotuksia Euroopan unionin vuoden 2020 jälkeisten toimintapolitiikkojen aktivoimiseksi ja mukauttamiseksi ajamaan meriteollisuuden etuja*

Kansainvälinen kauppa ja kilpailu

20. korostaa, että meriteollisuuden ja meriliikennepalvelujen näkökulmasta tarvitaan uutta "realistista" kauppapolitiikkaa, joka perustuu vastavuoroisuuteen, jotta voidaan puolustaa Euroopan työpaikkoja ja suverenisuutta suurten, etenkin aasialaisten merenkulkumaiden hyökkäviä ja epäreiluja strategioita vastaan. Aina kun se on mahdollista ja tehokasta, tällä politiikalla tulee edistää vakaata monenvälistä kauppajärjestelmää, joka perustuu oikeudenmukaisiin ja avoimiin, tasapuolisen kilpailun edellytykset takaaviin sääntöihin, ja pyrkiä tuloksekkaisiin sopimuksiin kauppakumppanien kanssa, ja siinä tulee nojautua WTO:n rooliin.

21. katsoo, että kilpailupolitiikan tulee mahdollistaa eurooppalaisten menestyjien esiinnoisuus maailmanlaajuisilla ja globalisoituneilla markkinoilla samalla kun varmistetaan aina oikeudenmukainen ja tasapainoinen kilpailu unionin sisällä. Komitea vahvistaa meriliikenteen valtiontukea koskevien suuntaviivojen lisäarvon sekä tarpeen luoda yksinkertainen, vakaa ja kilpailukykyinen verotuskehys tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

22. kehottaa komissiota kiinnittämään huomiota siihen, että on tärkeää hallita paremmin ulkomaisia investointivirtoja sekä rajoittaa ja vähentää Euroopan teollisuuteen kohdistuvia haitallisia vaikutuksia, joita teknologiansiirrolla voi olla erityisesti suurten kansainvälisten sopimusten osana.
23. toivoo, että tehdään selkeitä sitoumuksia siviili- ja sotilasalan julkisten hankintojen hallinnoinnissa: näitä ovat esimerkiksi tiettyjen ennalta strategisiksi luokiteltujen tai maailmanlaajuisen kilpailun vuoksi erityisen arkaluonteisessa tilanteessa olevien tuotteiden ja palvelujen hankintaan sovellettavat tiukat vaatimukset.

Hankkeiden rahoitus

24. toivoo, että sinisen talouden hankkeiden rahoituslupahanke saadaan nopeasti valmiiksi. Siihen tulee sisällyttää tukijärjestely mutta myös erityinen investointirahasto innovatiivisten ja riskialttiiden hankkeiden rahoittamista varten. Alustan tärkeimpänä tavoitteena tulisi olla keskittyminen edullisiin ehdoin myönnettävän rahoituksen saamiseen hankkeille, joita perinteiset toimijat pitävät liian riskialttiina, jotta voidaan paikata markkinoiden puutteita. Järjestelyn tulee toimia tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden ja alueiden kanssa, jotta huolehditaan tukivälineiden täydentävyydestä ja hankkeiden saaman tuen jatkuvuudesta. Alustan tulee hyödyntää muun muassa eurooppalaisen meriteknologiaohjelman verkostoja ja keskusekosysteemejä.
25. pyytää lisäksi komissiota määrittämään tavoitteen ja menetelmän, joiden mukaisesti InvestEU-ohjelman puitteissa luotavia eurooppalaisia sijoitusinstrumentteja käytetään sinisen talouden ja meriteollisuuden hyväksi erityisesti Horisontti Eurooppa -puiteohjelman yhteydessä.
26. painottaa tarvetta luoda välineitä, joilla voidaan alentaa rakenteellisten hankkeiden taloudellisia kustannuksia ja mahdollistaa suurimpien hankintojen ja investointien (risteilyalukset, LNG-varusteet, uusiutuva merienergia jne.) tehokas ennakkorahoitus.
27. toteaa jälleen, että syrjäisimmille alueille on osoitettava erityistä rahoitusta, jossa otetaan huomioon niiden rajoitteet ja erityispiirteet. Nämä alueet antavat Euroopalle poikkeuksellisen merellisen ja valtamerellisen ulottuvuuden johtuen niiden strategisesta sijainnista Atlantin ja Intian valtamerillä ja Karibianmerellä, ja niillä on ainutlaatuisia luonnonvaroja, kuten Euroopan komissio itse toteaa.
28. korostaa, että olisi tarpeen helpottaa innovatiivisten hankintojen tekemistä: tällöin tarjouspyyntöihin sovellettaviin sääntöihin sallittaisiin joustavuutta, kun hankinnan kohteena on uusi teknologia, jota ei vielä ole varsinaisesti saatettu markkinoille. Käytäntö nopeuttaisi innovaatioiden markkinoilletuloa ja antaisi uusia palveluja ja tuotteita tarjoaville yrityksille mahdollisuuden löytää nopeammin ensimmäiset asiakkaansa.
29. korostaa, että merialalle ominaiset sääntelyrajoitukset ja pyyntöjen käsittelyssä ilmenevät hallinnolliset viivästykset ovat suuria esteitä, jotka haittaavat testien ja kokeiden toteuttamista merellä. Komitea ehdottaa, että perustetaan eurooppalainen työryhmä, johon osallistuvat komissio, jäsenvaltiot, alueet ja talouden toimijat ja joka jakaa hyviä käytänteitä ja edistää kansallisten viitekehysten suotuisaa kehittämistä.
30. pitää aiheellisena harkita pidemmälle meneviä ratkaisuja ja lopulta huipputason meritutkimushankkeiden viraston (Maritime Advanced Research Projects Agency) perustamista yhdysvaltalaisen DARPA:n mallin mukaisesti. Näin voitaisiin tukea läpimurtoinnovaatioita erikseen varatulla rahoituksella, tunnustaa oikeus epäonnistumiseen ja ottaa täysin huomioon pk-yritysten ja markkina-arvoltaan keskisuurten yritysten kehittämiseen liittyvät rajoitukset.
31. ehdottaa että meriteollisuuden sidosryhmät saavat brexitin jälkeisessä tilanteessa osan erityisrahoituksesta, joka on suunnattu brexitin vaikutuksista eniten kärsiville alueille, jotta niille voidaan luoda uusia kehitysnäkymiä ja työpaikkoja.
32. korostaa eurooppalaisen meriteknologiaohjelman tärkeyttä keinona edistää monialaista lähestymistapaa meriteollisuudessa ja vauhdittaa siirtymää kohti vihreää ja digitaalista meriteollisuutta. Tässä käytetään apuna kaikkia meriteollisuuden teknologisia ratkaisuja ja kaikkien alojen osaamista ja saatetaan ne muiden alojen käyttöön. Monialaisuutta on pyrittävä edistämään myös meri- ja rannikkotoimintojen ja muiden sellaisten teollisuudenalojen ja digitaalisten alojen välillä, joiden tuottamat innovaatiot voidaan ottaa suoraan käyttöön merialoilla tai mukauttaa merialojen tarpeisiin.

Meriteollisuus 4.0

33. muistuttaa teollisuuden neljännen vallankumouksen ("teollisuus 4.0") haasteista, jotka liittyvät käänteeseen toteuttamiseen ympäristö- ja energia-asioissa, teollisuuden tulostuonon, digitalisointiin – myös tuotantoprosessien digitalisointiin – sekä yhteistyöhön paikallisissa ja eurooppalaisissa arvoketjuissa. Komitea kannattaa tässä yhteydessä tavoitetta "viherryttää" telakat vuoteen 2050 mennessä, jotta ne olisivat esimerkillisiä ympäristö- ja energia-alan siirtymässä.

34. muistuttaa myös, että elinikäinen oppiminen, työpaikkojen kehitys ja laatu, työolot ja -ehdot sekä työntekijöiden kokemuksen ja luovuuden hyödyntäminen liittyvät erottamattomasti tähän teollisuuden murrokseen.
35. katsoo, että alan innovaatiot ja tuottavat investoinnit on otettava eurooppalaisen meriteollisuuden tukipolitiikan painopisteeksi ja kohdistettava erityisesti pk-yrityksille.
36. korostaa, että siviili- ja sotilasalan yhteistyö, jolla helpotetaan muun muassa teknologian ja osaamisen siirtoa sekä henkilöstön asiantuntemuksen liikkuvuutta kumpaankin suuntaan, vauhdittaa kummankin edistystä.
37. pitää tärkeänä kannustaa merellä toimivia öljy- ja kaasuyhtiöitä toteuttamaan siirtymä ja luomaan strategioita toimintansa monipuolistamiseksi muille sinisen talouden aloille. Näillä yrityksillä on nimittäin ensi käden asiantuntemusta meriympäristöstä, esimerkiksi taidot hallinnoida pitkäjäisiä ja monimutkaisia hankkeita sekä arvokasta osaamista, jota voitaisiin hyödyntää meriteollisuuden kehittämisessä (alustoimitus, vedenalainen robotiikka, ankkurointijärjestelmät, automatiikka jne.). Olisi hyödyllistä, jos ne investoivat kollektiivisesti osan meriliikenteen polttoaineista saamistaan voitoista investointirahastojen puitteissa siniseen talouteen ja uusiutuvaan merienergiaan.
38. korostaa, että alukset muuttuvat teknologisen vallankumouksen myötä analogisista yksiköistä digitalisoiduiksi kuljetusalus- toiksi, mikä tarjoaa mahdollisuuksia erilaisten digitaalisten järjestelmien integroimisen ja yhteiskäytön lisäämiseen. Tämä muuttaa alan työmenetelmiä, kun ajatellaan esimerkiksi vuorovaikutusta alusten ja maalla sijaitsevien yksiköiden välillä tai alusten välisiä sekä alusten ja viranomaisten välisiä yhteyksiä. Onkin tärkeää, että Euroopan meriteollisuus ja viranomaiset hyödyntävät digitalisoinnin tarjoamia mahdollisuuksia kansainvälisessä kilpailussa.
39. korostaa ehdotonta tarvetta ottaa huomioon digitalisaatio ja yleisemmin uusi tekoälyteknologia merialan innovoinnissa ja tukea niitä.
40. ehdottaa, että tuki- ja rahoitusohjelmissa otetaan huomioon aiheita, jotka eivät ole pelkästään teknologisia vaan myös uusien palvelujen kehittämiseksi ominaisia: näitä ovat esimerkiksi autonomiset vedenalaiset robotit sekä meritarkkailupalvelut ja ennakoivat huoltopalvelut, joissa sitoutuminen sopimusehtojen mukaisiin tuloksiin ja suoriin on yhä useammin merkittävämpää kuin resurssien sitominen. On myös kannustettava sellaisten foorumien perustamiseen, joiden avulla voidaan varmistaa eri jäsenvaltioiden erilaisten meritarkkailuteknologioiden lähentäminen, jotta voidaan lisätä tarkkailutoimien yhteentoimivuutta, parantaa merioperaatioiden tehokkuutta, helpottaa unionin lainsäädännön ja toimintapolitiikkojen täytäntöönpanoa tällä alalla ja edistää näin eurooppalaisen merialueen entistä parempaa valvontaa.

Työllisyys, osaaminen ja koulutus

41. tunnustaa, että on tärkeää käydä alakohtaista työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua ja ohjata työllisyyden ja koulutuksen välistä suhdetta meriteollisuuden eri aloilla. Komitea vaatii, että perustetaan erityisiä foorumeja hoitamaan näitä tehtäviä sekä merenkulun ja merten elollisten luonnonvarojen alalla että valmistusteollisuudessa ja telakka-alalla. Erityisesti kiinnitetään huomiota tarpeeseen mukauttaa ja edistää meri- ja kalastusalan koulutusta niin, että se olisi tekijä, jonka avulla tuetaan sukupolvenvaihdoksia kalastuksessa, vesiviljelyssä ja äyriäisten pyynnissä, sekä tarpeeseen mukauttaa ja edistää kauppamerenkulun korkea-asteen tutkintoja. Lisäksi olisi tarpeen perustaa järjestelmä, jonka avulla varmistetaan koulutusohjelmien tehokkuus ja kouluttajien asianmukainen pätevyys.
42. korostaa, että merellä tapahtuvan toiminnan kehittäminen edellyttää sellaisten työntekijöiden saamista, joilla on vahva meriosaaminen, tai perusteellisen täydennyskoulutuksen tarjoamista niille, jotka eivät tunne olosuhteita merellä. Näin ollen on ilmeisen tarpeellista järjestää nuorten keskuudessa kampanjoita lahjakkuuksien houkuttelemiseksi ja uusien ammattilaisten saamiseksi meriteollisuuden, kauppamerenkulun ja kalastuksen alalle niin maalla kuin merellä harjoitettavaan toimintaan.
43. on tyytyväinen merialalla erittäin yleisiä lähetettyjä työntekijöitä koskevien viimeaikaisten direktiivien antamisen ansiosta saavutettuun edistykseen ja pyytää luomaan ammattipätevyyksien tunnustamisjärjestelmän, joka kattaa muutakin kuin tutkinnot ja todistukset, jotta samasta työstä maksettavan saman palkan periaate voisi toteutua.
44. katsoo, että työntekijöiden liikkuvuus EU:ssa on myönteinen asia, joka helpottaa meriteollisuuden arvoketjujen organisoimista parhaalla mahdollisella tavalla ja toiminnan muutokseen mukautumista. Tähän tavoitteeseen pyrittäessä on samalla ylläpidettävä ja vahvistettava taitoja, joita tarvitaan yritysten tarpeisiin vastaamiseen ensin paikallistasolla ja sitten Euroopan tasolla.

III) *Yhteinen lähestymistapa ja yksityiskohtaisia ehdotuksia meriteollisuuden tärkeimpiä toimialoja varten*

Meriteollisuuden digitalisointi

45. korostaa ehdotonta tarvetta ottaa huomioon digitalisaatio ja yleisemmin uusi tekoälyteknologia merialan innovoinnissa ja tukea niitä. Komitea ehdottaa, että tuki- ja rahoitusohjelmissa otetaan huomioon aiheita, jotka eivät ole pelkästään teknologisia vaan myös uusien palvelujen kehittämiseksi ominaisia: näitä ovat esimerkiksi autonomiset vedenalaiset robotit sekä meritarkkailupalvelut ja ennakoivat huoltopalvelut.

Sininen biotalous

46. korostaa sinisen biotalouden lupaavaa potentiaalia, joka tunnetaan vielä huonosti, ja sen monia markkinasovelluksia (ihmisten ja eläinten ravitsemus, farmakologia, kosmetiikka, energia) ja merkittäviä alueellisia vaikutuksia. Komitea korostaa, että etusijalle on asetettava kehittyneimmät ja merkittävimmät talouden alat: kalastus, vesiviljely ja meriviljely.

47. pitää tervetulleena kiinnostusta tähän nousevaan alaan muun muassa MARE-pääosaston vetämän sinisen biotalouden foorumin ansiosta. Komitea katsoo, että tärkeän t&k-toimintaan kohdistetun investointivaiheen jälkeen etusijalle olisi asetettava uusien hyviksi osoittautuneiden ja pienessä mittakaavassa hallittujen prosessien teollistaminen ja kaupallistaminen.

48. toivoo, että tälle alalle annetaan uutta painoarvoa investoimalla arvoketjun kaikkiin vaiheisiin elollisten luonnonvarojen talteenotosta tai hallitusta tuotannosta tuotteiden jalostukseen ja arvon lisäämiseen.

49. ehdottaakin, että perustetaan yhdyssilloja kypsempien meriteollisuusalojen, kuten kalastuksen ja vesiviljelyn, kanssa tavoitteena edistää kalastustuotteiden arvonnostoon ja jalostukseen tarkoitettua jälkikäsitteilyketjua, joka tuottaa eniten lisäarvoa.

50. korostaa, että merikiertotaloudella on tärkeä asema sinisen biotalouden kehittämisen tukemisessa (jätteettömyys kalastuksessa, rantaan huuhtoutuneiden luonnontuotteiden talteenotto, levien hyötykäytön jäämät, roskien ja muovien käsittely jne.).

51. kehottaa Euroopan unionia tukemaan kaikkien maailman merten ja valtamerien tutkimusta, jotta voidaan erityisesti parantaa meriympäristön tuntemusta ja ilmastotieteellistä osaamista (hiilen kierto ja hiilidioksidin sitominen, happamoituminen ja merenpinnan nousu jne.) ja kartoittaa erilaisia energiakäyttöön soveltuvia ja muita maaperäesiintymiä merten luonnonvarojen (maalämpö, strategiset mineraalit jne.) hyödyntämispotentiaalin arvioimiseksi nykyistä paremmin.

Laivanrakennus siviili- ja sotilaskäyttöön

52. vakuuttaa, että eurooppalaiset investoinnit, jotka kohdistuvat laivanrakennusalalle etumatkaa antaviin tekijöihin, kuten digitalisointiin ja ekologiseen ja energiasiirtymään, ovat luonteeltaan strategisia. Innovoinnin kautta parannetaan kilpailukykyä ja vallataan markkinaosuuksia. Rahoituskysymykset ovat myös olennaisen tärkeitä laivanrakennusalalle.

53. kehottaa kiinnittämään huomiota uusiin markkinoihin, jotka liittyvät näihin siirtymiin: puhtaan käyttövoiman integroiminen aluksiin, innovatiiviset hiilettömät käyttövoimajärjestelmät (uudet purjekonseptit), tankkausalukset, sähkölautat, lyhyen matkan tavarakuljetusalukset, satama- ja rannikkoalueiden palvelualukset jne.

54. korostaa, että on tärkeää tiivistää siteitä ja paikallista yhteistyötä telakoiden ja niiden yhteishankintaketjujen välillä merenkulkuklustereiden puitteissa. Komitea korostaa myös tarvetta tukea laivanrakennus- ja laivankorjausalueita, joilla toimii suuri määrä pieniä ja keskisuuria yrityksiä, ja toivoo, että perustetaan erityinen tuki laitevalmistajien arvoketjuille, sillä niiden osuus maailmankaupasta on 50 prosenttia ja liikevaihto kaksinkertainen laivanrakennusalaan verrattuna. EU:n tulee kauppa- ja rahoituspolitiikassaan myös suosia eurooppalaisten varusteiden käyttöä aluksilla, jotka on rakennettu unionin ulkopuolella.

55. kannustaa tekemään eurooppalaisen meriteknologiaohjelman yhteydessä systemaattista työtä sellaisten uusien toimijoiden sisällyttämiseksi laivanrakennusalan arvoketjuihin, jotka voivat osaltaan parantaa tuotantokapasiteettia, osaamisen mobilisointia ja Euroopan kilpailukykyä.

56. korostaa, että pienten alusten korjaus ja rakentaminen ovat erittäin tärkeitä toimialoja syrjäisimmille alueille, sillä niiden vesillä operoivat laivastot ja uivat rakenteet joutuvat toimimaan saariolosuhteissa ja kaukana Euroopan mantereesta, mikä vaikuttaa merkittävästi pienten alusten logistiikkaan, kunnossapitoon ja korvaamiseen uusilla aluksilla. Näin ollen näille toimialoille on annettava erityistä tukea, jotta voidaan tukea näiden alueiden mereen liittyvien toimien tehokasta kasvua.

57. katsoo, että meriasiat on nostettava uuden puolustus- ja turvallisuuspolitiikan ytimeen. Tämä edellyttää erityisen huomion kiinnittämistä sotilasalan laivanrakennukseen. Komitea ehdottaa siksi suuremman huomion kiinnittämistä sekä siviili- että sotilasalalla hyödynnettävän kaksoiskäyttöteknologian tukemiseen.

58. korostaa tarvetta lisätä julkiselle vallalle kuuluviin tarkkailu- ja turvallisuustehtäviin käytettävän laivaston kapasiteettia ja katsoo, että nämä suvereniteettiin kuuluvat tehtävät on hoidettava Euroopassa rakennetuilla aluksilla. Komitea katsoo, että näiden tehtävien asianmukainen organisointi etenkin brexitin ja muuttovirtahaasteiden yhteydessä merkitsee tukeutumista olemassa oleviin kansallisiin laivastoihin tiiviissä yhteistyössä Frontexin kanssa ja edellyttää Euroopan laajuista solidaarisuutta niiden maiden tukemiseksi, joilla on suurin vastuu näistä tärkeän yleisen edun mukaisista tehtävistä.

Uusiutuva merienergia

59. pitää uusiutuvaa merienergiaa alana, jolla on suuret mahdollisuudet sekä lisätä huomattavasti uusiutuvan energian tuotantoa että luoda teollinen arvoketju, joka tarjoaa pysyviä paikallisia työpaikkoja monilla alueilla, ja menestyä viennissä. Komitea muistuttaa, että merellä tapahtuvat hankkeet tulee toteuttaa ympäristöä kunnioittavalla tavalla ja jo olemassa olevien toimintojen kanssa yhteensopivalla ja jopa synergiaa tuottavalla tavalla.

60. korostaa, että kiinteän offshore-tuulivoiman kustannukset ovat Euroopassa olleet varsin selvässä laskussa sen jälkeen, kun ensimmäiset puistot asennettiin vuonna 1991. Tämä kehitys on ennen kaikkea kymmenen viime vuoden aikana rakennetun menestyvän eurooppalaisen teollisuussektorin ansiota.

61. muistuttaa alusten korjausten ja tarkastusten merkityksestä ja siitä, että alukset on romutettava elinkaarensa lopussa. Komitea suosittelee sen vuoksi, että komissio laatii erityisen suunnitelman, jonka tarkoituksena on varustaa EU tarvittavilla laitoksilla näiden toimintojen suorittamiseksi asianmukaisesti ja joka kattaa myös suunnitelman toteuttamisen edellyttämät talousarviositoumukset.

62. muistuttaa, että tämän alan kehityksen jatkuminen edellyttää Euroopan tason toimien ja erityisesti t&k-toiminnan jatkamista (yli 3 miljardia euroa on investoitu). Tämä edellyttää kuitenkin nyt selkeitä poliittisia valintoja, jotka riippuvat ennen muuta jäsenvaltioista: on vahvistettava volyymit ja aikataulut kunnianhimoisille tarjouspyynnöille, jotka koskevat tällä hetkellä pisimmälle kehitettyä kiinteää tuulivoimalateknologiaa mutta myös uutta teknologiaa, kuten kelluvia tuulivoimaloita, vuorovesivoimaa ja aaltovoimaa, jotka tarvitsevat ehdottomasti riittävän ja taatun tuoton investointien houkuttelemiseksi ja teollisen tuotannon aloittamiseksi.

63. kehottaa ottamaan käyttöön Euroopan tasolla investointitoiminnan tukivälineitä mutta myös hankevakuutus- ja riskinhallintavälineitä. Tällaisten välineiden perustaminen voisi auttaa alentamaan tuntuvasti rahoituskustannuksia ja siten nopeammin myös tuotetun sähkön omakustannushintaa.

64. on tyytyväinen viime vuosina otettuihin merkittäviin edistysaskeleisiin uutta teknologiaa edustavien prototyyppien ja demonstroitihankkeiden testaamisessa todellisissa käyttöolosuhteissa erityisesti vuorovesivoiman alalla. Ne avaavat mahdollisuuksia kustannusten alentamiseen yhä hallitummin ja uskottavammin, ja niiden avulla voidaan perustella markkinoiden käynnistäminen mukautetuin syöttötariffein ja vahvistaa näin eurooppalaisten toimijoiden johtavaa asemaa maailmassa.

65. vaatii painokkaasti, että Eurooppa asettaa tavoitteekseen maailmanlaajuisen johtoaseman kelluvan tuulivoiman alalla, ja kehottaa jälleen komissiota ja jäsenvaltioita harkitsemaan ajatusta koordinoituista tai yhteisistä tarjouspyynnöistä, joiden volyymit ja huomioarvo ovat merkittävämmät markkinoiden näkökulmasta. Samanlainen lähestymistapa voitaisiin kehittää vesiturbiinivoimaa ja aaltovoimaa hyödyntäville markkinoille tuontia edeltäville kokeellisille puistoille.

66. korostaa, että on tärkeää soveltaa erityistä lähestymistapaa alueilla, joita ei ole liitetty muiden verkkoihin, ja etenkin saarialueilla, jotta voidaan ehdottaa kokonaisvaltaisia hiilettömiä energiaomavaraisuusratkaisuja, joissa yhdistetään eri alojen teknologiaa, muun muassa uusiutuvaa merienergiaa, kunkin alueen erityispiirteiden mukaan. Tätä varten on syytä laajentaa keskitehoisten koneiden kehittämistoimintaa.

67. ehdottaa, että näiden energiaomavaraisuusratkaisujen kehittämistä testataan ja ratkaisut validoidaan myös monikäyttöisten offshore-rakenteiden kehittämishankkeissa, sillä viimeksi mainitut pohjustavat paitsi teollisuustoiminnan myös viime kädessä laajemminkin ihmisen koko toiminnan siirtämistä yhä suuremmissa määrin merelle. Näissä pidemmän aikavälin suunnitelmissa on ehdotomasti noudatettava tiukkoja vaatimuksia kestävyuden ja ympäristövaikutusten hallinnan suhteen hankkeiden koko elinkaaren ajan.

IV) *Satamat – tärkeä meriteollisuuden kehitystä tukeva tekijä*

Satamaterminaalit ja satama-, rannikko- ja offshore-infrastruktuuri

68. toteaa, että satamat voivat niiden toimintojen ja potentiaalın yhteennivomisen ansiosta toimia sinisen kasvun hankkeiden kehittämisen alueina sekä mallina, joka voidaan ulottaa kaikille rannikkoalueille.

69. korostaa, että satamia tulee niiden asemasta riippumatta pitää strategisena omaisuutena, johon julkisen vallan kannattaa edelleen sijoittaa, ja että kilpailusääntöjen ja valtiontuen valvontasääntöjen tulee sallia tällaiset investoinnit.

70. korostaa, että unionin rahoituksella on tuettava syrjäisimpien alueiden satamainfrastruktuureja, kun otetaan huomioon tavarakuljetuksen vaihtoehtojen puuttuminen sekä se, ettei tällaisille infrastruktuureille myönnettävä valtiontuki puhtaasti paikallisen luonteensa takia johda kilpailun vääristymiseen unionin sisämarkkinoilla.

71. vahvistaa satamien olevan samaan aikaan merenkulun solmukohtia sekä paikkoja, joissa harjoitetaan meriteollisuutta ja siihen liittyvää innovointia ja koulutusta. Komitea korostaa satamien olevan alueellinen houkuttelevuustekijä, jonka ansiosta saadaan uutta teollisuustoimintaa satama-alueille tai niiden takamaille.

72. korostaa logistiikka- ja meripalvelualueiden tärkeyttä satamissa ja pitää hyödyllisenä ottaa satamissa käyttöön teknisten innovaatioiden lisäksi uusia talousmalleja ja palveluja, jotka perustuvat esimerkiksi niiden asteittaiseen digitalisointiin (älykkäät satamat), sekä käyttää tiedonkäsittelyn (big data) tarjoamat mahdollisuudet prosessien parantamiseen ja optimointiin.

73. suosittaa, että parannetaan satamien nivelymistä kaupunkiympäristöön mutta tuetaan samalla satamayhteisöjen itsenäistä päätöksentekoa ja pyritään säilyttämään satamien maa-ala mahdollista tulevaa kehitystä varten.

74. ehdottaa, että eurooppalaisen meriteknologiaohjelman yhteyteen perustetaan sinisen talouden kehittämiseen sitoutuneiden satamien verkosto, joka täydentää Euroopan satamafoorumın ja sen alaryhmien ”satamat ja liikenteen solmukohdat sinisen kasvun puolesta” ja ”vihreät satamat” työtä.

75. korostaa rakennus- ja ympäristöalan insinööritieteiden tärkeyttä satamissa ja rannikkoalueilla rannikkokohteiden ja rantaviivan muokkaamisessa ja ilmastonmuutokseen sopeutumisessa.

76. ehdottaa, että satamista tehdään uutta offshore-infrastruktuuria koskevien hankkeiden hautomoita ja mahdollisesti lopulta vetäjiä, olipa kyse offshore-satamista tai yleisemmin jaetuista alustoista, joilla harjoitetaan sinisen talouden toimintoja (jälleenlaivaus, logistiikkakeskus, uusiutuvan merienergian tuotanto, vesiviljely, alusten korjaaminen, tutkimustukikohta).

77. ehdottaa, että käynnistetään pohdinta nk. toissijaisten satamien toiminnallisesta tehtävästä, joka voi olla esimerkiksi erikoistuminen pienikokoisille markkinoille tai läheisten suurten teollisuussatamien vahvistaminen tai täydentäminen.

Satamien ja merenkulun hiilettömyys

78. katsoo, että on kiireellistä lisätä tukea investoinneille, jotka kohdistuvat alusten LNG-tankkaukseen ja yleisemmin infrastruktuuriin, joka auttaa pienentämään alusten ekologista jalanjälkeä (maan ja kiinnityspaikalla olevan aluksen välisten sähköliitännöiden kehittäminen vähäpäästöisten teknologioiden pohjalta). Komitea katsoo, että siirtyminen puhtaampiin polttoaineisiin tai uusiin energiamuotoihin on ensisijaisen tärkeää, jotta voidaan saavuttaa tavoitteet vähentää kasvihuonekaasujen ja ihmisten terveydelle haitallisten kaasujen päästöjä, ja että laivanvarustajia tulee tukea laivaston mukauttamisessa ja uusimisessa. Komitea painottaa, että elollisista luonnonvaroista (kasvit, maataloustuotteet ja elintarvikkeet) tuotettu biokaasu voi myös hyödyttää LNG:n arvoketjua ja vähentää näin kasvihuonekaasupäästöjä vieläkin merkittävämmiin nykyisiin ratkaisuihin verrattuna.

79. ehdottaa, että arvioidaan mahdollisuutta perustaa ”sininen käytävä nesteytetyn maakaasun toimittamiseksi saarille”, jota ehdotetaan Euroopan parlamentin 25. lokakuuta 2018 antamassa päätöslauselmassa vaihtoehtoisten polttoaineiden infrastruktuurin käytönnotosta EU:ssa: aika toimia! (2018/2023(INI)). Komitea muistuttaa tässä yhteydessä, että tarvitaan tarkoituksenmukaisia rahoitusvälineitä tämääntyyppisten, kyseisillä alueilla vielä varsin mittavien investointien tukemiseksi.

80. kiinnittää huomiota tarpeeseen tukea offshore-vesiviljelyn tutkimusta ja kehittämistä yhdistämällä nykyinen syvänmeren rakentamisen sekä teollisuus 4.0 -alan osaaminen, jotta voidaan vähentää rannikkoalueiden vesiviljelmiä, mikä hyödyttäisi sinisen talouden muita toimintoja, joilla on tarve käyttää näitä samoja merialueita.

81. toteaa, että tutkimus- ja kehitystyö avaa tietä mahdolliselle hiilen ja uusiutuvan energian arvoketjujen pohjalta tuotettujen nestemäisten synteettisten polttoaineiden käytölle. Komitea katsoo, että tätä mahdollisuutta on tarkasteltava harkiten ja että on osoitettava näiden teknologioiden suhteellinen kilpailukyky muihin vaihtoehtoihin ratkaisuihin nähden sekä niiden alhainen ympäristöjalanjälki ja myönteinen vaikutus kasvihuonepäästöjen vähentämiseen syklin kaikissa vaiheissa. Tästä ei vielä tässä vaiheessa ole todisteita.

82. myöntää, että LNG:n käyttö voi kattaa vain välivaiheen, ja kehottaa kehittämään maasähkön käyttöä satamissa olevissa laivoissa, sähköalusten käyttöä, aurinko- ja tuulivoiman hyödyntämistä aluksilla ja uusiutuvista lähteistä saatavan vedyn kilpailukykyistä tuotantoa ja käyttöä meriliikenteessä (yhdessä uusiutuvan merienergian kehittämisen kanssa ja keskittyen erityisesti aloihin, joiden tuotantopotentiaali on suuri; näitä ovat muun muassa kiinteä ja kelluva offshore-tuulivoima).

83. kehottaakin rakentamaan satamiin älykkäitä verkkoja koskevan infrastruktuurin, joka on tarpeen uusiutuvan sähkön hajautettujen lähteiden, cool ironing -tekniikan (maasähkö), sähköisen liikkuvuuden ja muiden älykkäisiin verkkoihin liittyvien teknologioiden käyttöönottoa varten.

Bryssel 27. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Monitasoinen hallinto ja monialainen yhteistyö energiaköyhyyden torjumisen välineinä”

(2019/C 404/10)

Esittelijä: Kata TÜTTŐ (HU/PES), Budapestin 12. kaupunkipiirin paikallishallinnon edustaja

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Alustavat huomautukset

1. muistuttaa korostaneensa jo useissa aiemmissa lausunnoissaan energiaköyhyyden huomioon ottamisen tärkeyttä eri alojen politiikkaa laadittaessa ja katsoo, että yksi viime vuosien tärkeimmistä poliittisista edistysaskeleista on se, että on tunnustettu erikseen tarve ottaa huomioon myös sosiaaliset seuraukset laadittaessa energia- ja ilmastopolitiikkaa nyt ja tulevaisuudessa. Energiaköyhyyden torjuminen olisikin sisällytettävä kattavasti kaikkiin asiaankuuluviin kansallisen tason ja EU:n säädöksiin.
2. korostaa, että yksi pääasiallisista sosiaalisiin seurauksiin liittyvistä ongelma-aloista on energiaköyhyys, joka on läheisesti yhteydessä alueiden komitean kuluvan toimikauden painopisteisiin.
3. katsoo, että energiaköyhyyden torjunnan hallinta tavalla, jossa otetaan huomioon niin unionin yleiset näkökannat kuin paikalliset ja alueelliset erityispiirteet, voi auttaa merkittävästi parantamaan kansalaisten luottamusta EU:hun ja tuomaan EU:ta lähemmäs kansalaisia mutta myös panemaan täytäntöön Pariisin sopimuksen ja toteuttamaan energiaunionin.
4. on tyytyväinen siihen, että Euroopan komission lainsäädäntöpaketissa ”Puhdasta energiaa kaikille eurooppalaisille” tunnustetaan energiaköyhyyden kitkemisen tärkeys ja viitataan siihen erikseen moneen otteeseen.
5. pyytää muistamaan, että kun unionin tasolle on luotu kehys, seuraavana haasteena on mukauttaa puhtaan energian toimenpidepaketin yleiset säännökset lainsäädännön erilaisten osatekijöiden vaatimalla tavalla ottaen kattavasti huomioon eri alueiden tilanteet. Tässä prosessissa tulee toisaalta säilyttää yhdenmukaisuus unionin yleisen kehysten kanssa ja toisaalta määrittää toimintakehys ja toimintatavat sen perusteella, mitä energiaköyhyyden eri osa-alueista tiedetään ja miten ne tunnetaan.
6. panee tyytyväisenä merkille lainsäädäntöprosessissa aikaansaadun edistymisen puhtaan energian säästöpaketin tärkeiden osatekijöiden osalta ja erityisesti Euroopan parlamentin kannan sähkön sisämarkkinoita koskeviin yhteisiin sääntöihin sekä sen, että parlamentti tunnustaa nimenomaisesti tarpeen kerätä kattavaa tietoa energiaköyhyydestä jäsenvaltioissa, ehdotetun joustavuuden, jotta jäsenvaltiot voivat puuttua markkinoiden toimintaan energiaköyhyyden torjumiseksi, sekä heikossa asemassa olevien kuluttajien määrittelyn laajentamisen (28 artikla) ⁽¹⁾.
7. kannattaa erityisesti Euroopan parlamentin pyyntöä Euroopan komissiolle, jotta se antaisi ohjeita siitä, miten määritellään ”merkittävä määrä energiaköyhyydessä olevia kotitalouksia” (myös yhdenmukaisia kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia koskevan asetuksen 2018/1999 3 artiklan 3 kohdan d alakohdan yhteydessä), ja kannattaa täysin Euroopan parlamentin lähtökohtaa, jonka mukaan mitä tahansa energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien osuutta voidaan pitää merkittävänä.
8. huomauttaa, että energiaköyhyys on jo hyvin tunnettu ongelma ja se tunnustetaan jo yhä laajemmin EU:n lainsäädäntökehityksessä, jossa asetetaan jäsenvaltioille nimenomaisia velvoitteita siihen liittyen, eikä kukaan voi enää jatkossa väittää, ettei olisi tiennyt siitä. Toimintapolitiikat ja käytännön toimet ovat siis välttämättömiä. Komitea toteaa kuitenkin, että energiaköyhyyden eri osatekijöiden ja vaikutusten täsmällisiä määritelmiä sekä tarvittavia indikaattoreita niiden mittaamiseksi on kehitettävä kiinnittäen täysipainoisesti huomiota alueellisten ja paikallisten olosuhteiden monimuotoisuuteen, jotta varmistetaan, että toimenpiteet voidaan kohdentaa ja toteuttaa tehokkaasti.

⁽¹⁾ P8_TA-PROV(2019)0226, hyväksytty 26.3.2019.

9. korostaa kuitenkin, että paikallis- ja aluetasolla toteutetaan jo kokeiluhankkeita energiaköyhyyden torjumiseksi. Näihin kuuluu EU:n kaupunkiangendaan sisältyvän asumista koskevan kaupunkikumppanuuden puitteissa tehty arvokas työ.
10. toteaa, että yksi parhaista tavoista poistaa energiaköyhyyttä EU:n tasolla on investoida energiatehokkuuteen ja huolehtia moitteettomasti toimivista ja kilpailukykyisistä sisämarkkinoista, joilla hinnat ovat alhaiset.
11. on tyytyväinen siihen, että uusi asetus energiaunionin hallinnasta luo kehyksen, jonka puitteissa paikallis- ja alueyhteisöt voivat saada äänensä kuuluville ja nostaa energiaköyhyyden ensisijaiseksi aiheeksi.
12. katsoo, että energiaköyhyys on suuri yhteiskunnallinen haaste, jolla on sosiaalisia, taloudellisia ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia ja johon täytyy tarttua kiireellisesti kaikilla hallintotasoilla. Sen ratkaisemiseksi tarvitaan kattava monialainen lähestymistapa, jossa otetaan huomioon tavoitteiden ja sosiaali- ja ympäristöalan välineiden väliset suhteet.

Mitä energiaköyhyydellä pohjimmiltaan tarkoitetaan?

13. muistuttaa, että energiaköyhyys määritellään kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjassa seuraavasti: "tilanne, jossa kotitaloudella tai yksityishenkilöllä ei ole varaa kotiensa perusenergiapalveluihin (lämmitys, jäähdytys, valaistus, liikkuvuus ja sähkö) takaamaan ihmisarvoinen elintaso, koska heillä on alhainen tulotaso, korkea energiankulutus ja heikko energiatehokkuus".
14. korostaa, että joka kymmenes eurooppalainen ei pysty pitämään kotiaan lämpimänä talvella, joka viides EU:n kansalainen ei pysty viilentämään kotiaan kesällä ilmastoinnin avulla ja lisäksi yli 80 miljoonaa eurooppalaista asuu kosteissa asunnoissa, joissa on hometta, ja tämäkin liittyy vaikeuteen lämmittää asuntoa ja huolehtia riittävästä ilmanvaihdesta.
15. huomauttaa, että energiaköyhyys – muiden köyhyyden muotojen tapaan ja niihin yhdistettynä – uhkaa useammin ja vakavammin naisia. Tämä johtuu muun muassa tulojen sekä kotitöiden ja perheenhoitovastuun epätasaisesta jakautumisesta naisten ja miesten välillä sekä naisten suuremmasta osuudesta yksinhuoltajien ja yksin asuvien ikääntyneiden joukossa.

Kokonaisvaltaisen lähestymistavan tarve

16. tunnustaa, että energiaköyhyys on erittäin monitahoinen ongelma, joka voidaan ratkaista vain ottamalla yhtä aikaa ja koordinoitusti huomioon kaikki sosiaaliset, tekniset, taloudelliset ja talousarvionäkökohdat.
17. toteaa, että tilannekatsauksen laatimiseksi energiaköyhyydestä ja ratkaisujen etsimiseksi on kerättävä monenlaista tietoa ja analysoitava tiedot yksityiskohtaisesti. Komitea korostaa erityisesti tässä yhteydessä AK:n oman alueellisten vaikutusten arvioinnin mukaisesti tarvetta saada yksityiskohtaisia lisätietoja NUTS3-tasolle saakka ja tarvittaessa pidemmällekin, kehittää edelleen asianmukaisia indikaattoreita energiaköyhyyden erilaisten osatekijöiden ja vaikutusten mittaamiseksi paikallistasolla sekä tehostaa jo saatavilla olevan tiedon keruuta ja prosessointia, jotta se saataisiin poliittisten päättäjien ulottuville.
18. korostaa, että energiaköyhyyden torjunta edellyttää monenlaisten julkisen politiikan välineiden käyttöä siten, että samaan aikaan otetaan huomioon sekä energiatehokkuuteen että sosiaaliseen suojeluun liittyvät näkökohdat.
19. painottaa kuitenkin, että kattava monialainen lähestymistapa ei missään tapauksessa saa olla veruke poliittisten päämäärien tai alakohtaisten, kaupallisten tai muiden energiaköyhyyden torjuntaan liittymättömien etujen tavoittelulle.
20. kehottaa Euroopan alue- ja paikallisviranomaisia kiinnittämään huomiota siihen, että kokonaisvaltaisen lähestymistavan omaksuminen on erityisen tärkeää mutta se voidaan toteuttaa suhteellisen yksinkertaisesti paikallis- ja aluetasolla. Tätä varten on kuitenkin olennaisen tärkeää vaihtaa kokemuksia ja kokeilla muita yhteistyömuotoja.
21. korostaa, että energiaköyhyydestä kärsivien kotitalouksien tilanteet ovat hyvin erilaisia ja niihin liittyy aina omia erityispiirteitä. Kyse voi olla vuokralaisista tai omistajista, jotka voivat asua yhtä lailla kaupungissa kuin maaseudullakin. Heillä on yleensä myös muita vaikeuksia, joiden ratkaisemiseksi tarvitaan oikeudenmukainen, innovatiivinen, avoin ja osallistava lähestymistapa, jonka tulee ehdottomasti tuoda yhteen kaikki asianomaiset osapuolet.

22. huomauttaa, että energiaköyhyys ei liity ainoastaan asunnon tilaan vaan se vaikuttaa suoraan myös asianomaisten henkilöiden fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen ja vaikeuttaa heidän sosiaalisia suhteitaan, oppimistaan, liiketoimintamahdollisuuksiaan ja monia muita toimintoja.

Tukea energiaköyhyysilmiön seuraamiselle mutta myös sen poistamiselle

23. katsoo, että EU-tason julkisen politiikan onnistuminen edellyttää yleensä riittävän kunnianhimoisten, konkreettisten ja mitattavissa olevien tavoitteiden asettamista.

24. korostaa, että vaikka energiaköyhyyden poistamiseen tähtävään politiikan lopullisena tavoitteena täytyy olla ilmiön kitkeminen kokonaan, poliittisen prosessin tehokkuuden varmistamiseksi on syytä määrittää lyhyemmän aikavälin tavoitteita.

25. kehottaa Euroopan komissiota ehdottamaan konkreettisia tavoitteita energiaköyhyyden vähentämiseksi vuoteen 2030 ja poistamiseksi vuoteen 2050 mennessä.

EU:n tasolla toteutettavat toimet

26. on tyytyväinen siihen, että energian saanti ei ole vain yksi Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteista, vaan sosiaalinen suojeleminen on erityisen tärkeässä asemassa myös marraskuussa 2017 luodussa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarissa. Energiaköyhyys onkin erinomainen esimerkki alasta, jossa sosiaalinen suojeleminen edellyttää myös unionin tason toimintaa.

27. suhtautuu myönteisesti Euroopan komission marraskuussa 2018 hyväksymään strategiseen visioon ”Puhdas maapallo kaikille”, jonka tavoitteena on luoda ilmastonutraali Eurooppa vuoteen 2050 mennessä huolehtien samalla paitsi hyvinvoinnin lisääntymisestä ja työpaikkojen luomisesta myös sosiaalisesta tasapuolisuudesta oikeudenmukaisen siirtymän toteuttamiseksi.

28. kehottaa unionin toimielimiä ja jäsenvaltioita varmistamaan, että kaikilla on tosiasiallisesti oikeus saada kohtuuhintaista energiaa, ja pohtimaan tätä varten mahdollisuutta soveltaa moratoriota tilanteissa, joissa julkisten palvelujen toimittaminen lopetetaan tai keskeytetään maksuhäiriön vuoksi, jotta yksikään kotitalous ei voisi jäädä ilman peruslämmitystä tai -jäähdytystä.

29. katsoo, että energian kohtuuttomien hintojen rajoittamista ei voida jättää vain kilpailun ja markkinoiden itsesääntelyn varaan, vaan unionin täytyy asettaa oikeudellisia kehyksiä, joissa jäsenvaltioille ja paikallisviranomaisille annetaan tarvittavat välineet kohtuuhintaisen energian takaamiseksi. Energian hintojen pitämiseksi alhaisella tasolla EU:n sekä muiden viranomaistahojen on ennen kaikkea varmistettava, että energiamarkkinoilla on riittävästi tarjontaa, että monopolihinnointi estetään ja että ohjaukset energiatuotannon muuttamiseksi ovat kustannustehokkaita eivätkä nosta hintoja kohtuuttomasti.

30. korostaa, että tarvitaan asianmukaisia toimia energiatehokkuutta parantavien korjausten mahdollisten kielteisten vaikutusten, kuten kasvaneiden asumiskustannusten, estämiseksi tai korvaamiseksi. Tässä yhteydessä on ratkaisevan tärkeää varmistaa energiatehokkuuteen liittyvien kustannusten ja siitä saatavien hyötyjen oikeudenmukainen jakautuminen asunnonomistajien ja vuokralaisten välillä.

31. pitää tarpeellisena, että alue- ja paikallisviranomaiset edistävät ilmaisen ja riippumattoman yleisöneuvonnan tarjoamista energia-alalla ja tukevat köyhien kotitalouksien aktiivisempaa osallistumista energiantuotantoon.

32. katsoo, että EU:n lainsäädäntö voisi olla paljon kunnianhimoisempi ja että on välttämätöntä, että kansalliset hallitukset tekevät vilpittömää ja sitoutunutta yhteistyötä paikallis- ja alueviranomaisten kanssa, jotta tehokas monitasoinen hallinto voi toteutua.

33. pitää välttämättömänä, että yksinkertaistetaan ja laajennetaan mahdollisuuksia saada EU:n rahoitusta, sillä energiaköyhyyden ilmenemisen ja kärjistyksen taustalla on usein energiaköyhyydestä kärsivien ihmisten ja ihmisryhmien rajalliset toimintavalmiudet ja heikompi pääsy julkishallinnon palvelujen piiriin. Lisäksi komitea toteaa, että kunnostustöitä ja energiatehokkuuden parantamistoimenpiteitä voivat kuitenkin rajoittaa asukkaiden maksukyky ja vuokrasääntely, jotka tekevät kustannusten kattamisen vaikeaksi. Sen vuoksi komitea painottaa, että sekä vuokralaisille että asunnonomistajille on luotava asianmukaisia kannustimia energiatehokkuuden parantamiseen tehtäviin investointeihin, ja lisäksi on varmistettava muita heikommassa asemassa olevien kuluttajien suojeleminen.

34. toivoo tiiviimpää yhteistyötä energiaköyhyyden seurantakeskuksen, kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopöytäkirjan ja Eurostatin välillä.

35. korostaa, että on ensiarvoisen tärkeää pitää energiankuluttajien muuttumista tuottajakuluttajiksi yhtenä energiaköyhyyden poistamisen välineenä. Tätä varten on syytä kaikilla tasoilla tukea aloitteita, joiden avulla myös energiaköyhyytilanteessa olevat kuluttajat voivat ryhtyä energian tuottajiksi.

Paikallis- ja alueviranomaisten rooli

36. katsoo, että paikallis- ja alueviranomaiset ovat eturintamassa torjumassa monitahoista energiaköyhyysoongelmaa, sillä ne pystyvät havaitsemaan ilmiöstä kärsivät ihmiset, hahmottamaan ilmiön konkreettiset syyt ja antamaan kansalaisille suoraan käytännön neuvoja ja opastusta. Suuri osa energiaköyhyyden torjumiseksi toteutettavista toimenpiteistä voidaankin panna täytäntöön paikallistasolla.

37. korostaa, että erittäin monitahoiseen energiaköyhyysoongelmaan ei voida soveltaa mitään yhtenäistä ratkaisua kaikilla unionin alueilla. Myös paikallisviranomaisten täytyy omaksua uusi kokonaisvaltainen lähestymistapa tarkoituksenmukaisten ratkaisukeinojen etsimiseen: eri aloilla toimivaltaisten paikallisviranomaisten on tehtävä yhteistyötä parhaan ratkaisun löytämiseksi. Paikallis- ja aluetason viranomaisilla on tietynlaista, merkittävää vaikutusvaltaa energiatehokkuuden parantamista ja energiantuotantoa koskevaan toimintapolitiikkaan nähden, koska niillä on omia energiayhtiöitä, asuntoyhtiöitä, yhteistyötä yksityisten toimijoiden kanssa, hankevaroja, neuvontatoimintaa jne.

38. kehottaa kiinnittämään huomiota siihen mahdollisuuteen, että energiaköyhyyden hallintapolitiikka tarjoaa muitakin hyötyjä alue- ja paikallisyhteisöille: se edistää muiden poliittisten tavoitteiden saavuttamista tukemalla muun muassa energiatehokkuuteen, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen, kansalaisten terveyden parantamiseen, sosiaaliseen osallisuuteen ja sosiaaliseen suojeluun ja siten yleensä elämänlaatuun ja kestäväan kehitykseen tähtäviä toimintapolitiikkoja.

39. korostaa, että tehokas energiaköyhyyden torjuntapolitiikka voi auttaa paikallis- ja alueviranomaisia laajentamaan entisestään ilmastonmuutoksen torjuntatoimien yhteiskunnallista pohjaa saamalla toimintaan mukaan sellaisia yhteiskuntaryhmiä, jotka eivät tähän mennessä ole olleet niin aktiivisia eivätkä niin suuren huomion kohteena.

40. korostaa kuitenkin, että kaikki tämä on mahdollista vain, jos vahvistetaan riittävällä tavalla paikallis- ja alueviranomaisten käytössä olevia oikeudellisia ja taloudellisia välineitä.

Rakennuskanta ja energiatehokkuus

41. korostaa, että energiatehokkuus yhdistää tärkeällä tavalla toisiinsa ilmastonutraaliustavoitteet ja oikeudenmukaisen energiasäilytymän tavoitteet, joihin sisältyy myös energiaköyhyyden hallinta.

42. katsoo, että asuntokannan energiatehokkuuden parantaminen on yksi paikallis- ja alueviranomaisten tärkeimmistä tehtävistä ja että niiden ei pitäisi tässä tarkoituksessa keskittyä yksinomaan sosiaaliseen asuntokantaan etenkin niissä jäsenvaltioissa, joissa sosiaalinen asuntotarjonta on vähäistä.

43. korostaa, että veloitetta kunnostaa vuosittain 3 prosenttia jäsenvaltioiden keskushallinnon omistamista rakennuksista niiden energiatehokkuuden parantamiseksi olisi täydennettävä tavoitteiltaan kunnianhimoisella panostuksella ja tukitoimilla kunnostamisen vauhdittamiseksi myös muilta osin asuntokantaa, sillä muutoin energiaköyhyyden poistamistoimien tuloksia ei ole mahdollista saavuttaa lähitulevaisuudessa, puhumattakaan ilmastotavoitteiden toteutumisesta.

44. korostaa tarvetta käyttää mahdollisimman suuri osa unionin varoista rakennuskannan yleiseen kunnostamiseen siten, että kiinnitetään huomiota energiaköyhyyden näkökohtaan, jotta nimenomaan köyhimpien vuokralaisten ja asunnonomistajien asuntojen energialaatuun nostaminen ei viivästyisi, sillä tämä lisäisi energiaköyhyyttä ja haittaisi muutenkin ilmastoalan tavoitteiden saavuttamista.

45. kehottaa jäsenvaltioita saattamaan rakennusten energiatehokkuutta koskevan tarkistetun direktiivin (?) mahdollisimman nopeasti ja viimeistään maaliskuuhun 2020 mennessä osaksi kansallista lainsäädäntöään, sillä EU:n nykyisen rakennuskannan energiatehokkuuden parantaminen on suoraan sidoksissa olemassa olevan lainsäädäntökehityksen kattavaan täytäntöönpanoon.

Kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen tärkeys

46. on tyytyväinen siihen, että energiaköyhyyden asia on nostettu kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksessa kolmanneksi pilariksi: sopimus on näin edelläkävijänä pitämässä tätä ongelmakenttää esillä ja etsimässä siihen ratkaisuja. Komitea korostaa sopimuksen erittäin arvokasta panosta osaamisen ja kokemusten vaihdossa ja Euroopan paikallis- ja alueyhteisöjen ja muiden toimijoiden tukemisessa ja menettelytapoja koskevien suuntaviivojen tarjoamisessa.

(?) Rakennusten energiatehokkuutta koskeva direktiivi (EU) 2018/844.

47. korostaa, että kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimus voi jatkossakin luottaa komitean tukeen, sillä sen aktiivisella roolilla ja syvillä yhteiskunnallisilla juurilla on suuri merkitys Euroopan kansalaisille.
48. kehottaa Euroopan paikallis- ja alueyhteisöjä ja niiden johtajia liittymään kaupunginjohtajien sopimukseen ja muihin, ilmastotoimia ajaviin verkostoihin, ja osallistumaan aktiivisesti niiden toimintaan korostaen erityisesti hyvien paikallisten käytänteiden vaihtoa.
49. muistuttaa, että ryhmä alueiden komitean jäseniä toimii kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen lähettiläinä tehtävänänsä tehdä tunnetuksi sen toimintaa ja kannustaa mahdollisimman monia liittymään siihen, ja katsoo, että näitä lähettiläitä tulee tukea asianmukaisesti heidän työssään.

Energiaköyhyyden seurantakeskus

50. korostaa, että energiaköyhyyden määrittäminen ja ilmiön tarkka mittaaminen on välttämätöntä, jotta voidaan suunnitella ja toteuttaa tarkoituksenmukaisia julkisen politiikan ratkaisuja ja toimenpiteitä.
51. pitää valitettavana, että kaksi kolmasosaa jäsenvaltioista ei seuraa energiaköyhyyden kehitystä määrällisin mittarein.
52. toteaa, että Euroopan komission perustaman energiaköyhyyden seurantakeskuksen tähänastinen työ on vastannut täysin perustamisen yhteydessä asetettuja tavoitteita.
53. toteaa, että seurantakeskuksen olemassaoloaika lähestyy loppuaan ja kehottaa Euroopan komissiota pohtimaan edellytyksiä sen toiminnan jatkamiselle, tarkoituksen ja tehtävien laajentamiselle sikäli kuin se on perusteltua ja tietojen keruu- ja arviointimahdollisuuksien kehittämiseksi, sillä seurantakeskuksen keräämät tiedot ovat jatkossakin välttämättömiä tulevan julkisen politiikan kehittämiseksi asianmukaisesti.

Bryssel 27. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja*
Karl-Heinz LAMBERTZ

III

(Valmistavat säädökset)

ALUEIDEN KOMITEA

AK:N 135. TÄYSISTUNTO, 26.6.2019–27.6.2019

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta”

(2019/C 404/11)

Esittelijä:	Michele EMILIANO (IT, PES), Apulian aluehallituksen puheenjohtaja
Viiteasiakirja:	Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille – Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmastoneutraalista taloudesta
	COM(2018) 773 final

POLIITTISET SUOSITUKSET

EUROOPAN ALUEIDEN KOMITEA

Vuoteen 2050 ulottuvan pitkän aikavälin strategian toteuttaminen

1. on tyytyväinen tiedonantoon ”Puhdas maapallo kaikille” ja kannattaa tavoitetta, jonka mukaan EU:ssa olisi kasvihuonekaasupäästöjen osalta päästävä neutraaliin tilanteeseen (päästöneutraalius) vuoteen 2050 mennessä. Komitea kehottaa Euroopan komissiota laatimaan tavoitteen saavuttamiseksi entistäkin kunnianhimoisemman etenemissuunnitelman toteuttamalla toimia, joiden avulla voidaan rajoittaa ilmaston lämpeneminen 1,5 °C:een esiteolliseen tasoon verrattuna, ja asettamalla etusijalle kunnianhimoisimmat skenaariot. Komitea kehottaa komissiota arvioimaan eri skenaarioiden vaikutuksia ilmastoon, terveyteen, ympäristöön liittyviin sekä taloudellisiin ja sosiaalisiin näkökohtiin sekä esittämään kattavan lainsäädäntökehityksen, joka pohjautuu tähän arviointiin ja on yhdenmukainen YK:n vahvistamien kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamista koskevan strategian kanssa. Komitea suhtautuukin myönteisesti kestävä Eurooppaa käsittelevän pohdinta-asiakirjan yhteydessä EU:n tasolla ja myös alueiden komiteassa parhailaan tehtävään työhön siitä, miten paikallis- ja alueviranomaiset saadaan mukaan keskeisiin muutosprosesseihin.

2. korostaa tarvetta investoida ilmastokysymyksiä koskevaan koulutukseen ja tietoisuuden lisäämiseen yleisesti kansalaisten keskuudessa ja erityisesti nuorten parissa. Nuoret ovat yhä enemmän huolissaan heidän mielestään liian hitaasta edistymisestä tämän haasteen ratkaisemisessa. Komitea painottaa, että paikallis- ja alueviranomaisilla on yhteistyössä oppilaitosten ja kansalaisyhteiskunnan organisaatioiden kanssa tärkeä rooli edistettäessä tätä sitoutumista ja vastattaessa nuorten odotuksiin.

3. toistaa jäsenvaltioille ja Euroopan komissiolle esittämänsä kehotuksen perustaa energiaunionin hallinnosta annetussa asetuksessa säädetyn mukaisesti sellainen pysyvä monitasoinen foorumi energia-asioista käytävää vuoropuhelua varten, jossa otetaan huomioon myös ilmasto- ja ympäristönäkökohdat, jotta voidaan tukea alueita ja paikallisyhteisöjä, kansalaisyhteiskunnan organisaatioita, yrityksiä ja muita energiakäanteeseen liittyviä toimijoita⁽¹⁾. Komitea tuo tässä yhteydessä esiin valmiutensa perustaa Euroopan komission pyynnöstä rakenteen puhtaan energian säädöspaketin täytäntöönpanoon paikallis- tai aluetasolla liittyvää teknistä vaihtoa varten.

⁽¹⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto aiheesta ”Energiaunionin hallinto ja puhdas energia” (2017/C 342/13), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX%3A52017AR0830>

4. muistuttaa alueiden ja paikallisyhteisöjen keskeisestä roolista sovellettaessa ilmasto- ja energiapolitiikkoja sekä edistettäessä niiden tehokkaan täytäntöönpanon edellyttämiä toimintatapojen muutoksia ja varmistettaessa, että kaikki kansalaiset hyväksyvät nämä muutokset, noudattamalla selkeästi määriteltyä hieilestä irtautumisen strategiaa hiilineutraaliuden tavoitteen saavuttamiseksi. Komitea tähdentää tässä yhteydessä kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen puitteissa toteutettuja toimia ja kehottaa komissiota jatkamaan niiden edistämistä ja hyödyntämään kyseistä aloitetta ja vastaavia aloitteita paikallistason toimien vahvistamiseksi sekä perustamaan pysyvän kuulemismekanismin Talanoa-vuoropuhelun pohjalta ⁽²⁾.
5. kiinnittää huomiota kaupunginjohtajien energia- ja ilmastopimuksen kaltaisten aloitteiden tukemiseen. Kyseinen aloite mahdollistaa paikallisyhteisöjen ja komission suoran yhteyden ansiosta sellaisen erityissuunnitelman alhaalta ylöspäin suuntautuvan kehittämisen, joka perustuu kestävää energiaa ja ilmastoa koskeviin toimintasuunnitelmiin (SECAP) ja josta muotoutuu integroitu alueellinen hallinnointisuunnitelma ilmastomuutoksen torjumiseksi koordinoitusti sellaisten muiden alueellisten sidosryhmien kanssa, jotka osallistuvat yhdennettyihin kansallisiin energia- ja ilmastosuunnitelmiin ja kestäväen kehityksen tavoitteiden edistämiseen.
6. kehottaa komissiota varmistamaan, että kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat ja pitkän aikavälin kansalliset strategiat yhdenmukaistetaan Pariisin sopimuksen, vuoteen 2050 ulottuvan strategian ja kestäväen kehityksen tavoitteiden kanssa. Komitean mielestä on keskeisen tärkeää, että kyseiset suunnitelmat ja strategiat laaditaan monitasoisen vuoropuhelun ja osallistavan menetelmän puitteissa ja että ne perustuvat alue- ja paikallistason hyväksi havaittuihin käytänteisiin. Komitea ehdottaa myös, että kyseisten suunnitelmien kaavailtua säännöllistä uudelleentarkasteluväliä lyhennetään ja institutionalisoidaan paikallisesti ja alueellisesti määriteltyjen panosten järjestelmä, jotta se voidaan kytkeä kansallisesti määriteltyjen panosten järjestelmään.
7. kehottaa komissiota ottamaan aktiivisesti huomioon tiettyjen alueiden, kuten syrjäisimpien alueiden, ja kansalaisten erityisen haavoittuvuuden siirryttäessä kohti ilmastoneutraalia Eurooppaa, jotta vältetään siirtymäprosessin hylkääminen. Komitea kehottaa lisäksi perustamaan eurooppalaisen ilmastoneutraalisuuden seurantajärjestelmän, jotta voidaan edistää energiaunionin hallinnon mukaisten kansallisten ilmoitusveloitteiden noudattamista ja antaa panos kyseisten haavoittuvuuksien kartoittamiseen ja seurantaan yhdessä EU:n osaamispanoraaman puitteissa toteutetun taitojen päivittämisen kanssa. Tällaisissa Euroopan ilmastoneutraaliuteen tähtävissä toimissa on otettava huomioon taitojen tarve alue- ja paikallistasolla, jotta voidaan sovittaa yhteen kestävyyspolitiikkojen kehittäminen ja taitojen vahvistaminen laadukkaiden työpaikkojen varmistamiseksi tulevaisuudessa heikoimmassa asemassa olevilla alueilla sekä edistää parhaiden käytänteiden tehokasta vaihdantaa kyseisten alueiden välillä myös nykyisten yhdistelmäindikaattoreiden ja mahdollisten muiden vielä määriteltyjen indikaattoreiden pohjalta.
8. kiinnittää huomiota Euroopan alueiden erilaisiin ilmastoon, ympäristöön, maisemaan, liikkuvuuteen sekä taloudelliseen ja sosiaaliseen rakenteeseen liittyviin erityispiirteisiin ja korostaa, että on tärkeää mukauttaa strategian täytäntöönpanoa alueiden maantieteellisten, geopoliittisten ja taloudellisten erityispiirteiden pohjalta ja nähdä pelkkiä hallinnollisia rajoja pidemmälle.
9. korostaa tässä yhteydessä, että on varmistettava kokonaisvaltainen lähestymistapa, joka kokoa yhteen kestäväen kehityksen tavoitteita, yhteenkuuluvuutta ja kiertotaloutta koskevan EU:n yleisen politiikan välineet ja strategiat, mutta myös erityistoimet, jotka koskevat esimerkiksi energiapolitiikkaa, ilmastomuutoksen hillitsemistä ja siihen sopeutumista sekä kivihiilialueiden siirtymäprosesseja.

Energiajärjestelmän ilmastoneutraalius

10. panee merkille alueiden ja paikallisyhteisöjen keskeisen roolin energia- ja ilmastopoliitikkojen osallistavassa täytäntöönpanossa ja toteaa viranomaisten esimerkillisen roolin kaikilla aloilla alkaen julkisen rakennuskannan ja julkisten yritysten hallinnoinnista. Komitea korostaa tässä yhteydessä julkisten rakennusten energiatehokkuussuunnitelmien merkitystä sekä kestävien julkisten hankintojen ja energia- ja ympäristöhallintajärjestelmien kriteerien soveltamista ympäristöä koskevien vähimmäiskriteerien mukaisesti ⁽³⁾.
11. kehottaa Euroopan komissiota edistämään edelleen ensisijaisesti rakennusten energiatehokkuutta nykyiseen rakennuskantaan liittyvien päästöjen vähentämiseksi ja varmistamaan, että julkiset tuet ja rahoitusvälineet antavat omistajille mahdollisuuden parantaa rakennusten energiatehokkuutta peruskorjauksen avulla. Tarvittavat investoinnit ja valtiontuki olisi lisäksi luokiteltava pääomakustannuksiksi, jotta lisätään paikallis- ja alueviranomaisten liikkumavaraa. Tämä parantaa osaltaan merkittävästi rakennusten vuotuista peruskorjausastetta.

⁽²⁾ <https://unfccc.int/topics/2018-talanoa-dialogue-platform>

⁽³⁾ Euroopan komission tiedonannot COM(2008) 397 final "Kestäväen kulutuksen ja tuotannon ja kestäväen teollisuuspolitiikan toimintaohjelma", COM(2008) 400 final "Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat" ja COM(2015) 614 final "Kierto kuntoon – Kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma", jotka Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt.

12. muistuttaa, että on tärkeää suojella haavoittuvassa asemassa olevia henkilöitä energiaköyhyydeltä ja varmistaa kaikille Euroopan kansalaisille yhtäläiset mahdollisuudet perusenergiapalveluihin.

13. kehottaa komissiota edistämään kiertotalouteen perustuvaa toimintatapaa uusien rakennusten suunnittelussa, rakentamisessa ja hallinnoinnissa. Tällaisen toimintatavan on noudatettava kestävyysperiaatteita eli siihen on sisällyttävä energiatehokkuus ja uusiutuvien energialähteiden käyttö esimerkiksi Level(s)-aloitteen mallin mukaisesti ⁽⁴⁾. Tämän lisäksi on asetettava rakennustarvikkeiden ja rakennusmenetelmien ilmasto- ja ympäristöominaisuuksia sekä käytettyjen materiaalien dokumentointia koskevia vaatimuksia elinkaarinäkökulmasta. Se edellyttää, että jatkossakin panostetaan standardeihin, ekosuunnitteluvaatimuksiin, ympäristötuoteselosteisiin ja elinkaariarviointia palveleviin informaatiojärjestelmiin.

14. on vakuuttunut siitä, että uusiutuvan energian 32 prosentin osuuden tavoitetta EU:ssa on tarkistettava tulevaisuudessa teknologian kehityksen valossa niin, että tavoitteena on päästä 40 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä ilmastoneutraalisuuden saavuttamiseksi vuoteen 2050 mennessä. Joka tapauksessa niille Euroopan alueille, jotka kykenevät ylittämään kyseisen prosenttiosuuden, olisi tarjottava asianmukaisia kannustimia ja tukea.

15. suhtautuu myönteisesti paikallisten energiayhteisöjen viralliseen perustamiseen puhtaan energian säädöspaketin ⁽⁵⁾ yhteydessä ja kehottaa jäsenvaltioita hyödyntämään niiden tarjoamia mahdollisuuksia ⁽⁶⁾. Komitea korostaa tarvetta perustaa kohdennettuja taloudellisen tuen järjestelmiä, joissa asetetaan etusijalle haitoista kärsivät alueet, kuten alueet, joilla on erillinen sähköverkko vailla yhteyttä suuriin eurooppalaisiin verkkoihin. Julkiset ja yksityiset energiayhtiöt ovat tärkeitä energiakäänteen välineitä paikallis- ja aluetasolla.

16. painottaa, että on tärkeää edistää hiilestä irtautumista ja hiilineutraaliuden tavoitteeseen pyrkimistä, ja kehottaa jäsenvaltioita määrittelemään yhdessä alueiden kanssa tarkkoja etenemissuunnitelmia fossiilisia polttoaineita käyttävien laitosten ja perusrakenteiden sekä ydinvoimalaitosten muuntamiseen ja luomaan kannustimia uusiutuvien energialähteiden (esim. vety) käyttöön ja Euroopan kaasualan vähähiilisyttä edistävien tekniikoiden soveltamiseen BREF-asiakirjojen pohjalta. Komitea toteaa, että fossiilista lähteistä peräisin olevan energian asianmukainen hinnoittelu päästöoikeuksien ja sosiaalisesti hyväksyttävällä tavalla toteutettavan verotuksen avulla on uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käyttämiseen siirtymisen perusedellytys. Komitea suhtautuu näin ollen myönteisesti Euroopan komission hiljattain antamaan tiedonantoon entistä tehokkaammasta ja demokraattisemmasta päätöksenteosta EU:n energia- ja ilmastopolitiikassa ja katsoo, että monet tämän asiakirjan ehdotuksista, etenkin energian verotukseen liittyvän keskeisen tekijän osalta, ovat välttämättömiä, jotta voidaan varmistaa koordinoitu, johdonmukainen ja oikea-aikainen vastaus EU:n kohtaamiin valtaviin haasteisiin.

Aluesuunnittelu ja ilmastoneutraalius

17. muistuttaa alueiden ja paikallisyhteisöjen keskeisestä roolista pantaessa täytäntöön henkilöiden ja tavaroiden kestäväpohjaisen liikkuvuuden edistämiseen tähtäviä toimintapolitiikkoja myös kaupunki- ja aluesuunnittelutoimin, joilla pyritään liikennemuotojen väliseen tasapainoon, moottoriajoneuvojen käytön vähentämiseen ja infrastruktuurin käyttöön otetun maa-alan vähentämiseen.

18. vahvistaa tarpeen edistää ilmastoneutraalia liikennettä, joka on ainoa sektori, missä hiilidioksidipäästöt vielä ylittävät vuoden 1990 tasot ⁽⁷⁾, myös lisäämällä taloudellista ja teknistä tukea eurooppalaisille alustoille, kuten S3P Energy ⁽⁸⁾.

19. kehottaa komissiota osoittamaan EU:n määrärahoja ajoneuvojen latauspisteiden käyttöönoton nopeuttamiseen, jotta varmistetaan, että nykyiset puutteet infrastruktuurissa eivät estä puhtaan liikkuvuuden leviämistä kaikkialla Euroopassa ja tulevan kysynnän tyydyttämistä.

20. korostaa, että on tärkeä edistää ja rahoittaa siirtymistä yhteisiin, jaettuihin, multimodaalisiin ja intermodaalisiin liikennemuotoihin myös kehittämällä logistiikkakeskuksia ja liikkuvuuden hallintasuunnitelmia paikallis- ja aluetasolla. Samalla on otettava huomioon harvaan asuttujen, syrjäseutujen, syrjäisimpien alueiden ja saarialueiden erityispiirteet.

⁽⁴⁾ <http://ec.europa.eu/environment/eussd/buildings.htm>

⁽⁵⁾ <https://ec.europa.eu/energy/en/topics/energy-strategy-and-energy-union/clean-energy-all-europeans>

⁽⁶⁾ Energian paikallisen omistuksen mallit ja paikallisten energiayhteisöjen rooli Euroopan energiasiirtymässä (CDR 2515/2018), <https://cor.europa.eu/FI/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2515-2018>

⁽⁷⁾ Eurooppa liikkeellä: saumattomien liikkuvuusratkaisujen edistäminen (CDR 3560/2017), <https://cor.europa.eu/fi/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-3560-2017>

⁽⁸⁾ <https://e3p.jrc.ec.europa.eu/articles/smart-specialisation-platform-energy-s3p-energy>

21. painottaa, että liikkuvuussuunnitelmissa on otettava huomioon ekosähkön ja uusiutuvien energialähteiden tuotannon ja jakelun lisääntyminen⁽⁹⁾ ja tähdättävä liikenteen päästöttömyyteen ja että ne on integroitava kaupunki- ja aluekehityssuunnitelmiin ja tarvittaessa kestäväan energiaan ja ilmastoon liittyviin toimintasuunnitelmiin. Komitea muistuttaa, että kyseisillä toimintapolitiikoilla on keskeinen rooli parannettaessa kansalaisten elämänlaatua ja terveyden suojelua.

22. toteaa, että on kiinnitettävä erityistä huomiota liikennejärjestelmän hiilestä irtautumiseen liittyviin mahdollisiin toimiin ja edistettävä uusiutuvien energialähteiden ja vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöä ja näin ollen järjestettävä erityinen infrastruktuuri, jotta varmistetaan ekologinen ja monipuolinen huolto. Tämä tulee tehdä erityisesti vahvistamalla paikallisten jakeluverkonhaltijoiden asemaa.

23. tähdentää maankäytön, ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja sopeutumispotentiaalin yhteisvaikutuksen merkitystä sekä maatalouden valtavan ilmastovaikutuksen huomioon ottamisen tärkeyttä. Kyseiset tekijät ovat keskeisiä jokaisessa strategiassa, jolla pyritään sovittamaan yhteen Pariisin sopimuksen noudattaminen ja kestäväan kehityksen tavoitteet sekä ekologinen, terveyteen liittyvä ja sosioekonominen hyvinvointi.

24. painottaa saariyhteisöjen roolia ilmastoneutraaliuteen tähtäävien toimintapolitiikkojen mahdollisina laboratorioina ja korostaa, että tarvitaan toimia meriliikenteen hiilettömyyden edistämiseksi. Tässä yhteydessä on otettava huomioon heikossa asemassa olevat alueet, jotka ovat erittäin riippuvaisia meriliikenteestä.

Talousjärjestelmän ilmastoneutraalius

25. tähdentää kestävien julkisten hankintojen roolia edistetessä vihreän talouden kehittämistä ja toimintamallien muuttamista, tarvetta siirtyä pikaisesti käyttämään kiertotaloutta tukevia julkisia hankintoja sekä ympäristöhallintajärjestelmien käyttöä yksityis- ja julkisella sektorilla. Tässä yhteydessä on sovellettava tinkimättä teollisuuspäästödirektiiviä⁽¹⁰⁾ ja kunkin tuotantoalan BREF-asiakirjoja sekä EMAS- ja ISO-ympäristösertifiointijärjestelmiä⁽¹¹⁾.

26. korostaa, ettei strategiassa mainita jätealaa, eurooppalaista jätehierarkiaa eikä kiertotalouden periaatteita⁽¹²⁾, ja ehdottaakin, että ryhdytään toimiin yhtenäisten kriteerien pikaiseksi määrittelemiseksi jätteeksi luokittelun päättymistä varten, jotta voidaan vähentää loppukäsittelyä, edistää hyötykäyttöä ja minimoida asiaan liittyvien teollisuusprosessien epäpuhtauspäästöjä. Komitea tähdentää, että jätteen syntymistä pitää minimoida myös soveltamalla tuotteisiin ekosuunnitteluvaatimuksia kemikaalisällön ja kierrätettävyyden osalta sekä panostamalla lajitteluun sekä materiaalien ja energian hyödyntämiseen.

27. muistuttaa, että on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota alueisiin, missä sijaitsee energiantensiivisiä teollisuutta ja energiainfrastruktuuria, jotta varmistetaan siirtymän pikainen käynnistäminen ja sen oikeudenmukainen ja osallistava hallinnointi sekä rajoitetaan tai kompensoidaan sosiaalisia ja ympäristövaikutuksia. Komitea pitää tärkeänä varmistaa, että paikallis- ja alueviranomaiset sekä kansalaiset ja asianomaiset valtiot riippumattomat organisaatiot, yrityssektori, korkeakoulu ja tutkimuslaitokset ovat mukana määriteltäessä energiakäanteen mahdollisten haittavaikutusten kompensointitoimenpiteitä.

28. muistuttaa, että on varmistettava ympäristökustannusten sekä terveyteen ja ympäristöön liittyvien, taloudellisten ja sosiaalisten hyötyjen oikeudenmukainen jakautuminen niiden kansalaisten keskuudessa, joihin energiainfrastruktuurin toteuttaminen ja energiakäanteessä tarvittavat muutokset vaikuttavat. Etenkin on tärkeää, että alueilla, missä sijaitsee huomattavia energiavirtoja kuljettavaa infrastruktuuria, alue- ja paikallisviranomaiset osallistuvat yhdessä kansallisten toimivaltaisten viranomaisten kanssa ympäristökustannusten ja -hyötyjen jakautumista koskevien kriteerien laatimiseen ja varmistavat, että kohtuullinen osuus saaduista tuloista osoitetaan niiden kansalaisten hyväksi, joihin toimet eniten vaikuttavat. Komitea korostaa myös, että kaikki EU:n politiikat, mukaan lukien EU:n kauppapolitiikka EU:n ulkopuolisten kumppaneiden kanssa, on saatettava sopusointuun ilmastoneutraaliuden tavoitteen kanssa.

⁽⁹⁾ Vähäpäästöisen liikkuvuuden toteuttaminen (CDR 6151/2017), <https://cor.europa.eu/FI/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-6151-2017>

⁽¹⁰⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17) <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32010L0075>

⁽¹¹⁾ Komission asetus (EU) 2017/1505, annettu 28 päivänä elokuuta 2017, organisaatioiden vapaaehtoisesta osallistumisesta yhteisön ympäristöasioiden hallinta- ja auditointijärjestelmään (EMAS-järjestelmä) annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1221/2009 liitteiden I, II ja III muuttamisesta (EUVL L 222, 29.8.2017, s. 1) <https://www.iso.org/home.html>

⁽¹²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/851, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, jätteistä annetun direktiivin 2008/98/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 14.6.2018, s. 109), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/852, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, pakkauksista ja pakkauksijätteistä annetun direktiivin 94/62/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 14.6.2018, s. 141), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/850, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, kaatopaikoista annetun direktiivin 1999/31/EY muuttamisesta (EUVL L 150, 14.6.2018, s. 100), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/849, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, romuajoneuvoista annetun direktiivin 2000/53/EY, paristoista ja akuista sekä käytetyistä paristoista ja akuista annetun direktiivin 2006/66/EY ja sähkö- ja elektroniikkalaiteromusta annetun direktiivin 2012/19/EU muuttamisesta (EUVL L 150, 14.6.2018, s. 93).

Päästöjen sitomis- ja kompensointistrategiat

29. suhtautuu myönteisesti EU:n biotalousstrategian⁽¹³⁾ päivittämiseen. Strategialla pyritään edistämään sellaisten tuotantojärjestelmien kehittämistä, joiden avulla pystytään vähentämään kasvihuonekaasupäästöjä.

30. muistuttaa kaupunkien ja maaseudun viheralueiden ratkaisevan tärkeästä roolista ilmastonmuutoksen torjunnassa, sillä ne ovat ekologisista järjestelmiä, jotka toimivat luonnollisina hiilinieluinä. Tässä yhteydessä on kiinnitettävä erityistä huomiota muita heikommassa asemassa oleviin alueisiin, kuten syrjäisimpiin alueisiin ja saarialueisiin. Komitea muistuttaa orgaanisen maaperän hoidon parantamisen, turvesoiden ja kosteikkojen ennallistamisen sekä kaikkien maatalouskäytäntöjen ja päästöjen talteenoton merkityksestä päästöjen vähentämisessä. Lisäksi komitea korostaa tarvetta edistää ja tukea metsävarojen suojelua ja asianmukaista hoitoa sekä maa- ja metsätalouspolitiikkojen täysimääräistä integrointia hydrogeologisten ja ilmatoriskien hallintapolitiikkojen kanssa.

31. kehottaa Euroopan komissiota osallistamaan alueet ja paikallisyhteisöt taakanjaosta sekä maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF) aiheutuvien kasvihuonekaasujen päästöjen ja poistumien sisällyttämisestä annettujen asetusten täytäntöönpanoon⁽¹⁴⁾, asettamaan vuoteen 2030 ulottuvat päästöjen vähentämistavoitteet ja määrittämään realistisia aloitteita niiden saavuttamiseksi.

32. korostaa kuntien ja alueiden toimivaltaa kerätessä tietoja, joita tarvitaan kasvihuonekaasupäästöjen inventaarion toteuttamiseksi LULUCF- ja taakanjakoasetusten piiriin kuuluvilla aloilla. Komitea suosittaa, että jäsenvaltiot ja komissio tukevat kuntia ja alueita vahvistettaessa näiden valmiuksien parantamista⁽¹⁵⁾.

33. korostaa tarvetta kehittää edelleen kaikkia tekniikoita ja teknologioita, joiden avulla voidaan hyödyntää täysin tuotantojärjestelmissä oleva massa ja energia, sekä ympäristöön liittyvien kompensointitoimien kaikkia muotoja sellaisten hajapäästöjen, myös hiilidioksidipäästöjen kohdalla, jotka on kompensoitava luonnollisilla ekosysteemeillä, ja – mikäli muita mahdollisuuksia ei ole – käytettävä hiilidioksidin talteenotto- ja varastointitekniikoita. Komitea tarkentaa kuitenkin, että tällaisten teknologioiden tehokkuus ja turvallisuus on vielä osoitettava ja että siksi päästöjen syntymisen välttämiseen tähtäävien toimien on oltava ehdottomalla etusijalla.

Ilmastoneutraaliuden rahoitus

34. muistuttaa, että on tärkeää varmistaa riittävä rahoitus kasvihuonekaasupäästöttömän talouden toteuttamiseksi ja että tätä varten on nostettava energiajärjestelmään ja asianomaiseen infrastruktuuriin vuosittain kohdennettavaa prosenttiosuutta bkt:stä. Komitea on tyytyväinen komission vuonna 2018 julkaisemaan kestävän kasvun rahoitusta koskevaan toimintasuunnitelmaan⁽¹⁶⁾.

35. toistaa, että EU:n ilmastomenojen budjettiosuus on nostettava vähintään 30 prosenttiin ja että on pantava tinkimättä täytäntöön Pariisin sopimuksen velvoitteet ja saatava tähän jäsenvaltioiden hallituksilta pitkän aikavälin rahoitus⁽¹⁷⁾.

36. korostaa, että kun otetaan huomioon merkittävät sosiaaliset seuraukset, joita odotetaan kasvihuonekaasupäästöttömään talouteen siirtymiseltä, on harkittava erityistä oikeudenmukaisen siirtymän rahastoa, jolla tuetaan niitä alueita tai yhteiskunta-aloja, missä fossiilista polttoainesta luopumisen lyhyen aikavälin vaikutukset tuntuvat voimakkaimpina.

⁽¹³⁾ Kestävä biotalous Euroopalle: talouden, yhteiskunnan ja ympäristön välisen yhteyden lujittaminen, 2018.

⁽¹⁴⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/842, annettu 30 päivänä toukokuuta 2018, sitovista vuotuisista kasvihuonekaasupäästöjen vähennyksistä jäsenvaltioissa vuosina 2021–2030, joilla edistetään ilmastotoimia Pariisin sopimuksen sitoumusten täyttämiseksi, sekä asetuksen (EU) N:o 525/2013 muuttamisesta (EUVL L 156, 19.6.2018, s. 26) – Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 406/2009/EY, tehty 23 päivänä huhtikuuta 2009, jäsenvaltioiden pyrkimyksistä vähentää kasvihuonekaasupäästöjä yhteisön kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistoumusten täyttämiseksi vuoteen 2020 mennessä (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 136); <https://unfccc.int/topics/land-use/workstreams/land-use--land-use-change-and-forestry-lulucf>

⁽¹⁵⁾ Euroopan alueiden komitean lausunto ”Ehdotukset taakanjakoasetukseksi sekä maankäyttöä, maankäytön muutoksia ja metsätaloutta koskevaksi asetukseksi” (EUVL C 272, 17.8.2017, s. 36), <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/fin/TXT/?uri=CELEX%3A52016AR5780>

⁽¹⁶⁾ Euroopan komission tiedonanto COM(2018) 97 final ”Kestävän kasvun rahoitusta koskeva toimintasuunnitelma”.

⁽¹⁷⁾ InvestEU-ohjelma (CDR 03766/2018), esittelijä: Konstantinos Agorastos (EL, PPE).

37. muistuttaa, että innovatiivisten ratkaisujen, kuten uusiutuvien energialähteiden, kehittämiseen ja niiden markkinoille tuontiin tarvitaan huomattavaa rahoitusta. Komitean mielestä on tärkeää määrittää kaikkien tasojen viranomaisten yhdenmety ja yhteinen toimintatapa, jotta voidaan yhdistää eri rahoituslähteitä ja saada aikaan kerrannaisvaikutuksia ja lisätä tietoisuutta erilaisista välineistä sekä parantaa niiden yleistä saatavuutta. Komitea korostaa lisäksi, että on tarkasteltava uusiutuvaa energiaa ja valtiontukia koskevaa EU:n lainsäädäntöä uudelleen, jotta sillä edistetään ilmastohyötyjä ja kestävä kehitystä ja tässä yhteydessä myös viedään eteenpäin uusien päästöttömien teknologioiden kehittämistä. On esimerkiksi mukautettava energiaverodirektiiviä ja valtiontukisääntöjä, jotta uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian verotusta pystytään keventämään ja tekemään siitä kilpailukykyistä fossiiliseen energiaan nähden.

38. toteaa, että ympäristöä säästävään infrastruktuuriin tehtävät investoinnit ovat osoittautuneet erittäin kannattaviksi pitkällä aikavälillä, sillä niiden avulla voidaan nostaa merkittävästi sekä bkt:tä että työllisyysastetta. Lisäksi komitea toteaa, että kyseisillä investoinneilla saadaan aikaan kustannussääntöjä, sillä niiden avulla mahdollistetaan energiakulutuksen aleneminen ja fossiilisten polttoaineiden tuonnin vähentäminen.

39. toistaa, että on tärkeää määrittellä yksinkertaiset, selkeät ja yhdenmukaiset säännöt julkisia hankintoja sekä investointeja edistäviä oikeudellisia menettelyjä varten ⁽¹⁸⁾, ja suhtautuu myönteisesti komission aikomukseen yksinkertaistaa sääntöjä ohjelmakaudella 2021–2027 ja yhdenmukaistaa Euroopan aluekehitysrahastosta ja koheesiorahastosta annettua asetusta ⁽¹⁹⁾.

40. muistuttaa, että on tärkeää tehdä ilmastoneutraaliudesta, ekologisesta kestävydestä ja ilmastonmuutokseen sopeutumisesta monialaisia elementtejä kaikissa rahastoissa ja rahoitusohjelmissa. Niihin on sisällyttävä ilmastoneutraalin talouden tavoitteita, joihin on tarkoitus päästä määrittämällä erityisindikaattoreita. Komitea on tyytyväinen Eurooppalaisen ohjauksjakson viherryttäminen -aloitteeseen ⁽²⁰⁾, ja kehottaa lisäämään asiaan liittyviä toimia. Komitea ehdottaa lisäksi tässä yhteydessä ilmastoon liittyvien indikaattoreiden sisällyttämistä komission varoituskoneistia koskevaan kertomukseen.

41. ehdottaa, että EU:n lainsäädäntöehdotuksista tehtävien vaikutusten ennakoarviointien ohella tehdään myös arvio niiden ilmastovaikutuksista ja panoksesta Pariisin sopimuksen tavoitteiden saavuttamiseen ⁽²¹⁾. Lisäksi komitea kehottaa toteuttamaan asianmukaisen vaikutustarvioinnin eurooppalaisista määrärahoista, jotka osoitetaan niille aloille ja alueille, joihin energiakäänne vaikuttaa, jotta varmistetaan, että ne tukevat tehokkaasti tätä prosessia.

42. painottaa, että EU:n korkea osarahoitusosuus on merkittävä seikka, jotta voidaan varmistaa myös pienten paikallis- ja alueyhteisöjen osallistumismahdollisuudet. Komitean mielestä rahoitettavien hankkeiden arviointia varten on tarpeen määrittellä erityisiä menetelmiä ja indikaattoreita, joissa otetaan huomioon ilmastoneutraalin talouden tavoitteet.

43. tähdentää vakuutusalan roolia toimittaessa häviöistä ja vahingoista selviytymiseksi, jotta vahvistetaan selviytymiskykyä paikallistasolla.

44. on tyytyväinen, että tiedonannossa viitataan terveydenhuoltoalalla odotettavissa oleviin säästöihin, jotka saadaan ilmasto- ja ympäristöpolitiikan ansiosta. Komitea kehottaa komissiota tutkimaan edelleen mahdollisuutta määrittellä tällaiset säästöt määrittelemällä erityisiä indikaattoreita myös WHO:n myötävaikutuksella ⁽²²⁾. Komitea viittaa tässä yhteydessä WHO:n Terveet kaupungit -verkoston kaltaisista rakenteista saatuihin kokemuksiin ja kehottaa toteuttamaan lisätoimia, jotta luodaan synergioita näiden aloitteiden sekä niiden aloitteiden välillä, jotka keskittyvät energiakäänneeseen ja ilmastonmuutokseen kaupungeissa.

45. kannattaa kestävä rahoituksen toimintasuunnitelman tavoitteita tukea kestävä kasvua sekä pyrkimystä mahdollistaa rahoitusalan ja yksityisjärjestöjen osallistuminen ilmastoon ja ekologiseen kestävyteen liittyvien kunnianhimoisten ja yhteisten tavoitteiden saavuttamiseen. Komitea toteaa, että yksityisen pääoman mobilisointi edellyttää pitkäjännitteistä suunnittelua ja sääntelyn vakautta EU:n ja jäsenvaltioiden mutta myös paikallisella ja alueellisella tasolla.

⁽¹⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/23/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, käyttöoikeussopimusten tekemisestä (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 1), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/24/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, julkisista hankinnoista ja direktiivin 2004/18/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 65), Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/25/EU, annettu 26 päivänä helmikuuta 2014, vesi- ja energiahuollon sekä liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista ja direktiivin 2004/17/EY kumoamisesta (EUVL L 94, 28.3.2014, s. 243).

⁽¹⁹⁾ Euroopan aluekehitysrahasto ja koheesiorahasto, esittelijä: Michiel Rijsberman (NL, ALDE).

⁽²⁰⁾ http://ec.europa.eu/environment/integration/green_semester/index_en.htm

⁽²¹⁾ Lausunto aiheesta "Ilmastorahoitus: keskeinen väline Pariisin sopimuksen täytäntöönpanossa" (COR2108/2017), <https://cor.europa.eu/FI/our-work/Pages/OpinionTimeline.aspx?opId=CDR-2108-2017>

⁽²²⁾ <https://www.who.int/publications/guidelines/en/>

46. korostaa vakaan rahoituskehityksen merkitystä tutkimustoimien kannalta ja ilmastoneutraaliutta tavoittelevien teknologioiden alalla ja suhtautuu myönteisesti innovointirahaston perustamiseen. Komitea kehottaa hyväksymään pikaisesti täytäntöönpanoasetuksen⁽²³⁾ ja perustamaan ”osaamisen erityisalueita”, joille myönnetään merkittäviä verohelpotuksia.

47. panee merkille, että alueiden ja paikallisyhteisöjen kannalta on tärkeää, että niillä on käytettävissään yhdennetty, johdonmukainen ja hallittavissa oleva kehys velvoitteita ja parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa varten ja että ne voivat tässä yhteydessä hyödyntää portaalia, jossa esitetään kunkin alan paras käytettävissä oleva tekniikka, Horisontti 2020 -puiteohjelman hankkeet ja kaupunginjohtajien ilmastopimuksen aloitteet.

Yhteyksien säilyttäminen kansainvälisiin sitoumuksiin ja voimassa olevaan lainsäädäntöön

48. on tyytyväinen EU:n kunnianhimoiseen tavoitteeseen edistää politiikkojen ja toimien hyväksymistä maailmanlaajuisella tasolla, jotta voidaan kääntää päästöjen nykyinen kestävä suuntaus. Komitea kehottaa EU:n toimielimiä ja jäsenvaltioita osallistamaan alueet ja paikallisyhteisöt vakaasti, pysyvästi ja järjestelmällisesti maailmanlaajuisen kestävä kehityksen toimintaohjelman toteuttamiseen, asianomaisten 17 kestävä kehityksen tavoitteen⁽²⁴⁾ saavuttamiseen ja Pariisin sopimuksen täytäntöönpanoon myös ottamalla AK mukaan COP25:n valmistelutyöhön, jotta voidaan varmistaa, että kaikki hallintotasot tukevat EU:n neuvotteluasemaa.

49. kehottaa antamaan AK:n edustajalle tarkkailija-aseman UNFCCC:n elinten kaikessa valmistelutyössä, jotta varmistetaan, että paikallisyhteisöjen ja alueiden tarpeet ja mahdollisuudet osallistua valmisteluun konkreettisin toimin otetaan asianmukaisesti huomioon ja että ne voivat antaa panoksensa avoimeen, osallistavaan ja läpinäkyvään arvioon maailmanlaajuisen tilannekatsauksen yhteydessä yhteisvoimin tehdystä työstä.

Bryssel 27. kesäkuuta 2019.

*Euroopan alueiden komitean
puheenjohtaja
Karl-Heinz LAMBERTZ*

⁽²³⁾ Ehdotus – Komission delegoitu asetukset (EU) .../..., annettu 26.2.2019, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/87/EU täydentämisestä innovaatio- ja tutkimusrahaston toiminnan osalta, C(2019) 1492 final.

⁽²⁴⁾ Kestävä kehityksen tavoitteet (*Sustainable Development Goals*, SDGs).

ISSN 1977-1053 (sähköinen julkaisu)
ISSN 1725-2490 (painettu julkaisu)

Euroopan unionin julkaisutoimisto
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

FI